

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ імені В. І. ВЕРНАДСЬКОГО
ФОНД ПРЕЗИДЕНТІВ УКРАЇНИ

Діяльність Президента України
в умовах російсько-української війни

2024

Діяльність Президента України в умовах російсько-української війни

Інформаційно-аналітичний бюлетень

Головний редактор збірника

В.М.Удовик, директор Фонду Президентів України,
канд. іст. наук, старш. наук. співроб.

Відповідальний за випуск

М. Б. Кушнарєва, ст. наук. співроб. інформаційно-аналітичного відділу
Фонду Президентів України, канд. філос. наук

Інформаційні та аналітичні матеріали підготували

М. М. Хилько, завідувач відділу, канд. філос. наук; Л. Г. Дем'яненко, ст. наук. співр., канд. філол. наук;
Л. І. Кукоба, наук. співр., канд. істор. наук; Є.В. Глушук, мол. наук. співр.; Л. О. Матвійчук, ст. наук. співр.,
канд. соц. ком; М. М. Степченко, мол. наук. співр.; Є.Т.Голівець, пров. бібліотекар

Заснований у 2022 р.

Виходить щотижня

Адреса редакції:

НБУВ, пр-т Голосіївський, 3, Київ, 03039, Україна

Тел. (044) 525-54-70

E-mail: fpu@nbuv.org.ua

Передрук – тільки з дозволу редакції

Матеріали ЗМІ подано в їхній редакції

Діяльність Президента України в умовах російсько-української війни

Випуск 46 (142)

(огляд матеріалів ЗМІ за 11 – 17 листопада 2024 р.)

Офіційна діяльність Президента України	4
Офіційна діяльність дружини Президента України	22
Аналітичний коментар за матеріалами онлайн-ЗМІ	25
<i>Обрання Дональда Трампа 47-м президентом США: виклики та перспективи для світу та України .....</i>	<i>25</i>
Міжнародна підтримка України	29
<i>Політико-правова допомога .....</i>	<i>29</i>
<i>Військова допомога .....</i>	<i>32</i>
<i>Гуманітарна та фінансова допомога .....</i>	<i>37</i>
Плани врегулювання. Переговорний процес	43
Відновлення України від наслідків російської агресії	50
Внутрішньополітична повістка США та Україна	54
<i>Питання допомоги Україні .....</i>	<i>54</i>
<i>Вибори президента США - 2024 .....</i>	<i>62</i>
Коментарі зарубіжних політиків	67
Реакція представників української громадськості	79
Реакція представників світової громадськості та бізнесу	84
Експертні оцінки	86
Додатки	94
<i>Додаток 1 .....</i>	<i>94</i>
УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №759/2024	94
<i>Додаток 2 .....</i>	<i>104</i>
УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №760/2024	104
<i>Додаток 3 .....</i>	<i>115</i>
УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №767/2024	115

Офіційна діяльність Президента України

ЄС до кінця року реалізує ініціативу щодо надання 1 млн артилерійських снарядів Україні ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент Володимир Зеленський зустрівся з Високим представником ЄС із закордонних справ та безпекової політики Жозепом Боррелем, який приїхав до України з візитом уперше з початку повномасштабного російського вторгнення.

«Дякую, що під час цієї війни ви завжди були на сто відсотків абсолютно на нашому боці, на боці України, на боці українського народу. Вам не потрібно розповідати про деталі цієї війни, тому що ви постійно були в Україні у складні дні. Ми завжди могли на вас розраховувати», – сказав Глава держави.

Президент зазначив, що під час своїх візитів Жозеп Боррель повсякчас відвідує також і регіони, зокрема вчора він побував на Чернігівщині.

Крім того, Володимир Зеленський подякував за допомогу Україні з боку Євросоюзу та держав – членів ЄС.

Окремо він висловив вдячність Європейському Союзу за ініціативу щодо надання 1 млн артилерійських боєприпасів. Партнери повністю реалізують її до кінця цього року.

Ключові теми зустрічі – подальша взаємодія України та ЄС, збільшення військової допомоги, зняття обмежень на удари по військових цілях на території РФ, розблокування підтримки в межах Європейського фонду миру та завершення всіх процедур щодо надання Україні 50 млрд дол. відповідно до рішення G7.

Володимир Зеленський провів телефонну розмову з Анджеєм Дудою ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський провів телефонну розмову з Президентом Польщі Анджеєм Дудою.

Глава Української держави привітав Анджея Дуду з Днем незалежності Польщі та побажав миру й добробуту польському народові.

Володимир Зеленський подякував Польщі за незмінну підтримку України з перших днів повномасштабної російської агресії.

Президент України наголосив на важливості реалізації Плану перемоги як шляху до забезпечення справедливого й тривалого миру.

Окрему увагу приділили реалізації пунктів Формули миру, а також двосторонній співпраці в гуманітарній сфері.

Володимир Зеленський запросив Анджея Дуду відвідати Україну з візитом.

Естонія оголосила про новий пакет військової допомоги Україні (Президент України Володимир Зеленський).

Президент України Володимир Зеленський зустрівся з міністром оборони Естонії Ханно Певкуром.

«Ми дуже вдячні вашій команді, країні, вашим людям за значну підтримку з початку повномасштабної війни», – зазначив Глава держави.

Володимир Зеленський подякував Естонії за лідерство щодо виділення 0,25 % ВВП країни на військові потреби України, що закріплено у двосторонній безпековій угоді. Він також наголосив на необхідності ефективної взаємодії для реалізації всіх положень документа.

Серед головних питань, які обговорили під час зустрічі, – нагальні оборонні потреби країни та необхідна допомога для комплектування нових бригад.

Ханно Певкур оголосив про новий військовий пакет на потреби Сил оборони перед початком зими. До нього, зокрема, увійде уніформа для українських воїнів.

Окрема увага під час зустрічі – можливостям естонської сторони фінансувати виробництво далекобійних дронів в Україні, а також важливості голосу Естонії та всіх країн Балтії на підтримку вступу України до ЄС і НАТО.

Володимир Зеленський і Ханно Певкур також обговорили реалізацію Плану перемоги, який Естонія беззастережно підтримує.

Що далі можуть бити наявні в нас ракети, наші дрони, то менше реальної бойової сили буде в Росії – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу (Президент України Володимир Зеленський).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Коротко про сьогодні. Ранок – детальна доповідь Головкама Сирського. Фронт, передусім це наш Курахівський напрямок, інші напрямки також на Донеччині. Уважно – щодо Курської операції. Там наші хлопці стримують достатньо значне угруповання російських військ – 50 тисяч особового складу армії окупанта, які завдяки Курській операції не можуть бути направлені на інші напрямки ударів Росії на нашій території. Дуже цінуємо хоробрість усіх наших воїнів, кожного підрозділу, який залучений до цих боїв. Також я хочу відзначити всі наші сили, які завдають ударів по російських базах, логістиці, тилах. Удари наших сил по російських арсеналах знизили кількість артилерії, яку застосовує окупант, і це помітно на фронті. Саме тому ми потребуємо далекобійних рішень від партнерів – від Америки, від Британії, від Німеччини; це те, що життєво необхідно. Що далі можуть бити наявні в нас ракети, наші дрони, то менше реальної бойової сили буде в Росії.

Провів сьогодні Ставку. Кілька питань було. Основне – захист нашого неба. Є непогані результати у зміцненні ППО, і будемо нарощувати

відповідний досвід. Ми готуємо подальше організаційне й технічне посилення системи мобільних вогневих груп, а також роботи з дронами. Очевидний пріоритет.

Була сьогодні зустріч із керівником європейської дипломатії Боррелем. Наші відносини з Європейським Союзом, наша взаємодія. Дуже важлива новина: до кінця року європейські партнери мають встигнути повністю реалізувати ініціативу з постачання Україні мільйона снарядів для нашої артилерії. Сьогодні ж провів зустріч із міністром оборони Естонії. Нещодавно через російський удар «шахедами» по Києву був пошкоджений будинок, у якому розташована резиденція Посла Естонії в Україні. Це один із численних доказів того, що нам потрібне значне посилення не лише захисту від російського терору, але й тиску на Росію заради обмеження її воєнного виробництва. Кожен «шахед», кожна ракета, які використовує Росія, – це в основі своїй компоненти, які постачаються в обхід санкцій. І в наступному санкційному пакеті Європейського Союзу важливо вдарити, зокрема, по схемах обходу санкцій. Всі, хто продовжує таку торгівлю з Росією, повинні чітко розуміти наслідки. Мир завдяки силі – це, зокрема, завдяки силі санкцій. І щойно говорив із Президентом Польщі Анджеєм Дудою. Привітав Анджея та весь польський народ із Днем незалежності. Україна вдячна за всю підтримку Польщі від перших днів повномасштабної війни й до сьогодні. Незалежність і для України, і для Польщі – це сила, яка зміцнює обидва наші народи і яка може бути на сто відсотків ефективною тільки в нашій співпраці, тільки в підтримці один одного. Польще, дякую та вітаю тебе! Дякую всім, хто допомагає Україні! Слава нашим людям! (...).

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №759/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 1)

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №760/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 2)

Є рішення для багатьох наших воїнів, які хочуть перевестись в інший підрозділ у ЗСУ – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Головне за сьогодні. Перше – є рішення для багатьох наших воїнів, які хочуть перевестись в інший підрозділ у Збройних Силах України.

Кабінет Міністрів сьогодні затвердив постанову. Технічно функціонал готовий. Міністерство оборони визначить, як стартуватиме система. Все має працювати через «Армію+» – жодної бюрократії. І має бути чітка відповідь на кожен рапорт. Міністерство оборони має пояснити суспільству всі деталі – що на першому, тестовому, етапі, що після повного запуску.

Всі рішення військових командирів щодо рапортів будуть моніторитись, щоб не було необґрунтованих відмов. Алгоритм реагування на рапорт визначений. Система має запрацювати саме так, як ми про це говорили з хлопцями на передовій та представниками громадянського суспільства. І я вдячний усім, хто був залучений до розробки цього нового функціоналу.

Сьогодні ж доручив Міністерству оборони та Генеральному штабу доповісти, як поширити цю можливість на всі Сили оборони та безпеки, зокрема на Національну гвардію України та прикордонну службу. Всі наші воїни заслуговують на однакову повагу.

Друге. Провів детальну нараду щодо інших питань, про які ми говорили з представниками громадянського сектору. Питання про офіцерські звання та посади – є вже бачення, як це можна зробити більш сучасним. Технологічна Ставка – ми погодили формат роботи, і триває визначення конкретного складу та відповідальних осіб. Санкції й тиск на Росію, зокрема проти тіньового танкерного флоту, – є система заходів. Будемо більше працювати з партнерами, хоча це й не просто.

Третє. Вірчі грамоти від послів країн – наших партнерів, які почали працювати в Україні. Посли Греції, Албанії, Японії та Єгипту. Я сьогодні переговорив із кожним. Разом маємо робити все можливе для відновлення повної дієвості міжнародного права, підтримки України та звичайної людської справедливості – того, на що заслуговує кожен народ.

І ще одне.

Підписав сьогодні кілька указів. Про санкції проти російських підприємств і фізичних осіб, які працюють заради інтересів держави-агресора та забезпечують їй можливість уникати відповідальності за війну. І Україна обов'язково скоординує такі свої санкції із санкціями партнерів, зокрема в тому, що стосується авіаінфраструктури Росії.

І ще – указ про встановлення професійного дня Державного бюро розслідувань. Сьогодні вже дев'ята річниця ухвалення закону про Державне бюро розслідувань, і я дякую кожному й кожній у структурі ДБР, хто дбає про державні інтереси та власною роботою забезпечує більші можливості для справедливості в Україні.

Відзначив нагородами хлопців із Державного бюро розслідувань. На жаль, двоє – посмертно. Хлопці виконували завдання у прифронтовій зоні.

І зараз іще запланована розмова з Прем'єр-міністром Канади. Багато питань.

Головне – наша подальша взаємодія з Канадою та загалом державами «Групи семи» заради зміцнення наших спільних позицій і захисту України та

всіх партнерів від постійного російського бажання завдати ще більше шкоди війною. Війною та втручанням. Дякую всім, хто з Україною! (...).

Президент прийняв вірчі грамоти від послів Греції, Албанії, Японії та Єгипту ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент Володимир Зеленський прийняв вірчі грамоти від новопризначених послів чотирьох країн в Україні: Греції – Пантеліса Александроса Дімітракопулоса, Албанії – Ернала Філо, Японії – Масаші Накагоме та Єгипту – Бараката Алі Еллейті.

Глава держави привітав їх із початком дипломатичної місії в Україні та висловив сподівання на посилення співпраці між країнами.

Під час зустрічі з Послом Греції Володимир Зеленський відзначив високий рівень двосторонніх відносин і подякував за оборонну підтримку.

Президент розповів про основні потреби у військовій допомозі, насамперед у засобах ППО, артилерії та бронетехніці, а також наголосив на тому, що важлива практична реалізація Грецією проєктів із відновлення.

«У нас дуже гарні відносини між країнами. Співпраця між нашими націями для нас дуже важлива. Знаю, що ваші колеги відвідували Одесу з ініціативою щодо відновлення. Можливо, Греція зможе долучитися до інших країн і взяти під патронат один із регіонів», – зазначив Глава держави.

У розмові з Послом Албанії Володимир Зеленський відзначив відкриття албанського Посольства в Україні, що стало свідченням динамічного розвитку двосторонніх відносин. Глава держави подякував уряду та народу Албанії за постійну підтримку з початку повномасштабного вторгнення Росії.

Окремо він наголосив на тому, що важливо якомога швидше підписати двосторонню безпекову угоду.

«Ми мали консультації щодо двосторонньої безпекової угоди. Сподіваємося, що з вашою допомогою ми підготуємо документ до підписання в найкоротші терміни», – сказав Володимир Зеленський.

Під час зустрічі з Послом Японії Президент відзначив підтримку України з боку його країни та розвиток нинішньої двосторонньої співпраці, висловив готовність до подальшої активізації діалогу на всіх рівнях, а також обговорив актуальні безпекові виклики для України.

Глава держави наголосив, що важливо посилювати взаємодію з Японією у безпековій сфері щодо обміну інформацією та шляхів спільного реагування на участь військових Північної Кореї у війні проти України.

«Між нашими країнами побудовані міцні позиції. Наші країни підписали важливий і сильний документ про безпекові гарантії. Сьогодні ситуація з Північною Кореєю, її військами на російському боці вимагає реакції – ми потребуємо підтримки Японії», – зауважив Володимир Зеленський.

У розмові з Послом Єгипту Президент зазначив, що Україна зацікавлена в активізації двостороннього діалогу, швидкому відновленні

торговельно-економічної співпраці, а також реалізації конкретних проєктів у сфері продовольчої безпеки.

Глава держави також наголосив, що важливе залучення Єгипту до просування Формули миру, зокрема приєднання до Спільного комюніке.

«Сподіваюся, пане Посол, під час вашої каденції наші відносини з Єгиптом стануть міцнішими. Ми мали гарну торгівлю до війни: у переважній більшості агропродукція. Зараз ми маємо оборонні напрацювання й готові розвиватися в цьому напрямі. У нас є ініціатива з продовольчої безпеки «Зерно з України», і ми сподіваємося, що Єгипет долучиться до цієї місії», – сказав Володимир Зеленський.

У Брюсселі представили ініціативу Президента України [Bring Kids Back UA](#) новообраним депутатам Європейського парламенту ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Радниця керівника Офісу Президента Дарія Зарівна презентувала у Європейському парламенті ініціативу Глави Української держави [Bring Kids Back UA](#), а також напрацювання Міжнародної експертної групи, співголовами якої є керівник Офісу Президента Андрій Єрмак і директорка Інституту прав людини Міжнародної асоціації юристів леді Гелена Кеннеді. Представлені були рекомендації другої Білої книги. (...).

Володимир Зеленський обговорив із Джастіном Трюдо підтримку Плану перемоги з боку союзників ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський провів телефонну розмову з Прем'єр-міністром Канади Джастіном Трюдо. Глава держави подякував Канаді за різнобічну допомогу та принципову підтримку Плану перемоги.

Україна розраховує на те, що Канада продовжить активну адвокацію його першого пункту – отримання запрошення в НАТО. Володимир Зеленський закликав Джастіна Трюдо продовжити роботу із союзниками і під час майбутніх багатосторонніх форматів, і в прямих перемовинах. Президент також подякував за публічну підтримку з боку Канади дозволу на використання далекобійної зброї по військових цілях на території Росії.

Лідери скоординували кроки напередодні зустрічі G20. Важливо, щоб на ній прозвучала позиція України щодо справедливого й тривалого миру.

Також обговорили продовження оборонної співпраці, зокрема узгодили поточні потреби українських воїнів.

Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 12 листопада 2024 року «Про застосування та скасування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)»: Указ Президента України №761/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Відповідно до статті 107 Конституції України постановляю:

1. Увести в дію рішення Ради національної безпеки і оборони України від 12 листопада 2024 року «Про застосування та скасування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)» (додається).

2. Контроль за виконанням рішення Ради національної безпеки і оборони України, введеного в дію цим Указом, покласти на Секретаря Ради національної безпеки і оборони України. (...).

Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 12 листопада 2024 року «Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)»: Указ Президента України №762/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Відповідно до статті 107 Конституції України постановляю:

1. Увести в дію рішення Ради національної безпеки і оборони України від 12 листопада 2024 року «Про застосування персональних спеціальних економічних та інших обмежувальних заходів (санкцій)» (додається).

2. Контроль за виконанням рішення Ради національної безпеки і оборони України, введеного в дію цим Указом, покласти на Секретаря Ради національної безпеки і оборони України. (...).

Про День Державного бюро розслідувань: Указ Президента України №763/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Ураховуючи значення і роль Державного бюро розслідувань у виконанні завдань щодо запобігання, виявлення, припинення, розкриття та розслідування кримінальних правопорушень, постановляю:

1. Установити в Україні День Державного бюро розслідувань, який відзначати щороку 12 листопада. (...).

Шоста із запланованих систем ППО IRIS-T від Німеччини надійде в Україну до кінця цього року – Олаф Шольц під час розмови з Володимиром Зеленським ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський провів телефонну розмову з канцлером Німеччини Олафом Шольцом.

Глава держави подякував за всю вагому військову підтримку з боку ФРН та її лідерство в об'єднанні зусиль партнерів для допомоги Україні.

Президент України та канцлер Німеччини обговорили продовження оборонної співпраці. Олаф Шольц повідомив, що шоста із запланованих систем ППО IRIS-T надійде в Україну до кінця цього року. Приділили увагу й обсягам постачання систем протиповітряної оборони на наступний рік і можливій додатковій допомозі засобами ППО від Німеччини.

Під час розмови лідери сфокусувалися на тому, які ще зусилля потрібні для найкращої оборонної та політичної підтримки України, а також скоординували спільні кроки на найближчий час. Зокрема, погодилися, що

формат «Рамштайн» повинен зберігатися. Важливим залишається і проведення чергової зустрічі координаційної групи.

Володимир Зеленський також заявив, що українське бачення справедливого й тривалого миру має бути представлене на зустрічі G20 у Бразилії, та подякував за те, що в цьому Україна може розраховувати на Німеччину.

Треба дотиснути Росію до чесного миру; обов'язково всі внутрішні сили консолідуємо – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Коротко про сьогодні.

Перше – вдячність нашим воїнам ППО, кожному й кожній у різних видах і родах сил, які здійснюють захист неба. Щоночі, щодня – збиття російських «шахедів» і ракет. Сьогодні вранці збили російську балістику. Це вагомо. Кожен такий успіх – це порятунок життів наших людей. Україна вдячна всім нашим партнерам, які допомагають протиракетами й системами захисту неба. Зараз працюємо, щоб додатково збільшити постачання від партнерів – і по ракетах, і по комплексах захисту, і по всьому, що необхідно для посилення наших мобільних вогневих груп. Стратегічна мета – досягти й такого практичного рівня співпраці з партнерами, щоб ми тут, в Україні, могли виробляти необхідні для нас системи протиповітряної оборони та протиракти.

Говорив сьогодні з канцлером Німеччини Олафом Шольцом. Німеччина – лідер у підтримці саме ППО. І ми обговорили зараз постачання ще однієї системи IRIS-T і роботу надалі над розвитком повітряного щита. Також обговорили формат «Рамштайну»: співпраця, яка принесла багато користі Україні та всім партнерам, – це наша спільна сила. І також обговорили підготовку зустрічі «Групи двадцяти» в Бразилії – вже наступного тижня. Домовляємось із партнерами, щоб позиція України була представлена в усіх відповідних дискусіях. Тільки разом світ здатен гарантувати справді надійний мир і тривалий спокій для міжнародних відносин.

Була доповідь Головкама Сирського: фронт, і найбільше уваги – Донеччині. Також – спробам окупанта розширити наступальні дії, зокрема це Куп'янський напрямок; я вдячний усім нашим підрозділам за стійкість. І загалом я хочу відзначити бойові бригади, які цими днями проявили себе надзвичайно сміливо та результативно. 24-та окрема механізована бригада, 44-та окрема артилерійська, 60-та і 65-та окремі механізовані, 68-ма окрема егерська, 102-га, 124-та і 126-та бригади ТрО, 128-ма окрема гірсько-штурмова й 406-та окрема артилерійська бригади. Молодці, воїни!

І ще одне. Активно працюємо за пунктами внутрішнього Плану стійкості України – Плану, який наповнить внутрішньою силою все те, що ми

представили партнерам у Плані перемоги. Сьогодні були наради з урядовцями, керівниками державних компаній, а також відповідальними в Офісі Президента за напрямками, секретарем Ради національної безпеки і оборони. Включаємо в документ і те, що пропонували громадські організації. Триватимуть і надалі такі обговорення з усіма, чия експертиза може підтримати державу. Потрібен детальний, доктринальний підхід. Щоб наша держава зараз вистояла. І треба дотиснути Росію до чесного миру. Обов'язково всі внутрішні сили консолідуємо. Вдячний усім, хто нам допомагає! (...).

Продовжуємо працювати для підготовки нашого внутрішнього Плану стійкості – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Довгий день сьогодні був.

Продовжуємо працювати для підготовки нашого внутрішнього Плану стійкості – того, що потрібно, щоб Україна вистояла. Сьогодні опрацювали кілька пунктів, і зокрема – культурний суверенітет, те, що стосується і культурної спадщини України, і сучасної культури, і культурної дипломатії. Виробництво українського контенту, і заради цього – реальне, дієве об'єднання культурної спільноти в Україні. Це частина нашої сили та елемент гарантування зв'язків України з глобальним світом. Бувають речі, які не здатні донести іншим ані політики, ані громадські діячі, ані інформаційний простір. Але емоції роблять це. Мистецтво це робить. Культура загалом – це інструмент, який працює однаково заради людяності в різних частинах світу. Ми маємо приділити цьому значно більше державної уваги, і це буде. Також сьогодні опрацювали пункт внутрішнього Плану щодо безпеки – безпеки в усій нашій країні, у кожній області, у кожній громаді. Це основа. Безпечний простір, який потрібен кожній нашій людині. Хороші напрацювання є в Міністерства внутрішніх справ, у Служби безпеки України. Все обов'язково впровадимо. Вже опрацювали пункти, зокрема, щодо енергетики – детально все підготовлено – і щодо зброї: нашого виробництва, нашої співпраці з партнерами. Загалом 10 пунктів, які будуть представлені наступного тижня, і під кожен пункт разом з українським громадянським суспільством, разом з усіма, хто готовий доповнювати раціональними ідеями, із бізнесом ми підготуємо фактично базовий, доктринальний документ для України, для нашої стійкості. З чіткими додатками. Покроково. Те, як ми спрямуємо наші внутрішні можливості заради української перемоги. Заради того, щоб ми мали право на це слово – «перемога». Ми всі – кожен українець, кожна українка. Мільйони людей, які мріють про завершення цієї війни справедливо для України й працюють заради цього, воюють заради цього.

Сьогодні була доповідь Головкама Сирського. Як і завжди, саме із цього починається день. Не тільки Донеччина – ще Куп'янський напрямок, наші воїни там спрацювали дуже ефективно. Я вдячний усім за стійкість. Південні напрямки. Курська операція. Пишаюся всіма нашими людьми, кожним підрозділом, який тримає позиції та забезпечує Україні можливість переконувати світ. Переконувати, що люди мають виграти. Саме те, заради чого б'ється Україна.

Я дякую всім, хто допомагає! Дякую всім, хто з Україною! (...).

Яким буде майбутнє, залежить від кожного з нас сьогодні – виступ Президента перед студентами закладів вищої освіти Колумбії ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Я радий, що маю змогу виступити перед вами напередодні Міжнародного дня студентів. Свята тих, хто навчається сьогодні й творитиме майбутнє завтра.

Саме молодь завжди була рушійною силою змін. Саме ви завжди дарували світові нові погляди, ідеї та рішення. Те, що має зробити світ кращим. І сьогодні наш світ потребує цього більше, ніж будь-коли. Я кажу це і як Президент, і як громадянин країни, проти якої Росія веде повномасштабну війну вже майже 1000 днів.

Вже 1000 днів Росія намагається знищити нас, забрати наші життя й нашу свободу.

Я міг би навести багато прикладів, які допоможуть вам краще зрозуміти, що таке російська агресія і що таке сучасна Росія. Як це, коли Росія приходить у твій дім, на твою землю. Наведу лише один приклад: те, як сьогодні живуть ваші однолітки, українські студенти та молодь. Десятки тисяч юнаків і дівчат були змушені покинути свої рідні міста та альма-матер. Десятки наших університетів були переміщені – із Донецька, Луганська, Сімферополя, Маріуполя та багатьох інших міст, куди прийшла Росія, її ракети та бомби. Кожен сьомий навчальний заклад в Україні був або зруйнований, або пошкоджений. І це не просто будівлі – це молодь, це мрії, надії, це майбутнє наших дітей, нашої молоді. І з кожною зруйнованою школою чи університетом знищуються можливості для розвитку. Це реальність, із якою щодня стикаються молоді українці.

Але попри все ця руйнація не зламала нас, вона зміцнила нашу рішучість і нашу волю. Тож сьогодні українська молодь є символом стійкості. Нескінченної мужності. Наші студенти не тільки опановують свої майбутні професії попри війну, обстріли та сигнали тривоги, вони активно займаються волонтерством, підтримують армію, наших воїнів. Багато з них залишили аудиторії, щоб піти на фронт захищати своє: свої сім'ї, свою землю, свою країну, свої права. Все те, що нам дороге. Все, що Росія намагається знищити. Вже майже 1000 днів поспіль.

Боротьба нашої країни за життя триває вже майже 1000 днів. І ця боротьба не лише про Україну. Вона стосується й вас, кожного, хто цінує свободу, право обирати власний шлях і майбутнє без війни. Яким буде це майбутнє, залежить від кожного з нас сьогодні – людей, які живуть у різних куточках світу, але мають однакове розуміння таких понять, як свобода та справедливість. Колумбія та Україна є прикладом цього.

Ми живемо на різних континентах, у різних часових поясах, але маємо багато спільного. І це більше, ніж жовтий і синій кольори на наших прапорах. Це також схожі історичні виклики і, я впевнений, спільне бачення цінностей, які потрібно захищати.

Війна Росії проти нас, проти України, – це більше, ніж війна. Це спроба відновити колоніальну імперію, поневолити наш народ, відібрати нашу свободу та право вибору. Колумбійці, які пережили боротьбу проти колоніалізму, знають, що це таке. Вони знають, якими жорстокими можуть бути загарбники, як вони намагаються зламати ваш опір і як важливо боротися, відстоювати свою свободу та право кожного народу жити незалежно, зберігати свою ідентичність.

Як одна з найбільш багатонаціональних країн Латинської Америки, Колумбія також є прикладом здатності захищати свою культуру та різноманітність. У вашій країні переплелися десятки культур та етнічних груп, кожна з яких зберігає свої традиції, мову, мистецтво та ідентичність.

Україна також має багату культурну спадщину. В нас проживає близько сотні різних національностей і корінних народів, зокрема кримські татари. Зараз на окупованих територіях вони стикаються з численними переслідуваннями з боку Росії – арештами, ув'язненнями, полонем, регулярними обмеженнями прав.

У Криму зокрема і в Україні загалом Росія знищує не лише фізичні об'єкти, а й основи культури та ідентичності, право бути тими, ким ми є.

Я впевнений, що наші народи знають, наскільки це важливо. Вони знають, що за це варто боротися. Україна та Колумбія мають хороший простір для співпраці та культурного обміну. Це проекти зі збереження культурної спадщини, захисту прав корінних народів, розвитку освітніх програм та ідей культурної толерантності. Разом із Колумбією ми хочемо показати, що різноманітність робить нас сильнішими, що унікальність кожного народу – це наш спільний скарб, який варто зберігати й захищати.

Задля відновлення справедливості й тривалого миру Україна представила міжнародній спільноті Формулу миру. План конкретних кроків, 10 пунктів для припинення війни та забезпечення безпеки на планеті.

Це не лише наш план, це наш заклик до кожної країни, до кожного долучитися до захисту глобальної безпеки.

І кожен голос має значення. Голос Колумбії та всіх демократичних країн може наблизити нас до нової системи, у якій жодна країна не зможе безкарно здійснювати агресію.

У червні цього року ми провели перший Саміт миру у Швейцарії, який зібрав понад сто держав і міжнародних організацій з усіх регіонів світу. Більшість із них були представлені на рівні лідерів. Дуже шкода, що Президент Колумбії або будь-який інший представник вашої країни не був присутній. Дуже шкода. Однак я вірю, що Колумбія знайде спосіб приєднатися до процесу відновлення справедливості. І саме тут ваша роль як молодих людей, які формуватимуть майбутнє Колумбії, є вирішальною.

Триває підготовка до другого Саміту миру. Кожна держава може взяти на себе ініціативу щодо реалізації будь-якого з пунктів. Кожна знайде сферу, яка буде для неї пріоритетною. Я вважаю, що Колумбія могла б зробити значний внесок, наприклад, у забезпечення екологічної безпеки у світі.

Справжня перемога можлива лише за умови, що ми стоятимемо разом. Коли всі демократичні нації об'єднуються для захисту справедливості, ми зможемо змінити світ на краще. Ми дякуємо вам за підтримку з боку колумбійської академічної спільноти, за вашу солідарність, за ваше прагнення до справедливості. Разом ми можемо побудувати світ, де колоніалізм та агресія ніколи, ніколи, ніколи більше не будуть прийнятними. Дякую вам. Дуже дякую. Дякую за запрошення. Дякую, Колумбіє. Дякую, друзі, за вашу увагу. І я готовий розпочати нашу дискусію. (...).

Володимир Зеленський поспілкувався зі студентами закладів вищої освіти Колумбії ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Напередодні Міжнародного дня студента Президент України Володимир Зеленський поспілкувався зі студентами та викладачами закладів вищої освіти Колумбії – університетів Ла Сабана, Екстернадо, Картахени, Санто-Томас, Папського боліваріанського університету та Андського університету.

«Боротьба нашої країни за життя триває вже майже 1000 днів. І ця боротьба – не лише про Україну. Вона стосується і вас, кожного, хто цінує свободу, право обирати власний шлях і майбутнє без війни. Яким буде це майбутнє, залежить від кожного з нас сьогодні – людей, які живуть у різних куточках світу, але мають однакове розуміння таких понять, як свобода і справедливість», – сказав Президент.

Володимир Зеленський розповів про те, як українки та українці борються з російською агресією, а також про атаки РФ на міста і, зокрема, заклади освіти України. Він висловив переконання, що це допоможе молоді Колумбії краще зрозуміти, що таке сучасна Росія та якою є її війна проти України.

«Це спроба відновити колоніальну імперію, поневолити наш народ, відібрати нашу свободу й право вибору. Колумбійці, які пережили боротьбу проти колоніалізму, знають, що це таке. Вони знають, якими жорстокими можуть бути загарбники, як вони намагаються зламати ваш опір і як важливо боротися, відстоювати свою свободу й право кожного народу жити незалежно, зберігати свою ідентичність», – додав Глава держави.

Президент зазначив, що задля відновлення справедливості й тривалого миру Україна представила міжнародній спільноті Формулу миру – план конкретних кроків. Володимир Зеленський наголосив, що закінчення війни має бути справедливим, а переговори – результативними.

Окремо під час спілкування обговорили тему відповідальності, яку мають понести всі воєнні злочинці.

«Справедливість потрібна для всіх батьків, які втратили своїх дітей, військових і цивільних. Потрібна справедливість, щоби з часом усі ті, хто віддавав ці криваві накази вбивати нас, наше населення, бомбардувати нас щоденно, – щоб усі ці люди відповідали перед законом, щоб мали вироки», – сказав Президент.

Крім того, обговорили залучення до війни північнокорейських військових та реакцію світової спільноти на цей факт.

«Дві країни проти нас, проти України. І дуже хотілося б, щоб НАТО від слів перейшло до справ і посилило Україну. Ми б дуже хотіли, щоб нам дали можливість використовувати далекобійну зброю проти військових цілей на території Росії», – підсумував Глава держави.

«Мінська-3» не буде, нам потрібен реальний мир – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Коротко про сьогодні.

Продовжили працювати над пунктами нашого плану внутрішньої стійкості. Сьогодні – два фундаментальні пункти: фронт і людський капітал. Усе, що стосується нашого захисту. І все, що стосується наших людей – і військових, і цивільних, і дорослих, і дітей. Мета очевидна – це захист від російської агресії зараз і все, що ми повинні зробити для того, щоб не програти післявоєнний мир – щоб зберегти та зміцнити наш народ. І державу, і народ. Це обов'язково.

Продовжив нашу міжнародну роботу сьогодні. Неформальну дипломатію. Поспілкувався зі студентами університетів у Латинській Америці. Люди в усіх частинах світу мають однаково розуміти, що потрібно зараз, щоб повернути спокій міжнародним відносинам.

І ще одне.

Про одну із сьогоднішніх новин. Канцлер Шольц казав мені, що збирається подзвонити Путіну. Дзвінок Олафа, на мою думку, це скринька Пандори. Тепер можуть бути інші розмови, інші дзвінки. Просто багато слів. І це саме те, чого Путін давно хоче: йому вкрай важливо послабити його ізоляцію. Ізоляцію Росії. Та вести перемовини, звичайні перемовини, які нічим не будуть завершуватись. Так, як він десятиліттями робив. Це давало можливість Росії нічого не змінювати у своїй політиці, нічого не робити по суті і якраз і призвело до цієї війни. Розуміємо всі ці виклики зараз. Знаємо,

як діяти. І хочемо попередити: «Мінська-3» не буде, нам потрібен реальний мир. (...).

Про відзначення державними нагородами України працівників дирекції «Українське радіо» Акціонерного товариства «Національна суспільна телерадіокомпанія України»: Указ Президента України №767/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 3)

Володимир Зеленський обговорив із міністром закордонних справ Японії посилення співпраці між країнами ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент Володимир Зеленський зустрівся з міністром закордонних справ Японії Такеші Іваєю, який після формування нового уряду здійснив свій перший двосторонній візит до України.

Окремо Глава держави відзначив, що Такеші Іває відвідав не лише Київ, але й інші українські міста, зокрема Бучу.

Президент подякував за послідовне підтримання суверенітету й територіальної цілісності України, а також за значну фінансову та гуманітарну допомогу з боку Японії, зокрема за передання нового пакету допомоги нашому енергосектору.

«Ви були на нашому боці з початку повномасштабного вторгнення Росії, ви нам допомагали. Ми високо цінуємо ту допомогу, яку уряд Японії та народ Японії надали Україні. Сума майже 12 мільярдів доларів – це загальна підтримка України під час цієї війни», – сказав Володимир Зеленський.

Окремо Президент подякував за виділення 3 млрд дол. у межах рішення G7 щодо кредиту на 50 млрд дол., який погашатимуть за рахунок доходів від заморожених російських активів.

Президент відзначив тісні відносини між Україною та Японією, а також висловив сподівання на те, що діалог на такому ж високому рівні продовжиться і з новим Прем'єр-міністром Японії Шігеру Ішібою.

«У світлі того, що відбувається з втручанням у війну Росії проти України північнокорейських військових, важливо обговорити, як запобігти збільшенню ескалації з боку Росії, уже разом з Північною Кореєю», – сказав він.

Володимир Зеленський і Такеші Іває домовились активізувати реалізацію двосторонньої безпекової угоди, яка була укладена 13 червня в Апулії.

Такеші Іває зазначив, що приїхав до України, щоб засвідчити незмінну позицію: Японія є і буде разом з Україною. Окремо він наголосив, що підтримує зміцнення двосторонніх відносин між країнами заради безпеки.

Серед інших тем переговорів – підтримання Формули миру з боку Японії та її подальше лідерство в імплементації пункту щодо ядерної

безпеки, розширення економічної та гуманітарної співпраці, продовження й посилення санкцій проти Росії.

Володимир Зеленський також передав очільнику японського уряду запрошення відвідати Україну.

Українці щодня доводять своєю сміливістю, своєю стійкістю, що можуть зупинити Росію – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Щойно зустрівся з міністром закордонних справ Японії: він з візитом в Україні. І важливо, що це перший його візит в іншу країну одразу після призначення нового уряду Японії – візит в Україну. Це і символічно – щодо наших відносин, України та Японії, – і дуже практично: зараз ця війна у Європі вирішує багато чого для всього світу.

Я подякував пану міністру і всій Японії за надану Україні підтримку. Від початку повномасштабної війни – 12 мільярдів доларів. Японія – справжній лідер в Азії у захисті міжнародного порядку, заснованого на правилах, і просто життя людей.

Ми обговорили і те, що тепер Північна Корея стала спільником Росії та допомагає Путіну в цій злочинній війні. Я поінформував про активність північнокорейських військових на Курщині, про всі загрози від співпраці Пхеньяна та Москви. Росія вчить Північну Корею сучасній війні, і це може стати причиною значної ширшої дестабілізації. Маємо разом і з усіма іншими нашими партнерами цьому протидіяти.

Є новий пакет підтримки від Японії. Звичайно, ми говорили з міністром закордонних справ Японії про посилення санкцій проти Росії, про нашу економічну співпрацю з Японією, про відбудову і про те, як наблизити справедливий мир. Ми готуємось і до розмови з новим Прем'єр-міністром Японії.

Провів сьогодні ще одну нараду з підготовки нашого внутрішнього Плану стійкості – пункт про політику героїв. Доволі широка була нарада – не тільки Міністерство ветеранів. Різні урядовці. Багато аспектів. І дуже важливо, щоб було не менше конкретики в рішеннях держави. Конкретні програми, які працюють. Конкретні заходи підтримки. Конкретні речі в питаннях пам'яті про війну і подвиг українського народу. І конкретні пропозиції на післявоєнний час для наших воїнів, які довели, що є найбільш міцною силою у Європі, здатною захищати свій дім і всю Європу.

І це лише один з багатьох аспектів, у яких внутрішній План стійкості України взаємопов'язаний із Планом перемоги, який ми представили партнерам і який може бути реалізований саме партнерами. Українці щодня доводять своєю сміливістю, своєю стійкістю, що можуть зупинити Росію. Сміливість і стійкість потрібні і від партнерів.

І ще кілька речей. Сьогодні День працівників радіо, телебачення і зв'язку. І я вдячний кожному й кожній, хто всіх нас в Україні та у великій українській спільноті у світі пов'язує інформацією, емоціями, зв'язком і, головне, розумінням, що Україна є і завжди буде.

Вдячний усім нашим людям, які навіть у найстрашніші моменти забезпечують для українців можливість поговорити з рідними і почути, як Україна, як вона бореться, що Україна робить, чого Україна прагне. Ніхто в Україні не має відчувати себе наодинці, коли ми всі об'єднані, в тому числі інформацією, в тому числі зв'язком, в тому числі українською емоцією – відчуттям, що ми подолаємо все.

І сьогодні ж я зустрівся з українськими студентами – з представниками студентського самоврядування з усіх регіонів України – напередодні Дня студента. Я подякував їм за те, що вони в Україні, за те, що вони такі активні, і бажаю, щоб усі наші молоді люди, усі наші майбутні покоління могли реалізувати себе в Україні – у мирній, безпечній та незалежній державі. (...).

Про внесення змін до Указів Президента України від 9 грудня 2015 року № 691/2015 та від 3 травня 2017 року № 126/2017: Указ Президента України №769/2024 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(повний текст Указу – за наведеним посиланням)

Для нас важлива єдність української молоді – Президент зустрівся з представниками органів студентського самоврядування ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Вчора, напередодні Міжнародного дня студента Президент Володимир Зеленський зустрівся з представниками органів студентського самоврядування понад 200 закладів вищої освіти України.

Глава держави привітав студентство зі святом і наголосив, що молодь є майбутнім нашої країни.

Окремо Володимир Зеленський подякував студентам, які боронять Україну на фронті, за їхню стійкість, міцність і патріотизм.

«Для нас єдність усієї молоді, хоч де був би сьогодні студент, дуже важлива. Це невід'ємна частина міцності нашої держави. Студентство під час війни – це складні, непрості часи, але дуже важливі для вас і для всієї країни», – сказав Президент.

Володимир Зеленський також розповів про свої студентські роки, зокрема про поїздку з друзями до Криму, і про важливість людей, які поділяють твої цінності.

«Якщо в тебе цінність – свобода, то ти будеш відчувати порушення прав і будеш боротися. Але не на самоті, а разом з тим, хто поруч із тобою. Найголовніший фундамент – це ціннісні люди», – сказав Президент.

Під час спілкування зі студентами обговорили залучення молоді до роботи в державних інституціях, зокрема в міністерствах. Президент

наголосив, що держава, бізнес і громадськість мають об'єднати зусилля, щоб молодь ішла на державну службу.

«Студентство та молодь мають бути в (державних) інституціях. Енергії більше в молодих людей. А щоб пройти цей шлях, працювати на державу, допомагати Україні – на це потрібно дуже багато сил та енергії», – зазначив Глава держави.

Ще одна тема обговорення – обов'язкове створення військових кафедр у закладах вищої освіти України після війни. Президент підтримує цю ініціативу.

«Підготовча військова освіта, освітня робота, тренування, різні процеси – це потрібно. Патріотичне виховання у школі повинно бути на високому рівні. Все це дуже потрібно. Тому що ти тоді готовий. Це не означає, що ти готуєшся до війни, до Третьої світової війни. Але якщо на нас напали, ти будеш готовий до цього виклику», – сказав Володимир Зеленський.

Також під час зустрічі голова Експертної ради студентства закладів вищої освіти Ілля Беляк представив інноваційні проекти та законодавчі ініціативи, які мають збільшити роль українського студентського руху. Зокрема, команда Експертної ради пропонує створити Національну раду студентів закладів вищої освіти та запровадити посаду урядового уповноваженого з прав здобувачів вищої освіти.

Крім того, він представив проєкт UA – Ukrainians Abroad, який передбачає створення мережі молодіжних рад у країнах світу, а також законопроект щодо розширення прав студентського самоврядування.

«Голуб миру» надіслав нам чергові «кинджали» та «калібри»; ось така дипломатія – Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Сьогодні був один із найбільших та найбільш небезпечних за всю війну російських ударів. Двісті десять дронів і ракет одразу, зокрема гіперзвукова та аеробалістичні. Більшість цілей, на щастя, вдалося збити. Мішенню для Росії була саме енергетика, критична інфраструктура. І це відповідь усім, хто хотів чогось досягти з Путіним розмовами, телефонними дзвінками, обіймами – умиротворенням. Сьогодні цей «голуб миру» надіслав нам чергові «кинджали» та «калібри». Ось така дипломатія. Його мова – це підлість. Росія вже майже тисячу днів робить одне й те саме. І від цього треба захищатися. Треба бути сильними. Час інвестувати треба не в те, щоб поговорити з кимось у Москві, а щоб дійсно змусити Росію до закінчення війни. Я дякую всім нашим воїнам ППО, Повітряних сил, мобільним вогневим групам, кожному й кожній, хто забезпечує українську можливість збивати все це російське зло. Сьогодні знову блискуче проявили себе «петріоти». Непогано проявили себе F-16 – є збиття ракет. Окрема вдячність усім партнерам, які допомагають нам системами й протиракетам. Це справді

глобальна справа. Щоразу, коли відбуваються такі російські удари, ми бачимо, як важливо, що партнери не залишають «петріоти» та інші системи десь там на складах, а передають їх саме тим людям, хто вміє захищати життя й потребує цього. Ми зараз іще не отримали від партнерів усіх потрібних систем. Але працюємо далі. Коли цей результат буде, відбиття атак стане більш повним. У чотирьох областях зараз тривають відновлювальні роботи. Вранці більш як мільйон абонентів були відключені від електрики. Зараз кількість значно менша. Я дякую всім ремонтним бригадам. Роботи триватимуть цілодобово. На жаль, від російського удару сьогодні є поранені: у Львівській області, у Києві, на Полтавщині, Дніпровщині, в Одеській області, у Запорізькій. Усім надано необхідну допомогу. Є й загиблі. На жаль. Мої співчуття всім рідним, всім близьким!

Обов'язково відповімо окупанту. І ми повинні витримати тиск зараз. Будь-який тиск. Будь-які удари. Щоб наступного року досягти свого. Щоб досягти миру.

І ще одне.

План посилення України – це План перемоги, який я представив партнерам. Одним із головних пунктів є далекобійність для нашої армії. Сьогодні багато в медіа говорять про те, що ми отримали дозвіл на відповідні дії. Але ударів завдають не словами. Такі речі не анонсують. Ракети самі за себе скажуть. Обов'язково. (...).

Офіційна діяльність дружини Президента України

У Києві відбувається перший Європейський регіональний саміт шкільного харчування ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

У Києві 12 – 13 листопада у межах Коаліції шкільного харчування проходить перший Європейський регіональний саміт. На заході зібралися українські та європейські високопосадовці, фахівці та громадські активісти, щоб спільно працювати для посилення програм шкільного харчування не лише у Європі, а й за її межами.

Саміт відкрив Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль. Він наголосив на тому, що реформа у сфері шкільного харчування важлива, адже це ключовий елемент стратегії відновлення та розвитку країни після війни.

«1,8 мільйона учнів середніх шкіл забезпечені харчуванням. З них близько половини харчуються безкоштовно гарячими сніданками або обідами завдяки коштам, які надає держава. Із цього навчального року безкоштовне гаряче харчування доступне для всіх учнів початкових класів. Цьогоріч уряд спрямував на місця 2 мільярди гривень», – розповів Прем'єр-міністр.

Олена Зеленська відзначила, що саміт став важливим етапом на шляху України до інтеграції в міжнародні ініціативи з розвитку шкільного харчування, а також для впровадження відповідної реформи, яку вона ініціювала.

Під час заходу перша леді разом із міністром освіти і науки Оксеном Лісовим та міністром охорони здоров'я Віктором Ляшком презентувала реформу шкільного харчування.

«Їжа – значна складова успіхів у навчанні й житті. Тому найперше ми зібрали за одним столом одночасно багато різних інституцій: Міністерство охорони здоров'я, Міністерство освіти і науки, Міністерство економіки, представників громадських організацій, включно з експертами в галузі харчування, кухарів, лікарів, нутриціологів, дієтологів – і почали діяти, крок за кроком», – сказала Олена Зеленська.

Вона нагадала, що 2019 року розпочали з аудиту пів тисячі шкіл. Він показав, що в 52 % закладів у селах та 40 % у містах немає необхідних приміщень та обладнання для нормального приготування їжі, а цукор, жири, хліб і напівфабрикати переважали над овочами, фруктами, рибою та молочними продуктами.

За результатами роботи сотень людей із державного та громадського секторів і відповідних напрацювань у серпні 2020 року Кабмін затвердив План заходів з реформування системи шкільного харчування. Він став дорожньою картою реформи – як навчити дітей обирати корисну їжу,

модернізувати застарілі харчоблоки, забезпечити фінансування цього процесу й навчання для кухарів.

«Сьогодні я пишаюся тим, що всупереч війні відбулося оновлення стандартів і нормативної бази, модернізуються старі кухні та їдальні, побудовано першу фабрику-кухню. Сотні кухарів та управлінців підвищують свою кваліфікацію. Якісне й корисне харчування з'являється навіть там, де учні роками не мали доступу до гарячих обідів», – зазначила перша леді.

Міністр освіти і науки Оксен Лісовий презентував чотири стратегічні цілі реформи шкільного харчування: посилення спроможності громад, модернізація інфраструктури шкільних їдалень, розвиток кадрового потенціалу та комунікація здорового харчування.

Міністр охорони здоров'я Віктор Ляшко розповів, зокрема, про новий Санітарний регламент і постанову уряду, що встановлюють норми харчування у школах. Крім того, він нагадав, що громади розробили власні стратегії впровадження реформи на місцях. Зараз вона каскадним методом реалізується для кожної конкретної школи та садочка.

Головна тема, яку обговорили в межах саміту, – забезпечення якісного харчування для школярів і в Європі, і в Україні. Окрему увагу приділили тому, як збалансована їжа у школах позитивно впливає не лише на успішність учнів, а на їхнє самопочуття.

Також ішлося про реалізацію програм шкільного харчування на місцевому рівні. Учасники обговорили, яку роль у цьому процесі можуть відігравати місцеві органи влади. Крім того, важливий фокус дискусії – розвиток персоналу, що працює у шкільних їдальнях, та необхідність підготовки фахівців, які зможуть готувати сучасні, здорові та смачні страви для дітей.

Загалом участь у саміті взяли близько 500 осіб із різних країн світу, зокрема представники Всесвітньої продовольчої програми ООН, Бюро ВООЗ в Україні, ЮНІСЕФ, Програми розвитку ООН (UNDP) та Світового банку, а також – урядів і посольств понад 20 країн (...).

Олена Зеленська: Навчатися й навчати під час лікування – це супергероїзм ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Цьогоріч Фондація Олени Зеленської профінансувала створення шести Шкіл Супергероїв – у лікарнях Львова, Вінниці, Полтави, Кривого Рогу, Одеси та Рівного. Про це повідомила перша леді України під час звернення до учасників Конференції лікарняних вчителів Шкіл Супергероїв.

У заході взяли участь понад 150 педагогів, які навчають дітей у лікарнях. Мета конференції – обмін досвідом, обговорення стратегічного планування, розвиток і масштабування мережі шкіл.

«У Школах Супергероїв навчаються учні-супергерої, які поєднують навчання та лікування. Але й ви, їхні вчителі, – також супергерої для ваших підопічних. Коли вчитель заходить у лікарняний клас чи до палати, підходить до парти чи до ліжка й дитина відчуває, що зараз буде цікаво,

відчуває інтерес і потяг до життя, уже в той момент ваша місія виконана», – сказала Олена Зеленська.

Перша леді також подякувала міжнародним партнерам Фондації за допомогу й запевнила, що цей проєкт масштабуватиметься.

Крім того, Фондація взяла зобов'язання відновити Школу Супергероїв у дитячій лікарні «Охматдит», яка була знищена внаслідок російської ракетної атаки в липні. У планах на наступний рік – створення шести нових освітніх осередків у медичних закладах.

«Усім нам бракує звичайних, буденних речей. Відчуття нормальності нашого буття. І повертають його, зокрема, вчителі лікарняних шкіл. Дякую вам! Я та Фондація зробимо все, що від нас залежить, щоб створити умови, гідні супергероїв», – підсумувала Олена Зеленська.

Школа Супергероїв з'явилася з громадської ініціативи 2016 року. Статусу державної вона набула через п'ять років, тоді ж патронат над цим проєктом узяла перша леді України. Зараз при лікарнях у 13 містах працює вже 17 шкіл.

Аналітичний коментар за матеріалами онлайн-ЗМІ

Єгор Голівець,
співробітник Фонду Президентів України

Обрання Дональда Трампа 47-м президентом США: виклики та перспективи для світу та України

Обрання Дональда Трампа 47-м президентом США у 2024 році стало результатом зростаючого суспільного незадоволення політикою демократів, викликаного економічними проблемами, культурними конфліктами та кризою довіри до політичної еліти. Трамп спрямував свою кампанію на формування образу лідера, здатного «повернути Америці величність» через прямі звернення до робітничих класів, які страждали від наслідків глобалізації, закриття промислових підприємств і політики вільної торгівлі. Його популістська риторика об'єднала виборців, які побоюються втрати своєї соціальної переваги, особливо у штатах «іржавого поясу».

Ключовим фактором, що забезпечив перемогу Трампа, стало невдоволення населення політикою Джо Байдена, включаючи проблеми на кордоні з Мексикою, економічну інфляцію. Ігор Рейтерович наголошує, що перемога Трампа демонструє кризу традиційних демократичних інститутів у США, які не змогли протистояти політичній радикалізації ([Укрінформ](#)).

Трамп неодноразово наголошував на необхідності посилення прикордонного контролю, зокрема через відновлення ініціативи побудови стіни на кордоні з Мексикою. Він також виступав проти ліберальної імміграційної політики демократів, яку часто зображав як загрозу американській культурі та економіці. Подібні меседжі знаходили відгук серед виборців, які асоціювали іммігрантів із конкуренцією на ринку праці та зростанням злочинності.

Економічний націоналізм став ще однією важливою складовою його платформи. Трамп акцентував увагу на необхідності відновлення промисловості у США, критикуючи політику «відкритих ринків» і укладення багатосторонніх торговельних угод, які, за його словами, завдають шкоди американським працівникам. Також він обіцяв підтримувати виробництво всередині країни через зменшення податків і дерегуляцію, що особливо привертало малий бізнес і підприємців.

Віталій Портніков наголошує, що перемога Трампа свідчить про кризу політичного мейнстріму, де виборці все частіше шукають альтернативу в особах, які виступають проти усталених еліт ([Радіо Свобода](#)).

Успіх кампанії Трампа можна також частково пояснити тим, що він став символом опору тим соціальним змінам, які пропагують прогресивні рухи і які сприймаються неприйнятні частиною прихильників «традиційного» суспільства. Дональд Трамп із самого початку кампанії зробив акцент на боротьбі з тим, що він називає «пробудженою культурою». Трамп використав це питання, щоб залучити голоси виборців, які відчували, що їхні культурні та соціальні цінності під загрозою через інтенсивне впровадження політики «всезагальної інклюзивності». Для багатьох виборців, особливо серед старшого покоління та консервативних християн, ці зміни виглядали неприязно або навіть загрозово. Такі наративи, які Трамп і його соратники активно підтримували, стали важливими елементами, що підтверджували образ президента, котрий готовий відстоювати інтереси «звичайних американців», не обмежуючи себе рамками політичної коректності.

Експерти, такі як Ігор Рейтерович, зазначають, що успіх Трампа у 2024 році став не лише наслідком його харизматичного стилю лідерства, але й відображенням глибоких структурних змін в американському політичному ландшафті ([Радіо Свобода](#)). За словами Євгена Магди, «успіх Трампа є сигналом про загострення поляризації в американському суспільстві та посилення запиту на авторитарний стиль керування» ([LRT](#)). Політичний експерт Олег Саакян зазначив, що повернення Трампа до Білого дому може призвести до значних змін у зовнішній політиці США, включаючи зменшення військової допомоги Україні ([NV](#)).

Трамп активно використовував альтернативні платформи, як-от Truth Social, щоб уникнути цензури з боку великих соціальних мереж. Це дозволило йому донести свою риторику безпосередньо до своєї аудиторії, яка все більше скептично ставиться до мейнстрімних медіа. Водночас його критика великих технологічних компаній і «лівого лобі» створювала образ політика, який протистоїть потужним корпораціям і захищає інтереси «простих людей».

Це свідчить про те, що перемога Трампа — це не лише успіх окремого політика, а й сигнал про необхідність переосмислення ролі культури в сучасній політиці. Виборці більше не обирають лише між економічними програмами чи зовнішньополітичними концепціями — вони шукають лідерів, які здатні зрозуміти їхні цінності та страхи. У цьому сенсі успіх Трампа став дзеркалом, яке відображає значно ширші соціокультурні процеси в американському суспільстві.

Обрання Дональда Трампа 47-м президентом США є знаковою подією, яка сигналізує про серйозні зміни у глобальній політичній динаміці та в середині американського суспільства. Це не просто триумф його особистої політичної стратегії, а й відображення глибоких соціальних розломів, посилення популістських тенденцій і зростання запиту на сильне лідерство. Трамп зумів капіталізувати на невдоволенні значної частини американців політикою його попередників, звернувши увагу на проблеми імміграції, економічної нерівності та культурної ідентичності.

Ця подія також має серйозні наслідки для глобальної політики. У своїй попередній каденції Трамп демонстрував прагнення до перерозподілу міжнародних зобов'язань США, що викликало суперечки серед союзників і партнерів. Зараз Трамп обіцяє «зупинити війни» і говорить про небажання використовувати збройні сили США за кордоном ([Liga.net](#)).

Для України існують ризики скорочення фінансової та військової допомоги. І, слід віддати належне нашим європейським союзникам, як ЄС в цілому, так і окремі держави вже напрацьовують відповідні плани дій у випадку, якщо песимістичні (для України) прогнози щодо американської допомоги справдяться. Втім, представники політикуму та експертного середовища висловлюють також інші думки. Зокрема, досвідчений український дипломат Володимир Огризко вважає, що Україні не слід вважати, що «все пропало». «В кінцевому рахунку ніхто ж не говорив, і сам Трамп ніколи не говорив, що він буде на побігеньках у Кремля. Трамп що хоче? Він хоче зробити Америку знову великою, правда? А як же можна зробити Америку великою, ставши другим номером у світовій політиці?», - ставить експерт питання, яке виглядає як риторичне ([РБК-Україна](#)). Своїми обережними спостереженнями, що не є негативними для України, поділився за підсумками свого спілкування з Трампом канцлер Німеччини Олаф Шольц, який припустив, що Дональд Трамп з приводу України «займає більш витончену позицію, ніж це часто припускають» і висловив незгоду з поширеною думкою про те, що Трамп може укласти певну угоду з Володимиром Путіним щодо України в обхід інтересів Києва. «Ніщо в розмові [з Дональдом Трампом] не вказувало на це», – запевнив Шольц ([УНІАН](#)).

Загалом наразі найближчою до реальності виглядає думка ізраїльського військового експерта Марка Бабота: «Ніхто не знає, яким буде Трамп. (...). Трамп, він досить несистемний політик, він може робити сюрпризи» ([FREEDOM](#)). Несистемність у політиці суто формально може виглядати як здатність вдаватися до кроків, котрі у спортивній термінології називають «на межі фолу». Зокрема, Трамп упродовж передвиборчих перегонів неодноразово оприлюднював деталі своїх розмов із Путіним, вкрай

неприємні для російського лідера, що як таке з боку політика світового рівня вже є неоднозначним кроком, причому, що цікаво, російська сторона жодного разу не виступала зі спростуваннями. Можна припустити, що саме непередбачуваність Трампа є вкрай некомфортною для Путіна.

Обрання Трампа демонструє не тільки зміну політичного ландшафту в США, але й вплив цих змін на глобальному рівні. Це випробування для міжнародного порядку і здатності держав, у тому числі України, адаптуватися до нових геополітичних реалій. Як зауважив експерт Олег Саакян, хоча підтримка України з боку США не зникне повністю, але її обсяги можуть змінитися, що вимагатиме від нашої держави більш проактивної дипломатії ([ПРЯМИЙ](#)).

Міжнародна підтримка України

Політико-правова допомога

У Варшаві терміново збирається «Веймарський трикутник+» щодо війни в Україні: що відбувається ([УНІАН](#)).

Міністр закордонних справ Польщі Радослав Сікорський анонсував зустріч лідерів у форматі «Веймарський трикутник+» щодо війни в Україні. Захід відбудеться наступного тижня у Варшаві.

Сікорський вважає, що «все прискорюється». У зв'язку з цим він збирає лідерів МЗС Франції, Німеччини, а також очікує представників «інших важливих європейських країн» та нову верховну представницю Європейського Союзу з питань закордонних справ і політики безпеки Каю Каллас. На зустріч запрошений й очільник МЗС України.

«Дають йому лише надію»: у МЗС відреагували на розмову Шольца з Путіним ([УНІАН](#)).

Речник Міністерства закордонних справ України Георгій Тихий:

Розмови міжнародних партнерів із російським президентом Володимиром Путіним «не несуть жодної доданої вартості для досягнення справедливого миру», це стосовно телефонної розмови канцлера ФРН Олафа Шольца та російського президента Володимира Путіна.

У відомстві підтвердили, що німецька сторона повідомляла, що збирається говорити з російським лідером.

«Але навіть якщо Канцлер ФРН не висловлював у розмові позицій, які йшли би врозріз із позицією України, самі по собі розмови з російським диктатором не несуть жодної доданої вартості для досягнення справедливого миру», – зазначається у повідомленні.

У МЗС вважають, що довгі розмови – це ресурс, яким Путін користується вже понад 20 років, щоб досягати своїх інтересів. Там додали:

«Зараз розмови лише дають Путіну надію на послаблення міжнародної ізоляції. Потрібні конкретні сильні дії, які примусять його до миру, а не вмовляння та спроби умиротворення, які він розцінює як ознаку слабкості та використовує у своїх цілях. Конкретні дії відомі – і це насамперед виведення військ окупанта з території України».

Китай почав закупати африканську нафту замість російської, – Bloomberg ([УНІАН](#)).

Китайська Landbridge Petrochemical Co. закупила 2 млн барелів, включаючи сорт Mostarda, для постачань в січні. Раніше такі покупки віддавали перевагу російській нафті марки ESPO, а також іранській сировині. Серед причин цього – коротші маршрути доставки та невелика ціна.

Закупівля КНР африканської нафти відбувається на тлі невизначеності щодо політики адміністрації Трампа до виконання санкцій США проти іранської сировини. Фахівці припускають, що при президенстві Дональда Трампа Тегеран може стикнутись із більш суворими обмеженнями.

Що стосується РФ, то поки що ситуація для неї не є критичною. Втім, подальша відмова КНР від російської нафти може стати справжньою катастрофою для Москви, бюджет якої багато в чому залежить від нафтових доходів.

У ЄС проживають майже 4,2 млн українців зі статусом тимчасового захисту, – Євростат (УНІАН).

У Євросоюзі продовжує збільшуватися кількість українців, які виїхали зі своєї країни через війну та отримали статус тимчасового захисту. У вересні цей показник збільшився на 33 000 осіб, повідомляє Євростат.

Загалом у ЄС зареєстровано 4,19 млн українців зі статусом тимчасового захисту, за даними статистичної служби.

Найбільший приріст спостерігається в Німеччині. У цю країну у вересні прибули 7005 українців.

До Польщі у вересні виїхали з України 4645 осіб, а до Іспанії – 3170 осіб, зазначили в Євростаті.

Крім того, у вересні у Франції кількість одержувачів статусу тимчасового захисту з України скоротилася на 570 осіб, а в Італії – на 10 осіб.

У Євростаті поділилися, що серед країн ЄС, які прийняли найбільше бенефіціарів тимчасового захисту з України, лідерами залишаються Німеччина (1,12 млн осіб), Польща (979 835 осіб) і Чехія (378 480 осіб).

Найвище співвідношення одержувачів тимчасового захисту на тисячу осіб населення у вересні зареєстровано в Чехії (34,7), Литві (28,1) і Польщі (26,8). Середній показник у країнах ЄС становив 9,3 на тисячу осіб.

У Євростаті підкреслили, що українці становлять понад 98,3 % одержувачів статусу тимчасового захисту в ЄС. Серед них дорослі жінки (45 %), діти (32,3 %) і дорослі чоловіки (22,7 %).

Десятки авіакомпаній РФ можуть збанкрутувати у 2025 році (УНІАН).

Російське видання «Известия» пише, що після введення санкцій у 2022 році через повномасштабне вторгнення російської армії в Україну багато авіакомпаній не зможуть платити за лізинг.

Влада РФ дозволила у 2025 році списати борги, але ці суми обкладаються податком на прибуток у розмірі 25 %, що чинить на компанії занадто сильний фінансовий тиск. Річ у тім, що списана кредиторська заборгованість належить до «позареалізаційних доходів», а «зеконормлені» гроші вважаються прибутком, який підлягає оподаткуванню.

Так, під ударом опинилися близько 30 компаній, які забезпечують 26 % внутрішніх пасажирських перевезень.

Варто зазначити, що деякі російські авіакомпанії все ж змогли викупити лізингові літаки за кошти Фонду національного добробуту, але зробили це лише «Аерофлот», «Уральські авіалінії» та S7 Airlines. У першому кварталі 2024 року кількість таких літаків становила 165 із 400.

Польща хоче створити альянс з Британією, щоб захистити Україну від Трампа, – The Times ([УНІАН](#)).

Польща прагне створити альянс із Великою Британією, щоб запобігти можливій зраді України, коли Дональд Трамп знову увійде у Білий дім, пише The Times.

Прем'єр-міністр Польщі Дональд Туск планує зустрічі «найближчими днями» з британським прем'єром Кіром Стармером, президентом Франції Еммануелем Макроном і генеральним секретарем НАТО Марком Рютте, оскільки його турбує можливий вплив результатів виборів у США на військову підтримку України.

«Сформований політичний ландшафт – серйозний виклик для всіх, особливо у зв'язку з можливою угодою між президентом Росії та новим президентом США, яка здатна завершити війну», - зазначив Туск.

Британія, Польща та Франція вважаються ключовими країнами, які можуть запобігти тому, щоб нова адміністрація США уклала угоду з Путіним за спиною України.

Туск зустрінеться зі Стармером у Варшаві чи Лондоні найближчого тижня, а також прийме Макрона та Рютте в Польщі, щоб заручитися підтримкою європейських партнерів. Він також зазначив, що альянс передбачатиме тіснішу співпрацю з країнами Північної Європи та Балтії.

Його ініціатива щодо формування союзу навколо України показує занепокоєння Європи, що мирна угода з Путіним може призвести до втрати територій Україною та примусової нейтральності Києва.

«Ми будемо інтенсивно координувати співпрацю з країнами, які розділяють наше бачення геополітики та ситуації в Україні. Ніхто не прагне ескалації конфлікту, але також ніхто не хоче послаблення або навіть капітуляції України. Це було б фундаментальною загрозою для Польщі та польських інтересів», - заявив Туск.

Німеччина заборонила портам приймати танкери з російським газом: ([УНІАН](#)).

Financial Times пише, що міністерство економіки Німеччини «наказує» Deutsche Energy Terminal «не приймати жодних поставок російського СПГ» після того, як компанія проінформувала Берлін про те, що її імпортерський термінал у Брунсбюттеле має отримати відповідний вантаж.

Міністерство заявило, що розпорядження видано для захисту «найважливіших державних інтересів» країни, закликавши оператора «відмовитися від поставок СПГ з Росії до подальшого повідомлення».

У той час як США і Велика Британія заборонили російський СПГ, ЄС продовжує імпортувати це паливо, причому 20 % надходить прямо з Росії. Більшу частину російського СПГ поставляють до Франції, Іспанії та Бельгії за довгостроковими контрактами, від яких, за словами компаній, вони не зможуть відмовитися, якщо не буде запроваджено повномасштабної заборони.

Німеччина не імпортувала безпосередньо російський СПГ з моменту вторгнення Путіна в Україну, і розпорядження міністерства «гарантує, що так буде й надалі». Однак німецька державна енергетична група Sefer має довгостроковий контракт на поставку СПГ з російського експортного підприємства «Ямал», і направила майже всі поставки на імпортний завод у Франції. Там СПГ повторно газифікується і надходить в об'єднану європейську систему газопроводів. Німеччина почала отримувати трубопровідний газ із Франції в жовтні 2022 року.

Військова допомога

На сході Франції завершують підготовку бійці української бригади «Анна Київська» ([Цензор.НЕТ](#)).

На сході Франції закінчується підготовка української піхотної бригади, яка тепер має назву «Анна Київська».

Міністр закордонних справ Франції Жан-Ноель Барро:

За останні 2 роки Європа дала можливість підготувати 60 000 українських солдатів. І ми пишаємось, що тут у Гранд-Ест (*регіон Франції - ред.*) також доклались до цього, а наші армії реалізували проєкт із цілою бригадою.

Міністр збройних сил Франції Себаст'ян Лекорню додав, що навчання та оснащення української бригади – це практична модель підтримки, яку Франція показує світу. Відповідне зобов'язання навчити та озброїти кілька тисяч українських воїнів на своїй території раніше взяв на себе президент країни Еммануель Макрон.

Норвегія профінансує виробництво українського озброєння та техніки ([Суспільне](#)).

Міністр оборони України Рустем Умеров за результатами зустрічі з прем'єр-міністром Норвегії Йонасом Гаром Стйоре та міністром оборони Норвегії Бйорном Арільдом Грамом заявив, що Норвегія профінансує виробництво українського озброєння та техніки.

«Норвегія долучиться до “данського формату” підтримки — прямого фінансування виробництва в Україні. Це дозволить швидше виготовляти й постачати необхідне озброєння для наших Сил оборони», — сказав очільник українського оборонного відомства, не уточнивши, яку саме суму розраховує влада норвезька в ОПК України.

Крім того, додав Умеров, вони зі Стьоре та Грамом обговорили новий формат співпраці — «норвезьку модель».

«Йдеться про нову модель інвестування в українські оборонні технологічні компанії. Деталі згодом», — сказав він.

Німеччина передасть Україні ще одну систему IRIS-T ([УНІАН](#)).

Німецький канцлер Олаф Шольц під час розмови з українським президентом Володимиром Зеленським заявив, що Німеччина передасть Україні ще одну – шосту – систему протиповітряної оборони IRIS-T

«Олаф Шольц повідомив, що шоста із запланованих систем ППО IRIS-T надійде до України до кінця цього року», – ідеться в повідомленні на сайті президента.

ЄС вперше профінансував спільну закупівлю зброї державами-членами, зокрема для України ([Укрінформ](#)).

Європейський союз вперше в історії затвердив фінансування п'яти проєктів на підтримку спільних оборонних закупівель серед країн-членів блоку, зокрема, боєприпасів, частину з яких використовують для підтримки України.

Кожен з 5 відібраних проєктів, що реалізуються в рамках Європейського інструменту зміцнення оборонної промисловості через спільні закупівлі (EDIRPA), отримає 60 мільйонів євро, загальна сума фінансування становить 300 мільйонів євро. Закупівлі проводитимуть у трьох сферах: закупівля систем протиповітряної та протиракетної оборони (два проєкти стосуються закупівлі систем MISTRAL та IRIS-T SLM), закупівля сучасних броньованих транспортних (бронемашини для захищеного транспортування військ - Common Armoured Vehicle System (CAVS) та закупівля боєприпасів (два проєкти стосуватимуться закупівлі різних типів 155-мм артилерійських боєприпасів).

У відібраних проєктах EDIRPA беруть участь 20 держав-членів.

«Це відображає роль EDIRPA у заохоченні співпраці між державами-членами для подолання критичних прогалів у спроможностях, зокрема тих, що загострюються через передачу оборонної продукції Україні. Більшість обраних проєктів також передбачають закупівлю оборонної продукції, призначеної для України, включаючи системи протиповітряної і протиракетної оборони та боєприпаси, що посилює обороноздатність країни в контексті триваючої російської агресії», - повідомили у європейському відомстві.

Швеція виділить щонайменше 6,9 млрд доларів на військову підтримку України ([УНІАН](#)).

Держсекретар з питань розвитку міжнародного співробітництва країни Діана Янсе заявила, що Швеція виділить щонайменше 6,9 мільярда доларів на військову підтримку Україні з 2024 по 2026 рік.

Крім військової підтримки, Швеція виділила майже 100 мільйонів доларів на підготовку України до зими, зазначила Янсе. Ця сума має допомогти покрити деякі потреби нашої країни в зимовий період, включно з відновленням енергопостачання.

Міністр оборони Естонії оголосив про новий пакет допомоги для України ([Українська правда](#)).

Голова Міністерства оборони Естонії Ханно Певкур під час візиту до Києва повідомив про новий пакет допомоги для України.

Певкур зазначив, що під час візиту в Києві зустрівся із Володимиром Зеленським і «підтвердив нашу подальшу військову підтримку Україні».

«По дорозі до його офісу я також підписав в електронному вигляді новий пакет військової допомоги, що містить одяг, стрілецьку зброю тощо. Нові пакети надійдуть вже наступного року (0,25% ВВП)», – додав він.

Франція передасть Україні шість винищувачів Mirage 2000-5F, а не три ([Цензор.НЕТ](#)).

Депутат Франк Джілетті у бюджетному висновку з «підготовки та використання сил авіації» заявив, що Франція може передати Україні не три, а шість винищувачів Mirage 2000-5F.

Загалом країна планує поставити до 20 таких літаків. Точні терміни постачання винищувачів досі не відомі. Очікується, що це станеться у першому кварталі 2025 року.

«Шість Mirage 2000-5F до складу Збройних сил України разом із повним пакетом підтримки», - заявив Джілетті.

Rheinmetall та ICEYE надають Україні супутникові знімки ([Укрінформ](#)).

Німецька збройова компанія Rheinmetall і супутникова компанія SAR ICEYE, які у вересні 2024 року об'єднали зусилля для допомоги Україні, звітують про перші успіхи такої співпраці.

«Щоб задовольнити нагальну потребу України в можливостях отримання супутникових зображень SAR, Rheinmetall та Україна підписали контракт за підтримки уряду Німеччини. Угода розширює дані SAR та іншу підтримку, яку Україна отримувала від ICEYE під час війни», - йдеться у пресрелізі.

З початку жовтня 2024 року Україна отримує нові супутникові знімки, зроблені супутниками SAR (радар із синтетичною апертурою) ICEYE в рамках співпраці Rheinmetall та ICEYE. Це доповнюватиме інші дані розвідки, отримані з інших датчиків, і стане основою для прийняття рішень та оперативного планування Збройними Силами України. Угода дозволяє використовувати потужності всієї флотилії супутників ICEYE.

Супутники SAR мають перевагу перед звичайними супутниками в тому, що можуть створювати зображення високої роздільної здатності

незалежно від погодних умов або часу доби. Вони дуже деталізовані й дозволяють ідентифікувати навіть найменші об'єкти на земній поверхні. Це може надати «вирішальну перевагу збройним силам у спостереженні, захопленні цілей, розвідці або власному позиціонуванні на полі бою».

Країни ЄС поставлять Україні 1,5 мільйона снарядів до кінця року (Укрінформ).

Країни-члени Європейського Союзу поставлять Україні 1,5 мільйона артилерійських снарядів до кінця року.

Високий представник ЄС Жозеп Боррель:

Ми майже зробили це. Ми вже поставили понад 980 тисяч снарядів і дуже скоро передамо 1 мільйон снарядів. Я знаю, що ми брали зобов'язання досягти цього рівня до весни – і не змогли. Але до кінця року зможемо. І для цього ми значно прискорилися.

Боррель зауважив, що на додаток до цього багато боєприпасів були поставлені в Україну за двосторонніми угодами з країнами-членами, а також згадав про чеську ініціативу, яка «працює, хоча і не так швидко, як ми очікували».

«Загалом до кінця року ми поставимо в Україну понад 1,5 мільйона боєприпасів», – запевнив високий представник.

Дві країни закуплять для України зброю українського виробництва на €535 мільйонів (УНІАН).

Данія та Швеція закуплять для України зброю українського виробництва на суму €535 млн. Про це повідомляє Міністерство оборони України з посиланням на укладені спільно з Міністерством з питань стратегічних галузей промисловості України низку імплементаційних угод з Міністерством оборони Данії. Таким чином, наразі чітко визначено проекти, а також терміни фінансування та поставок озброєння.

«Документи фіналізують домовленості, зафіксовані в Листі про наміри, який був підписаний наприкінці вересня в Києві. Вони передбачають низку закупівель в українських оборонних компаній на загальну суму приблизно 535 млн євро. Джерела фінансування – уряди Данії, Швеції та відсотки від заморожених російських активів», – йдеться у повідомленні українського оборонного відомства.

Як зазначають у Міноборони України, за результатами угод українські виробники озброєння та техніки як державні, так і приватні – поставлять ЗСУ самохідні артилерійські установки, ударні безпілотники, протитанкову зброю, ракетне озброєння.

У відомстві наголосили, що Данія першою розпочала закупівлю озброєння безпосередньо у наших оборонних підприємств. Завдяки «Данській моделі», яка передбачає пряме фінансування виробників, Україна вже отримала 50 млн євро. За ці кошти було профінансовано виробництво самохідних артилерійських установок «Богдана» для ЗСУ.

Заступниця міністра з питань стратегічних галузей промисловості України Ганна Гвоздяр:

Данія показує приклад у розвитку оборонного комплексу України. Це дозволить пришвидшити постачання необхідного озброєння нашим військовим, водночас зміцнюючи українську економіку в умовах російської агресії. Для нас надзвичайно важливо мати такого надійного союзника, як Данія.

Франція передасть Україні ще партію далекобійних ракет Scalp (Укрінформ).

Франція передасть Україні ще близько десяти далекобійних ракет Scalp, аби Україні могла завдавати ударів за лінію фронту

Міністр збройних сил Франції Себастьян Лекорню:

Для того, щоб Україна могла завдавати ударів за лінією фронту, я підписав папери про нову передачу близько десяти ракет Scalp, як і обіцяв Володимир Зеленському президент республіки.

Лекорню додав, що продовжиться постачання ракет Mistral.

«З настанням зими глибинні удари Росії по українській території, ймовірно, посиляться. Тож ми знову будемо постачати ракети Mistral, зокрема для захисту зони бойових дій», - сказав він.

Міністр також повідомив, що продовжується безпрецедентна програма тренувань на сході Франції, де приблизно 2000 українських солдатів проходять підготовку під керівництвом французьких військових та на французькому обладнанні.

За його словами, Франція повинна надавати допомогу на довгостроковій основі, оскільки це дозволить українській владі розглядати «політичні рішення, коли вона вирішить це зробити».

Польща виділила допомоги Україні на майже 5 % ВВП (Укрінформ).

Канцелярія президента Польщі повідомила, що Польща виділила Україні та українським біженцям військової, матеріальної та гуманітарної допомоги у співвідношенні до ВВП країни найбільше у світі – майже 5 % власного ВВП. Серед переданого військового озброєння, зокрема, 320 танків, 250 БМП, 14 літаків МіГ-29.

«Польща виділила на допомогу в еквіваленті 4,91 % ВВП, з них 0,71 % ВВП – це витрати на підтримку України, 4,2 % ВВП – це вартість допомоги українським біженцям», - поінформували у канцелярії глави польської держави.

Як зазначається, Польща першою почала масово постачати в Україну важке озброєння, стала ініціатором «танкової коаліції» і першою серед західних партнерів надала Україні бойову авіацію.

«Загалом ми надали Україні військової допомоги на €3,23 мільярда, тобто понад ₴14 мільярдів», - зазначили у канцелярії Дуди.

Як інформується, із майже 800 танків, які отримала Україна, понад 350 їй передала Польща. Це, зокрема, понад 240 танків Т-72 різних типів, 60 танків РТ-91 та 14 сучасних танків Leopard 2А4.

Крім того, із бронетехніки Варшава передала Києву 250 БМП, понад 100 САУ, понад 30 реактивних систем залпового вогню БМ-21 «Град», дев'ять розвідувальних машин БРДМ 2.

Польща також передала 14 літаків МіГ-29 і 12 вертольотів Мі-24, при цьому перші польські літаки потрапили до України у березні 2023 року.

За інформацією канцелярії Дуди, Польща також передала Україні понад 100 мільйонів набоїв різних типів і калібрів, десятки польських безпілотників, призначених для близької розвідки, а також сотні безпілотників-камікадзе та зенітних і протиракетних комплексів.

Варшава також закупила для України 20 тисяч терміналів Starlink і фінансує їх підключення до Інтернету.

Окрім того, Польща підготувала на своїй території приблизно 25 тисяч українських військових, у тому числі 14,5 тисячі у складі місії ЄС EUMAM. Зокрема, Польща підготувала підрозділи льотчиків, танкістів, артилеристів, логістів і техніків.

Гуманітарна та фінансова допомога

Єврокомісія погодила виділення Україні €4,1 мільярда ([Укрінформ](#)).

Європейська комісія погодила виділення Україні 4,1 мільярда євро у межах програми Ukraine Facility.

Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль:

Європейська комісія погодила виділення Україні 4,1 млрд євро в межах Ukraine Facility. ЄК дала позитивну оцінку реформам і відзначила, що уряд виконав необхідні індикатори для отримання цього траншу. Розраховуємо на швидке погодження рішення з боку Ради ЄС. Після цього загальна сума підтримки в межах Ukraine Facility за цей рік складе 16,1 млрд євро.

Він подякував ЄС за непохитну підтримку України, а також підкреслив, що попри повномасштабну війну з Росією Україна продовжує реформуватися й трансформуватися задля зближення з Європою і повноправного членства в ЄС.

Президентка Єврокомісії Урсула фон дер Ляєн:

Сьогоднішня позитивна оцінка Єврокомісії щодо запиту України на другу сплату в обсязі €4,1 мільярда є подальшим доказом як твердих зобов'язань Європи перед Україною, так і вражаючого прогресу країни у просуванні важливих реформ на шляху до ЄС, які здійснюються поряд із боротьбою у війні.

Третина зовнішньої допомоги Україні надійшла у формі грантів – Мінфін ([Укрінформ](#)).

Україна з початку повномасштабного вторгнення залучила до державного бюджету 33,7 млрд дол. США, або понад 33 % від загального обсягу зовнішньої допомоги, у формі грантів.

«33,7 млрд доларів США, або понад 33 % від загального обсягу (зовнішньої фінансової підтримки - ред.) Мінфін України залучив до державного бюджету в грантовій формі. Тобто кожен третій долар партнери надали на безповоротній основі. Це дозволило підтримати бюджетну ліквідність, не збільшуючи боргового навантаження», - йдеться у повідомленні.

За даними міністерства, найбільше грантової допомоги Україні надали Сполучені Штати Америки. На другій позиції – Європейський Союз, який виділив 2,3 млрд дол. безповоротної допомоги. Серед інших найбільших грантових донорів – Німеччина з 1,4 млрд дол., Японія із 955 млн дол. та Норвегія, яка надала 506 млн дол.

«Інша частина зовнішнього фінансування була надана Україні на пільгових умовах. Зокрема, фінансова допомога від ЄС, отримана у 2023 році, передбачає компенсацію видатків на обслуговування за позицією країнами ЄС. Інструмент Ukraine Facility обсягом 50 млрд євро на 2024-2027 роки включає близько 2 млрд євро на покриття відсотків кредиту від ЄС», - зауважили в Мінфіні.

Зазначається, що міжнародні партнери надають Україні фінансування на сприятливих умовах. Зокрема, МВФ розробив спеціальну програму Extended Fund Facility на 15,6 млрд дол. США на 4 роки, а нещодавно знизив вартість запозичень для України на 38-39 %.

Японська допомога надходить через Світовий банк, чії позики з 2024 року видаються на термін не менше 30 років з 10-річним пільговим періодом. Крім того, Японія - єдина країна, яка дозволяє додавати відсотки за кредитом до основної суми, що значно полегшує боргове навантаження на Україну під час війни.

Канада надала кошти на пільгових умовах: кредит на 10 років під 1,5 % річних із пільговим періодом 4,5 року від моменту надходження коштів.

Успішна співпраця з МВФ та виконання умов програми свідчать про контрольованість фінансової ситуації в Україні, що сприяє залученню додаткової підтримки від інших міжнародних партнерів, наголосили у міністерстві.

Україна отримає ще \$1 мільярд в кредит від Світового банку: Кабмін схвалив угоду ([Цензор.НЕТ](#)).

Кабінет Міністрів схвалив умови позики від Міжнародного банку реконструкції та розвитку (МБРР, входить до групи Світового банку) для реалізації системного проєкту «Друга позика на підтримку політики розвитку «Основи зростання» на суму \$1,05 млрд.

Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль:

Україна залучить понад \$1 млрд доларів пільгової позики від Світового банку. Ухвалили сьогодні відповідне рішення. Ці кошти акумульовані завдяки Урядам Японії та Великої Британії.

Він додав, що Кабмін сьогодні ухвалив ще одне рішення, яке дозволить залучити додаткові 150 млн євро від Європейського Союзу.

«У межах цієї угоди кошти будуть направлені на відновлення портової інфраструктури та проекти швидкої відбудови. 65 млн євро з цих коштів спрямуємо на фінансування програми безкоштовного харчування учнів початкових класів у 2025 році», – уточнив голова уряду.

Загалом від початку повномасштабного вторгнення РФ Україна отримала від міжнародних партнерів \$100,79 млрд для фінансування видатків державного бюджету.

Зокрема, від початку 2024 року від партнерів надійшло \$27,24 млрд, свідчать дані Міністерства фінансів України. У 2023 році Україна отримала \$42,5 млрд, а у 2022 році – \$31,1 млрд.

Гельсінкі передасть Україні майно на €77 млн ([Суспільне](#)).

Міська влада столиці Фінляндії Гельсінкі ухвалила, що передасть Україні надлишкове майно, зокрема автомобілі. Загальна вартість пожертв становить близько 77 000 євро.

Як ідеться в пресрелізі, з початку повномасштабного вторгнення РФ в Україну Гельсінкі підтримує українські міста у різний спосіб. Війна триває, тож потрібна допомога для покриття шкоди та втрат, спричинених бойовими діями.

Восени 2024 року департаменти міста Гельсінкі визначили матеріали й обладнання, які можна передати Україні. Це старі транспортні засоби та інші матеріали.

Мер міста Гельсінкі Юхана Варгіайнен:

Потреба в допомозі Україні стосується всіх верств суспільства. Надсилання конкретної допомоги Україні також є сильним сигналом нашої відданості роботі з українським народом. З початку війни Гельсінкі надавав свою підтримку у багатьох напрямках, допомагаючи як українцям, які прибули сюди, так і тим, хто залишився на батьківщині.

Гуманітарні організації цьогоріч допомогли більш як 7 мільйонам українців ([Укрінформ](#)).

Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій з посиленням на Управління ООН з координації гуманітарних справ в Україні (ОСНА Ukraine) заявило, що гуманітарні організації у січні-вересні 2024 року надали принаймні один вид допомоги 7,2 мільйона українців.

Зокрема, 5,8 мільйона людей, переважно, з прифронтових районів, отримали допомогу у сфері водопостачання, санітарії та гігієни.

Продовольчу допомогу та засоби для підтримки життєдіяльності одержали 3 мільйони осіб, ще 2 мільйони – своєчасну медичну допомогу. Орієнтовно 1,3 мільйона людей були забезпечені необхідними матеріалами для екстреного ремонту житла.

Для 1,2 мільйона громадян були організовані послуги з інформування та навчання у сфері протимінної безпеки, а 600 тисяч дітей і вчителів отримали підтримку для продовження навчання.

Багатоцільовою грошовою допомогою за цей період охопили приблизно 700 тисяч українців. Крім того, підтримку надали майже 100 тисячам переселенців, які мешкають у місцях тимчасового проживання.

Фінляндія виділить Україні €20 мільйонів на шкільну освіту ([Укрінформ](#)).

Міністр зовнішньої торгівлі та розвитку Фінляндії Вілле Тавіо оголосив про підтримку освітньої реформи в Україні на 20 млн євро та реформи шкільного харчування на 500 тисяч євро.

Тавіо також заявив, що у 2025–2028 роках його країна підтримає освітній сектор України на 20 млн євро. Двосторонній проєкт буде зосереджений на впровадженні реформи загальної середньої освіти. Його підготовлено у співпраці з Міністерством освіти і науки України, Міністерством освіти і культури Фінляндії та Національним агентством з освіти Фінляндії.

Реформа передбачатиме також розвиток системи соціального захисту учнів та реагування на потреби учнів у психосоціальній підтримці, спричинені війною.

Міністр також підписав у Києві рамкову угоду про кредитний інструмент – Фінсько-українська інвестиційна програма (FUIF), який зможе генерувати інвестиції на суму 50 млн євро у 2025–2026 роках для підтримки інвестиційних проєктів, які Україна вважає важливими.

Інструмент є частиною національного плану відновлення України Фінляндією, наголосило відомство. Його метою є підтримка інвестицій державного сектору України, які відповідають Цілям сталого розвитку ООН і використовують фінські продукти, послуги, досвід і технології.

Крім того, йдеться в повідомленні, Фінляндія підтримує гуманітарну діяльність та виділяє 8 мільйонів євро на фінансування операцій Агентства ООН у справах біженців (УВКБ ООН) та Міжнародного комітету Червоного Хреста (МКЧХ) в Україні.

Італія передала Україні 56 нових модульних будинків для переселенців ([Укрінформ](#)).

Посольство Італії в Україні та AICS (Італійська агенція співробітництва в галузі розвитку) передали українським переселенцям 56 житлових модульних будинків поблизу Житомира.

Посол Італії в Україні Карло Формоза зазначив, що житло профінансоване завдяки «великодушності наших співгромадян», а його спорудженням займався Червоний Хрест Італії:

Житло ... є результатом використання італійських технологій проектування та будівництва, це екологічно чисте, оснащене сонячними батареями та конструктивно інклюзивне для людей з інвалідністю житло.

Посол додав, що нове житло, яке отримають українці, допоможе «їм планувати своє майбутнє в Україні, таким чином роблячи свій внесок у справу відновлення країни».

Фінляндія виділила мільйони євро на реформу освіти в Україні (РБК-Україна).

Фінляндія виділила 20 мільйонів євро на підтримку освітньої реформи в Україні, а також 500 тисяч євро на реформу шкільного харчування. Цю ініціативу було презентовано на Європейському регіональному форумі шкільного харчування в Києві.

Міністр зовнішньої торгівлі та розвитку Фінляндії Вілле Тавіо заявив, що з 2025 по 2028 рік Фінляндія має намір підтримувати освітній сектор України, спрямовуючи значні кошти на реформування загальної середньої освіти. Цей проєкт розроблено в тісній співпраці з українським Міністерством освіти і науки, а також Міністерством освіти і культури та Національним агентством з освіти Фінляндії.

Основною метою програми стане модернізація шкільної системи, адаптація освітніх процесів до сучасних стандартів і забезпечення всебічної підтримки учнів.

Важливим аспектом реформи буде посилення соціального захисту школярів та впровадження програм психосоціальної допомоги, що особливо актуально в умовах війни та викликів, з якими стикається молодь в Україні.

Крім того, Фінляндія спрямує 500 тисяч євро на підтримку програми шкільного харчування у 2024 році, що реалізується Всесвітньою продовольчою програмою.

ЮНІСЕФ надасть 800 школам в Україні гранти на створення інфраструктури харчування (Укрінформ).

Дитячий фонд ООН (ЮНІСЕФ) надасть гранти 800 українським школам для створення інфраструктури харчування.

Голова Представництва ЮНІСЕФ в Україні Мунір Мамедзаде:

Нещодавно було ухвалено спільне рішення, разом з Міністерством освіти та науки, ЮНІСЕФ підтримуватиме близько 800 шкіл, надаватиме їм грантову підтримку. Ці школи вперше відкриватимуться після 4 років, коли вони не працювали з різних причин. Ці грантові кошти будуть спрямовані, зокрема, на те, щоб була створена належна інфраструктура харчування і діти могли отримувати безкоштовне харчування у школі.

Він нагадав, що ЮНІСЕФ брав участь у реформі шкільного харчування в Україні, здійснюючи інформаційну підтримку. Зокрема, інформкампанія про здорові звички харчування охопила 15 млн українців.

Україна і Фінляндія підписали угоду, яка забезпечить пільгові кредити до €50 млн ([Суспільне](#)).

Міністр фінансів України Сергій Марченко та міністр зовнішньої торгівлі та розвитку Фінляндії Вілле Тавіо підписали Рамкову угоду про кредити на відбудову і відновлення України на суму до 50 мільйонів євро.

Угода стосується проектів, що фінансуються за програмою Фінсько-українського інвестиційного фонду (ФУІФ).

В межах документа на 2025-2026 роки заплановані кредити Україні на суму до 50 млн євро. Передбачаються й укладання відповідних кредитних договорів для визначення обсягу, термінів та умов надання позик.

У програмі ФУІФ є грантовий складник — не менш як 35 %. Це дозволить забезпечити пільгові умови фінансування, підкреслили в Мінфіні.

Міністр Вілле Тавіо назвав основні галузі для інвестицій та відбудови, до яких планує залучатися Фінляндія. Це енергетика, освіта, інфраструктура, а також цифрові технології та сільське господарство.

Пряма бюджетна підтримка Фінляндії з початку повномасштабного вторгнення Росії становить понад 36 млн доларів грантів. За даними Кільського інституту дослідження світової економіки Фінляндія є п'ятим найбільшим донором військової, гуманітарної та фінансової допомоги Україні за часткою від ВВП країни – близько 2,5 млрд євро або 0,9 % від ВВП.

«Інструмент є частиною національного плану відновлення України Фінляндією. Метою є підтримка інвестицій державного сектора України, які відповідають Цілям сталого розвитку ООН і використовують фінські продукти, послуги, досвід і технології», — пише фінський уряд.

Плани врегулювання. Переговорний процес

11.11

У Кремлі заперечили розмову Трампа і Путіна: «Чиста вигадка» ([Українська правда](#)).

Пресекретар правителя Росії Дмитро Песков заперечив, що Дональд Трамп у четвер мав телефонну розмову з російським правителем Володимиром Путіним, про що написало видання The Washington Post. У штабі Трампа не спростували повідомлення про розмову з лідером Кремля.

У Пескова запитали, чи справді була розмова між Трампом і Путіним минулого тижня, про що написала газета Washington Post, на що пресекретар лідера Кремля спочатку відповів, що такі публікації «це найбільш наочний приклад якості цієї інформації, яка зараз публікується, іноді навіть у досить поважних виданнях».

Він почав переконувати, що інформація про розмову, «повністю не відповідає дійсності». «Це чиста вигадка. Тобто, це просто неправдива інформація. Так, ось просто уточнення. Не було тоді телефонної розмови Путіна з Трампом минулого тижня. Я просто уточнюю з приводу змісту. Сам факт», - сказав Песков.

Штаб Трампа не заперечив його розмову з Путіним минулого четверга. Як пише WP з посиланням на неназваного московського бізнесмена «Кремль, можливо, не захоче підтверджувати будь-який такий дзвінок - навіть якщо це була лише неформальна увертюра, оскільки, як повідомляється, він містив приховану погрозу з боку Трампа проти Росії щодо подальшої ескалації в Україні».

«Вони або впевнені, що ніхто не підтвердить цей заклик, або якщо буде вимога від Трампа про те, що ескалація неприпустима і що це нікому не потрібно - звичайно, Путін і його апарат не можуть на це не відреагувати: Їм доведеться показати, що ми не боїмося і продовжимо наш порядок денний, щоб повністю забрати окуповані території», - сказало джерело видання.

12.11

Переговори з РФ будуть. Які умови висуне Україні Трамп ([НВ](#)).

Політолог, директор Центру політичних досліджень «Пента» Володимир Фесенко:

Щодо України, думаю, як мінімум, дві речі можна прогнозувати.

Вже різні ЗМІ почали описувати ймовірний мирний план Трампа. Ось прем'єр-міністр Польщі Дональд Туск сказав, що найближчим часом, швидше за все, цей план з'явиться і там будуть дати припинення вогню. Отже витоки, які з'являються в американських виданнях і в деяких європейських, це відображення цієї роботи. Тому деякі речі достатньо

прогнозовані. Хоча Трамп і називають непередбачуваним, багато речей є достатньо передбачуваними. Як, наприклад, протекціоністська політика Трампа, про це багато пишуть. Це економічна політика. Щодо зовнішньої політики, теж відомо, що головним пріоритетом буде Китай (...).

Мир в Україні: Бербок сказала, хто має бути за столом переговорів (Укрінформ).

Міністерка закордонних справ ФРН Анналена Бербок (...) впевнена в тому, що будуть мирні переговори, але підкреслила, що, по-перше, «загрозою будь-яких переговорів було би можливе перемир'я протягом кількох місяців тоді як має йтися про сталий мир і свободу для майбутніх генерацій і всього континенту», а по-друге, що жодних мирних переговорів через голову українців бути не може.

Зрозумілим, на її переконання, є те, що за столом переговорів окрім обох сторін війни мають бути лідери таких впливових країн як США, але «миру не буде, якщо європейці не будуть сидіти за столом переговорів».

Утім, зауважила міністерка, для досягнення миру потрібні також «гарантії та підтримка з боку інших акторів, не європейських, які стоять ближче до Путіна» та мають на нього певний вплив. Вона назвала добрим, що наразі чимало країн залучені до різноманітних завдань, зокрема, обміну полоненими, повернення українських дітей та інших. Дипломатка впевнена, що путінські наративи про те, що «в усьому вина НАТО», які мали «великий успіх» у перший рік війни, наразі не працюють так добре.

Бербок досить скептично висловилася щодо ідеї миротворчої місії в разі досягнення угоди про перемир'я (...).

Президент Фінляндії розкрив плани Трампа щодо мирної угоди в Україні (РБК-Україна).

Президент Фінляндії Александр Стубб заявив, що обраного президента США Дональда Трампа слід сприймати всерйоз, коли він говорить про припинення війни Росії проти України. Переговори можливі найближчими місяцями.

«Ми в Європі та в усьому світі повинні розуміти, що Дональд Трамп дуже серйозно налаштований укласти мирну угоду якнайшвидше», - сказав Стубб після телефонної розмови з Трампом.

За його словами, «є вікно можливостей для цих переговорів між виборами та днем інавгурації».

Виступаючи на кліматичному саміті COP29 у Баку, Азербайджан, Стубб перерахував чотири передумови для світу в Україні. До них належить територія – «і тут ми не знаємо, де все вирішиться», – сказав він. Друге – гарантії безпеки, третє – справедливість, а «потім номер чотири – реконструкція».

13.11

Мирні переговори з Росією: пріоритетом стали гарантії безпеки для України — NYT ([ТСН](#)).

Після перемоги на виборах президента США Дональда Трампа, який обіцяє швидко завершити війну в Україні, у майбутніх мирних переговорах з Росією пріоритетом для Києва стало отримання гарантій безпеки від подальшої агресії, а не кінцева лінія припинення вогню.

Про це пише у середу, 13 листопада, видання The New York Times з посиланням на двох високопоставлених українських чиновників (...).

Роман Костенко також додав, що Київ формально ніколи не відмовиться від претензій на окуповані Росією території у межах кордонів 1991 року.

У виданні припустили, що такий підхід Україна буде використовувати, щоб виправдати будь-яку можливу угоду, за якою Росія збереже контроль над українською землею (...).

14.11

НАТО має допомогти Україні завершити війну переговорами, але з позицій сили – Рютте ([Укрінформ](#)).

Генеральний секретар НАТО Марк Рютте:

Лише уряд України може вирішувати, чи починати переговори з Росією, і як завершити цю війну. Але вони (українці – ред.) повинні робити це з позицій сили. Саме тому нам необхідно продовжувати доставляти в Україну оборонну допомогу, щоб дозволити їм бути в позиції сили, коли вони прийматимуть таке рішення», - сказав керівник Альянсу.

Відповідаючи на запитання журналістів, наскільки реальним є в поточних обставинах запрошення України до Альянсу, Марк Рютте ще раз наголосив, що шлях України до членства в НАТО є незворотним.

«Ми прийняли чітке рішення, що вони (українці - ред.) будуть в НАТО. Це рішення ми ще раз повторили на саміті у Вашингтоні. Це незворотний шлях до членства в НАТО для України. Ми будемо «міст» (для України в НАТО - ред.), з виділенням 40 мільярдів євро, зі створенням Командування у Вісбадені, з усіма безпековими угодами, які союзники уклали з Україною на двосторонньому рівні. Це все внесок у майбутнє України в НАТО», - підкреслив генеральний секретар Альянсу.

Трамп хоче змусити Київ і Москву до переговорів, - майбутній радник з нацбезпеки Білого дому ([УНІАН](#)).

Конгресмен-республіканець Майк Волц, який стане радником з національної безпеки у майбутній адміністрації Білого дому, повідомив, що Новообраний президент США Дональд Трамп планує організувати переговори між Україною та РФ і таким чином завершити війну.

Політик додав, що бачення політики щодо України залежить від Трампа. «Це залежить не від мене, а від рішення президента», – підкреслив конгресмен (...).

Посол РФ в ООН заявив, що Росія «відкрита для мирних переговорів», якщо їх ініціює Трамп ([Еспресо](#)).

Постійний представник РФ при ООН у Женеві Геннадій Гатілов заявив, що Росія нібито «відкрита для переговорів щодо припинення війни в Україні», якщо їх ініціює новообраний президент США Дональд Трамп.

Гатілов заявив журналістам, що Росія, мовляв, відкрита до переговорів про припинення війни в Україні, якщо їх ініціює новообраний президент США Дональд Трамп. Втім, будь-які переговори повинні ґрунтуватися на «реаліях російських досягнень» (...).

Крім того, представник РФ вважає, що обрання Трампа нібито відкриває нові можливості для діалогу РФ зі США (...).

Відмова Путіна вести переговори з Трампом: аналітик пояснив, чому це добре для України ([ТСН](#)).

Трамп не буде проводити політику Байдена, щодо надання допомоги Україні без перспектив перемоги.

Якщо новообраний американський президент Дональд Трамп та російський диктатор Путін не знайдуть спільної мови щодо завершення агресії проти України, то це США можуть значно посилити військову допомогу.

Заступник директора аналітичного центру «Політика» Артем Бронжук (...) зазначив, що демократи та їх кандидат Камала Гарріс були занадто прогнозованими щодо війни в Україні. Експерт пояснив, що, скоріше за все, у разі перемоги на виборах, Гарріс продовжувала б політику Байдена, а саме надавала Україні рівно стільки підтримки, скільки було б потрібно, щоб війна продовжувалась і не мала б переможця (...).

Кремль намагається диктувати умови майбутніх переговорів і хоче повної капітуляції України – ISW ([ТСН](#)).

У Кремлі все ще налаштовані домогтися повної капітуляції від України і не погоджуються йти на будь-які поступки.

Про це йдеться у звіті Інституту вивчення війни (ISW).

Аналітики пишуть, що Кремль намагається диктувати умови будь-яких потенційних «мирних» переговорів з Україною напередодні інавгурації новообраного президента США Дональда Трампа.

Спосіб, у який Кремль намагається встановити свої умови для переговорів, переконливо свідчить про те, що цілі Росії залишаються незмінними і все ще зводяться до повної капітуляції України. Кремль, схоже, не бажає йти на більші поступки новій адміністрації Трампа, ніж це було у випадку з чинною адміністрацією.

Крім того, експерти нагадали, що голова МЗС РФ вже заявив, що Москва не погодиться на заморозку війни на нинішній лінії фронту.

Це ще раз свідчить про те, що Росія не зацікавлена в пом'якшенні свого підходу або вимог на переговорах і зберігає свою мету – повну капітуляцію України, яку президент Росії Володимир Путін чітко окреслив у червні 2024 року.

«Росія фундаментально слабка»: експерт Трампа назвав найкращий час для переговорів із Путіним ([ТСН](#)).

Колишній радник 45-го президента США Дональда Трампа з національної безпеки генерал-лейтенант у відставці Герберт Макмастер вважає, що союзники зараз мають надати Україні всі необхідні можливості, щоб Київ міг говорити з Москвою з позиції сили.

Водночас експерт упевнений, що за всієї «фундаментальної слабкості» РФ і вразливості путінського режиму у Кремля поки що вистачає важелів сили (...).

На його думку, Путіна може зупинити лише жорсткий опір Європи та США (...).

15.11

Ніякі переговори з путіним неможливі ([Тверезий погляд](#)).

Численні матеріали західних медіа про можливі переговори між Україною та путіним про умовну заморозку конфлікту не враховують одну важливу деталь.

Коли 24 лютого путін казав про відсутність у них планів окупації України, він казав правду. Адже це не війна за територію.

Це війна проти України в широкому сенсі – війна проти всього українського. Українських людей, українського світогляду, української мови, культури, бачення власного майбутнього. Війна проти української незалежності.

Жодними переговорами цього не досягнути, адже такі умови має прийняти не якісь чиновники, аж до керівництва держави. Ці умови має прийняти українське суспільство (...).

Очевидно, що цілі путіна можуть досягатись лише силовим шляхом. І тут два варіанти. Перший – зовнішній. Тобто війська путіна мають Україну завоювати. Другий – внутрішній. Це якщо українці втратять єдність і почнуть воювати між собою. Тобто або громадянська війна, або путч. Інших варіантів немає. Саме тому ніякі переговори з путіним є неможливими. Україні просто немає що пропонувати на цих переговорах (...).

Рютте зробив важливу заяву про переговори України з РФ і роль НАТО в цьому ([ТСН](#)).

Альянс має продовжувати передавати Україні оборонну допомогу, аби вона вела переговори з Росією з позиції сили.

Генсек НАТО Марк Рютте заявив, що під час переговорів з Росією про припинення війни Україна має бути в позиції сили.

Про це він сказав на спільній пресконференції з президентом Латвії Едгарсом Рінкевичсом.

Рютте зазначив, що лише українська влада може вирішувати, чи починати переговори з Росією, і як завершити війну (...).

16.11

Зеленський пояснив, від чого залежатимуть умови переговорів з РФ (НВ).

Президент Володимир Зеленський заявив, що умови можливих переговорів з Росією залежатимуть від того, наскільки сильною буде позиція України — як на полі бою, так і в дипломатії.

Також, за його словами, підтримка України дорівнює підтримці її цінностей та справедливості, а нейтралітет з боку посередника — неможливий.

Зеленський також зазначив, що у питанні майбутніх переговорів «дуже важлива» позиція обраного президента США Дональда Трампа та настроїв Америки до України (...).

Переговори з Путіним несуть ризик повернення до «нормандського формату» – Джонсон (ТСН).

Борис Джонсон вважає, що після розмови канцлера Німеччини Олафа Шольца з Володимиром Путіним існує ризик повернення до «Нормандського формату» – переговорів про агресію Росії проти України, що мали на меті мирне врегулювання та в яких також брали участь Німеччина і Франція.

Джонсон також підтримав думку президента України Володимира Зеленського щодо ситуації (...).

Він підкреслив, що саме Путін почав повномасштабне вторгнення, а «Україна є абсолютно невинною стороною».

Нормандський формат — це дипломатичний механізм для вирішення конфлікту між Україною та Росією, заснований на переговорах між чотирма країнами: Україною, Росією, Німеччиною та Францією.

РФ не почне жодних переговорів, доки не вижене з Курська всіх українських солдатів, - WP (Варта1).

Останніми днями боротьба за контроль над приблизно 200 квадратними милями землі на заході Росії стала ще жорстокішою, оскільки Кремль напередодні можливих переговорів із прийдешньою адміністрацією Трампа про припинення війни, схоже, налаштований виключити російську землю з рівняння. Про це пише WP.

Минулого тижня Росія почала новий контрнаступ, за словами українських військових і військових аналітиків, наповнивши лінію фронту хвилями солдатів. За оцінками американської розвідки, вона також направила

в регіон щонайменше 10 000 північнокорейців. Новий напад був безладним, але безжальним і почався після того, як Дональда Трампа, який пообіцяв швидко припинити війну, було обрано президентом США.

Це демонструє зростаючу оцінку Кремлем того, як Курськ може зіграти в майбутніх переговорах: якщо переговори відбудуться, Росія хоче переконатися, що для дебатів буде лише українська земля (...).

Президент Росії Володимир Путін не хоче, щоб Курськ використовувався як розмінна монета, а також не хоче, щоб його змусили відмовитися від української території, яку він захопив після вторгнення Росії. Нещодавні згадки Путіна про те, що будь-яка угода має відображати «реалії на місці», стосуються сподівань Росії відвоювати Курськ.

Найважливіші переговори про війну в Україні відбудуться у Варшаві — Сікорський (RFI).

Міністр закордонних справ Польщі Радослав Сікорський заявив, що найважливіші перемовини щодо війни, яку РФ розв'язала в Україні, відбудуться у столиці його країни. Він зазначив, що наступного тижня проведе зустріч у форматі «Веймарський трикутник плюс», як реакцію на телефонну розмову німецького канцлера Олафа Шольца з Путіним.

За його словами, він уже обмінявся інформацією з цього приводу з прем'єр-міністром Дональдом Туском (...).

Сікорський уточнив, що окрім глав зовнішньополітичних відомств Франції та Німеччини, очікує на цій зустрічі представників інших європейських країн. Запрошення отримали очільник українського МЗС Андрій Сибіга та нова глава дипломатії ЄС Кая Каллас.

Чого хоче Кремль. Преображенський — про стан російської економіки, готовність Путіна до переговорів і ситуацію у владі (НВ).

Політолог Іван Преображенський прогнозує кроки Вашингтона і Москви, які ті зроблять після інавгурації Дональда Трампа.

Завершення виборів у США та обрання президентом Дональда Трампа запускає новий політичний етап російсько-української війни. Про те, як новообраний американський лідер і його команда бачать Росію, чи справді очільник Кремля готовий до переговорів з Україною та паузи у війні, а також про те, чи є у Трампа реальні важелі тиску й аргументи для Володимира Путіна, NV поговорив з Іваном Преображенським, політологом родом з Росії, який понад 10 років живе в Празі (...).

Відновлення України від наслідків російської агресії

У Ягідному відновили роботи з відбудови ([Інформаційний портал Чернігівщини](#)).

В Ягідному Іванівської громади на Чернігівщині знову активно працюють будівельні бригади: підрядник відновив ремонт вулично-дорожньої мережі. Тривають роботи з асфальтування вулиць, встановлення парканів, облаштування пішохідних зон. Поступово відновлюються роботи з утеплення будинків.

Село Ягідне зазнало значних руйнувань під час окупації у березні 2022 року.

У 2023 році Ягідне стало одним із учасників експериментального проєкту з комплексної відбудови населених пунктів. Проєкт передбачає відновлення житла, ремонт вулично-дорожньої інфраструктури, створення меморіалу, будівництво громадської будівлі з бомбосховищем та облаштування бювету з питною водою.

Ремонт житлових будинків розпочали восени 2023 року, але після призупинення фінансування у 2024-му році роботи поставили на паузу: з 1 березня – на багатоквартирних будинках, з 29 квітня – на приватних. Тоді в процесі відновлення перебували близько 40 будівель. Ремонт вулично-дорожньої інфраструктури, розпочатий у квітні 2024 року, також довелося тимчасово зупинити через брак фінансування.

Наразі фінансування проєкту з держбюджету відновлено, і можна відбудову продовжили. Пріоритетом є погашення заборгованості перед підрядниками за роботи, виконані в першій половині 2024 року, а також відновлення максимальної кількості житла до кінця цього року.

«Відновлення» продовжать на 2025 рік ([Економічна правда](#)).

Програму компенсацій за пошкоджене і знищене внаслідок російської агресії житло реалізовуватимуть і в наступному році. На 2025 рік на її фінансування виділять 4 млрд грн.

Голова комітету ВР з питань організації державної влади, місцевого самоврядування регіонального розвитку і містобудування Олена Шуляк повідомила, що із закладених коштів 3 млрд грн підуть на житлові сертифікати для тих, хто втратив своє житло, ще 1 млрд грн скерують на компенсації за пошкоджене майно.

Водночас Шуляк підкреслила, що цієї суми «катастрофічно недостатньо».

«Я наполягаю на тому, що програма повинна не лише продовжувати підтримку українців, житло яких було пошкоджено, або зруйновано внаслідок російської агресії, а і розширюватись. Нагальна потреба –

розширити "єВідновлення" на тимчасово окуповані території. Якщо цього не зробимо ми, це зроблять окупанти. А цього важливо не допустити», – наголосила Шуляк.

Голова комітету нагадала, що Україна продовжує вести перемовини з міжнародними партнерами щодо підтримки у фінансуванні програми на наступний рік. Окрім цього, до фінансування "єВідновлення" вже долучалися і Банк розвитку Ради Європи, який надав 100 млн євро, і Світовий Банк, який надав 200 млн доларів.

В Ізюмі перевіряють 200 об'єктів через можливу фальсифікацію документів для єВідновлення ([Укрінформ](#)).

В Ізюмі на Харківщині в межах кримінального провадження перевіряють 200 об'єктів через можливу фальсифікацію документів і даних для отримання компенсацій і сертифікатів за державною програмою єВідновлення.

Начальник Слідчого управління ГУ Нацполіції в Харківській області Сергій Болвінов:

Перевіряємо ще щонайменше 200 будинків, які проходили за цією програмою. Я не говорю, що стосовно всіх 200 щось було незаконне. Щодо деяких є точно інформація, що будинки не були пошкоджені обстрілами, а люди отримали компенсацію.

За його словами, головним у шахрайській схемі слідство вважає голову однієї з комісій – колишнього посадовця, у змові з іншими людьми будинки робили схожими на пошкоджені внаслідок обстрілів, потім комісія виходила на місце, проводила нібито огляд, відбувалося засідання, на якому виносили рішення, що об'єкт підпадає під програму, та визначали суму.

«Згідно з ухваленим порядком, об'єкти та суми компенсації визначають комісії, створені у громадах. У нашій справі голова комісії – колишній заступник голови адміністрації. Звичайно, я не можу називати ні його, ні інших задіяних осіб винними, це справа суду. Я розповім про те, що відомо слідству: як обиралися об'єкти і що з ними робили. Були об'єкти, які вони самі руйнували – розбирали дахи. Є будинок, про який ми ще достеменно не знаємо, як саме його зруйнували, але наші вибухотехніки кажуть, що він точно не від вибуху постраждав. Людина отримала сертифікат на півтора мільйона» – зауважив Болвінов.

Щоб перевести сертифікат у готівкові кошти, один із фігурантів використав бабусю своєї дружини, яка мала будинок, була укладена фіктивна угода купівлі-продажу, зазначає керівник Слідчого управління.

«Гроші за сертифікатом були перераховані на рахунок бабусі, вважайте – дружині фігуранта, та конвертовані в готівку. Один із потенційних підозрюваних придбав собі автівку. Це один епізод, закінчений злочин, і ще є факт, що вони готувалися отримати гроші за тією ж схемою», – додав Болвінов.

Під час обшуків у фігурантів вилучили, зокрема, й телефони.

«Я розповім факт, який, думаю, засмутить багатьох. Мене засмутив. Ми під час обшуків повилучали у фігурантів мобільні телефони. Цей чоловік, якого ми вважаємо організатором, і його спільники переписувалися. У них був спільний чат. Знаєте як він називається? “Королі Ізюма”. Вони себе вважають “королями”. Однак у схемі ще багато фізичних осіб-підприємців, які робили експертні висновки, нотаріуси, що здійснювали перереєстрацію. Ще люди, які переводили кошти в готівку, люди, що подавали заяви на отримання компенсації», – розповів Болвінов.

На Київщині ремонтують ліцей за кошти Європейського інвестиційного банку ([ШоТам](#)).

У Макарівській громаді Київської області розпочато капітальний ремонт Копилівського ліцею, фінансований Європейським інвестиційним банком у межах «Програми з відновлення України».

До початку повномасштабного вторгнення у ліцеї навчалися 182 учні, зокрема й діти з особливими освітніми потребами. Унаслідок обстрілів та авіаударів були вибиті вікна, пошкоджено дах, фасад і систему опалення навчального закладу.

Відновлення розпочалося восени 2024 року. Підрядник вже провів підготовчі роботи та замінює віконні блоки. Подальші ремонтні роботи передбачають заміну покрівлі, утеплення та оздоблення фасаду, встановлення сучасних систем пожежної сигналізації та оповіщення, а також блискавкозахисту.

Окрім того, у ліцеї оновлять внутрішні приміщення: опорядження стін у класах, коридорах і спортзалі; облицювання стін санвузлів та кухні; улаштування підвісної стелі у кабінетах. Планується також ремонт вхідної групи будівлі та облаштування пандусу для маломобільних груп населення.

У Бородянці відновили дев'ятиповерхівку за гроші United24 ([LIGA.net](#)).

У Бородянці ввели в експлуатацію дев'ятиповерхівку, відновлену коштом фандрейзингової платформи United24.

71-квартирний будинок на вул. Семашка, 2, у центральній частині селища був суттєво пошкоджений під час окупації росіянами в березні 2022 року.

Були вибиті вікна та двері, пошкоджено стіни, плити перекриття, покрівлю та місця загального користування. З ладу було виведено інженерні мережі.

Будівлю капітально відремонтували трохи більше ніж за рік. Встановили нові плити перекриття та замінили стінові панелі замість зруйнованих, провели локальний ремонт пошкоджених стін.

Крім того, будинок термомодернізували, замінили вікна та двері, провели ремонт місць загального користування, встановили нові ліфти, відновили електропостачання, водопостачання та водовідведення.

Також відремонтували вісім квартир, які мали пошкодження.

Під час ремонту частина мешканців проживала в будинку, а вже після відновлення до звичного життя змогли повернутися майже 200 людей.

Понад 70 тисяч сімей отримали компенсацію за пошкоджене житло через «єВідновлення» ([ШоТам](#)).

Заступниця міністра розвитку громад та територій Наталія Козловська:

Ми активно продовжуємо роботу з надання компенсацій українцям, чиє житло було пошкоджено або знищено внаслідок російської агресії. На сьогодні понад 70 тисяч сімей отримали компенсацію, а майже 5 тисяч людей отримали сертифікати на придбання нового житла.

Водночас триває підготовка четвертої «Швидкої оцінки завданої шкоди та потреб на відновлення України (RDNA4)» та формування міжнародного реєстру збитків.

Внутрішньополітична повістка США та Україна

Питання допомоги Україні

11.11

Трампа про плани на перший тиждень роботи: посадити Україну та Росію за стіл переговорів (РБК-Україна).

Обраний президент США Дональд Трамп заявив, що не буде диктатором – «за винятком першого дня». За його власними заявами, у перший день у Білому домі йому доведеться багато зробити.

До його списку входить:

- початок масової депортації мігрантів;
- скасування політики адміністрації Байдена у сфері освіти;
- реорганізація федерального уряду шляхом звільнення тисяч федеральних службовців, які, на думку Трампа, таємно працюють проти нього;
- помилування людей, заарештованих за їхню роль у штурмі Капітолію 6 січня 2021 року;
- посадити Україну та Росію за стіл переговорів.

«Я хочу закрити кордон і хочу бурити, бурити, бурити», - сказав він про свої плани на перший день.

Прессекретар Трампа Каролін Лівітт заявила, що першого тижня будуть десятки указів.

12.11

Трампа хоче якнайшвидше врегулювати війну в Україні (ПРЯМИЙ).

Новообраний президент США Дональд Трамп має серйозні наміри щодо якнайшвидшого врегулювання війни в Україні.

Про це в інтерв'ю Bloomberg заявив **президент Фінляндії Александр Стубб**.

Стубб наголосив, що Трамп налаштований на укладення мирної угоди, і зазначив, що для переговорів існує «вікно можливостей» між виборами та днем його інавгурації. Це потенційно відкриває шлях для дипломатичних зусиль із завершення війни найближчими місяцями.

Тим часом **старший радник Трампа Брайан Ланза** заявив, що адміністрація новообраного президента США Дональда Трампа зосередиться

на досягненні миру в Україні, а не на тому, щоб дозволити країні відвоювати окуповані Росією території.

Однак згодом представник перехідної адміністрації обраного президента США Дональда Трампа, побажавши залишитись анонімним, заявив, що радник Браян Ланза, який раніше заявляв, що відвоювання Криму не є в інтересах Вашингтона, не говорив від імені Трампа.

Трампа зацікавили два пункти в Плані перемоги Зеленського – FT (Укрінформ).

Дональда Трампа, який переміг на президентських виборах у США, зацікавили два пункти Плану перемоги Президента Володимира Зеленського, який той представив йому під час зустрічі у вересні.

У публікації зазначається, що Україна розробляла свій План перемоги у війні, яку розв'язала Росія, з огляду на можливу перемогу Дональда Трампа на виборах президента США. За словами співрозмовників видання, союзники України в Європі та США, включно з впливовими республіканцями, надали поради щодо того, як найкраще сформулювати пропозиції, які б стимулювали тісну співпрацю з Києвом, а не припиняли критично важливу допомогу країні.

Дві з цих ідей були викладені в Плані перемоги Володимира Зеленського саме з огляду на Трампа, як стверджують люди, які брали участь у його розробці. Пізніше ці пропозиції були представлені Трампу, коли український лідер зустрівся з ним у Нью-Йорку у вересні.

Видання пише, що одна з них передбачала заміну частини американських військ, дислокованих у Європі, українськими військами після завершення війни. Інша – вперше розроблена сенатором-республіканцем Ліндсі Гремом, союзником Трампа, за словами людей, які брали участь у розробці Плану перемоги Зеленського, – пропонує поділитися критично важливими природними ресурсами України із західними партнерами. Офіс Грема цю інформацію не коментував.

13.11

83% обіцяних боєприпасів та 67% засобів ППО. У Пентагоні розповіли, скільки зброї передали Україні зі своїх складів (Радіо Свобода).

У Пентагоні заявили, що після ухвалення Конгресом додаткового фінансування для України Вашингтон надав Києву 83% обіцяних боєприпасів зі складів Міноборони США та 67% обіцяних засобів ППО.

«З моменту виходу додаткової програми (ухвалення Конгресом додаткового фінансування для України у квітні цього року – ред.) ми використали обладнання на суму майже 3,7 мільярда доларів із запасів Міністерства оборони на 12 PDA (Presidential Drawdown Authority, вміст передається одразу із запасів США), про які було оголошено з кінця квітня до середини жовтня. Коли ми знімаємо обладнання, яке доступне з наших

запасів, ми відправляємо його протягом кількох днів або тижнів», – сказав під час брифінгу **речник Міноборони США Патрік Райдер**.

За його словами, відтоді і до середини жовтня США доставили в Україну 83% критично важливих боєприпасів, які зобов'язалися вилучити зі своїх запасів – йдеться про артилерійські снаряди калібру 155 міліметрів, GMLR, Patriot, NASAMS, ракети.

Шмигаль: Україна отримала грант на 1,35 мільярда доларів від США (Радіо Свобода).

Сполучені Штати надали Україні грант на 1,35 мільярда доларів, повідомив **прем'єр-міністр Денис Шмигаль** 13 листопада.

«Направляємо ці кошти на пріоритетні гуманітарні та соціальні програми», – заявив він у своєму телеграм-каналі.

Шмигаль уточнив, що Вашингтон спрямував кошти через Агентство США з міжнародного розвитку (USAID).

«Наш Уряд продовжує роботу з союзниками для мобілізації необхідних фінансових ресурсів в цьому та наступному році», – додав голова уряду.

Минулого тижня Кабінет міністрів схвалив проєкт державного бюджету на 2025 рік до другого читання. За словами Шмигалья, витрати бюджету збільшили на 50 мільярдів гривень. З них додаткові 24 мільярди підуть на освіту, 6,3 млрд – на медицину.

Блінкен на зустрічі з Рютте запевнив у зміцненні підтримки Києва у наступні кілька місяців (Європейська правда).

Державний секретар США Ентоні Блінкен запевнив НАТО в середу, 13 листопада, що адміністрація чинного президента Джо Байдена посилить підтримку України протягом наступних кількох місяців і намагатиметься зміцнити Альянс за цей час.

Про це він заявив під час зустрічі з генеральним секретарем НАТО Марком Рютте.

Під час зустрічі з Рютте в Брюсселі Блінкен заявив, що розгортання північнокорейських військ на допомогу Росії у війні проти України отримає «рішучу відповідь».

Також, за його словами, в штаб-квартирі Альянсу вони обговорили роботу, яку НАТО має виконати для зміцнення своєї оборонно-промислової бази.

Ентоні Блінкен сказав:

Адміністрація США, чие правління завершується, у наступні місяці продовжуватиме підтримувати все, що ми робимо для України. Президент Байден має цілковитий намір використовувати кожен день, щоб продовжувати робити те, що ми робили останні чотири роки, а саме – зміцнювати цей Альянс.

Трамп планує призначити спецпредставника для переговорів щодо миру в Україні – ЗМІ ([Укрінформ](#)).

Обраний президент США Дональд Трамп планує незабаром призначити спеціального представника, який має очолити з американського боку переговори щодо припинення російської війни в Україні.

«Скоро ви побачите високопоставленого спецпредставника, людину з великим рівнем довіри, якій отримає завдання знайти рішення, досягти мирного врегулювання», - цитує видання одне із джерел.

Пентагон про «план Трампа» створити буферну зону в Україні: не хочемо спекулювати ([РБК-Україна](#)).

У Міністерстві оборони США утрималися від коментарів щодо можливих намірів новообраного президента Дональда Трампа створити буферну зону в Україні. Сполучені Штати націлені на продовження підтримки України в її захисті від російської агресії.

Представник Пентагону Пет Райдер:

Я не збираюся спекулювати або вдаватися до гіпотез щодо наступної адміністрації. Як я наголошував раніше, ми дуже зосереджені на поточній ситуації та частому спілкуванні з нашими українськими колегами, аби переконатися, що вони мають усе необхідне для захисту від російської агресії.

Чиновника також запитали, чи стурбований міністр оборони Ллойд Остін потенційними змінами, які можуть вплинути на спадщину адміністрації Джо Байдена. Водночас прес-секретар наголосив на важливості української безпеки як для США, так і для Європи.

«Міністр Остін багато разів говорив про те, що Україна має значення, і що безпека України важлива не тільки для Європи, але й для Сполучених Штатів», - підкреслив Райдер.

Він також зазначив, що двопартійна підтримка України залишається потужною, а США продовжуватимуть співпрацю з союзниками та партнерами.

14.11.

Пентагон обіцяє виділяти Україні допомогу в міру поповнення власних запасів ([Укрінформ](#)).

Міністерство оборони США налаштоване забезпечити доставку в Україну військової допомоги, ухваленої раніше Конгресом, до кінця роботи чинної адміністрації, однак виділятиме пакети в міру поповнення власних запасів.

Заступниця речника Пентагону Сабріна Сінгх:

У той час, як ми продовжуємо поповнювати наші власні запаси, ви побачите, як озброєння надалі передаватимуться (*Україні – ред.*).

Вона зауважила, що до приходу нової адміністрації залишилося трохи менш як 70 днів, однак за цей короткий термін Пентагон «може виконати

неймовірну роботу». Сінгх нагадала позицію президента Байдена, який чітко наголосив, що хоче доставити в Україну всю ухвалену Конгресом допомогу до завершення своєї каденції.

«Ми будемо дуже наполегливо працювати, щоби забезпечити це», - підкреслила представниця оборонного відомства.

У цьому зв'язку вона нагадала, що Сполучені Штати від самого початку виділяли достатньо великі пакети допомоги, а останнім часом – дуже часто, майже на щотижневій основі.

«Тож я очікую, що протягом ближчих місяців роботи цієї адміністрації ви продовжите спостерігати, як ці пакети виділятимуться із наших наявних запасів», - зазначила Сінгх.

Лише від Трампа залежить, чи відправлятиме Південна Корея зброю Україні — Bloomberg ([Дзеркало тижня](#)).

У Сеулі повідомили про готовність координувати свої дії з союзниками та партнерами.

Через перемогу на виборах президента США Дональда Трампа Південна Корея може переглянути свою політику постачання зброї Україні. Досі уряд на чолі з президентом Юн Сок Йолем відмовлявся надавати нашій державі летальну зброю, але тепер Сеул повинен враховувати позицію нового американського лідера.

Один зі співрозмовників видання зауважив, що просто зараз у Сеулі з'ясовують, як підхід республіканця до російсько-української війни вплине на підтримку України з боку інших держав. Та Південна Корея навряд чи змінить свою позицію, якщо з приходом в Овальний кабінет Трампа не відбудуться глобальні зміни у цьому питанні, чи якщо на фронті не буде ескалації з боку КНДР.

«Південна Корея опиниться у незручній ситуації, якщо втрутиться зараз, — прокоментував ситуацію професор Кім Чжон з Університету північнокорейських досліджень у Сеулі. — Було б досить незручно для Південної Кореї, навіть не члена НАТО, втрутитися у цей момент, якщо Трамп переїде у Білий дім і захоче вийти з конфлікту».

Майбутній радник Трампа висловився щодо врегулювання російсько-української війни ([Європейська правда](#)).

Ймовірний радник з національної безпеки Майк Волтц у майбутній адміністрації новообраного президента США Дональда Трампа наголошує, що республіканець хоче привести Україну та Росію до переговорів.

Як відомо, Майк Волтц може стати радником з національної безпеки у майбутній адміністрації президента США.

Після зустрічі республіканців з Трампом у середу, 13 листопада, Волтц заявив, що Трамп хоче посадити Україну та Росію за стіл переговорів.

«Президент чітко висловився, що він бажає привести обидві сторони до столу переговорів. Він зосереджений на припиненні війни, а не її продовженні», – наголосив він.

Волтц акцентував, що бачення безпекової політики щодо України залежить від рішення Трампа.

Губернатори українського походження у США створили групу опору політиці Трампа ([Дзеркало тижня](#)).

Губернатори штатів Іллінойс і Колорадо, які є нащадками мігрантів з України, заявили, що стануть співголовами коаліції штатів, переважно очолюваних демократами, для боротьби з політикою, яку обіцяє провадити новий президент-республіканець Дональд Трамп, повідомляє Reuters.

Зі своєю групою демократи Джей Роберт Прітцкер з Іллінойсу та Джаред Поліс з Колорадо разом із низкою генеральних прокурорів та інших губернаторів-демократів пообіцяли чинити опір консервативній політиці Трампа щодо всього: від імміграції до скасування захисту навколишнього середовища.

У попередні роки консервативні штати, особливо Техас, подавали позови та вживали інших заходів, щоб спробувати блокувати ініціативи президентів Демократичної партії.

«Ми заснували цю групу, тому що знаємо, що лише надія не врятує нашу демократію. Нам потрібно спільними зусиллями, особливо на державному рівні, захистити та зміцнити її», — сказав Поліс під час телефонної конференції.

Водночас, ані він, ні Прітцкер не уточнили, які саме дії вони планують.

Байден на зустрічі з Трампом заявив, що Україна є важливою для нацбезпеки США – Білий дім ([Дзеркало тижня](#)).

Американський лідер Джо Байден під час зустрічі з новообраним президентом США Дональдом Трампом підкреслив важливість підтримки України як стратегічного елемента національної безпеки Сполучених Штатів.

Посадовець зазначив, що позиція чинної адміністрації базується на переконанні, що «сильна, стабільна Європа, яка протистоїть агресії та диктатурі, є ключовою умовою для запобігання прямому втягненню США у військовий конфлікт».

За його словами, Байден має намір продовжувати обґрунтовувати необхідність підтримки України як на закритих переговорах, так і в публічних виступах. Салліван підкреслив, що інвестиції у військову підтримку України – це не просто передача коштів іноземній державі, а важливі вкладення у внутрішню економіку США. Він зауважив, що ці гроші, зокрема, спрямовуються на виробництво зброї всередині країни, що стимулює зайнятість і розширює промислову базу, а також зміцнює оборонний потенціал США.

У Байдена планують подати до Конгресу запит щодо допомоги Україні на наступний рік (Європейська правда).

Чинна адміністрація президента США Джо Байдена планує надіслати до Конгресу запит щодо нової допомоги для України на 2025 фінансовий рік.

Салліван не став коментувати, у якому вигляді адміністрація пропонуватиме Конгресу ухвалити додаткове фінансування.

Однак він додав, що президентська адміністрація вважає необхідним і логічним пошук додаткових ресурсів на підтримку України.

«Упродовж наступних двох місяців адміністрація надішле сигнал Конгресу, що ми хотіли б бачити додаткові кошти для України у 2025 році, аби вона мала можливість досягти найкращої позиції, найсильнішої можливої позиції для ведення переговорів», – сказав радник Байдена.

Він також запевнив, що нинішній уряд США має намір використати кожний долар, який Конгрес вже виділив на допомогу Україні.

Є шанс, що Україна отримає додаткову допомогу від США до приходу Трампа, – The Hill (УНІАН).**Член сенатського комітету з міжнародних відносин Тім Кейн:**

Існує шанс того, що Конгрес США може ухвалити додаткове фінансування для України до моменту інавгурації Дональда Трампа. Адміністрація Трампа після приходу до влади виступатиме проти збільшення підтримки України.

У матеріалі The Hill повідомляється, що «будь-який пакет, схвалений Сенатом, найімовірніше, зіткнеться із серйозною перешкодою на шляху до ухвалення» в Палаті представників, яку контролює Республіканська партія, проте «шанс» є.

Шанс, шанс, шанс – я не кажу про ймовірність, але я кажу про шанс. Йдеться саме про шанс у Сенаті, тоді як у Палаті представників ситуація складніша. І ймовірним шляхом до збільшення фінансування України є законопроект «Про асигнування».

Майбутній голова сенатського комітету з міжнародних відносин**Джим Ріш:**

Президент Трамп каже, що збирається розв'язати цю проблему – у нього є звичка робити те, що він говорить. І зараз, я думаю, важливо, щоб усі дали йому простір для цього.

А сенатор Марко Рубіо, якого «офіційно» висунули на посаду держсекретаря Трампа, припускає, що фінансова допомога Україні – це не «нагальне завдання».

ЗМІ пише, що адміністрація Байдена, зі свого боку, до 20 січня 2025 року може виділити Україні 6 мільярдів доларів.

Публічні «теплі» відносини Трампа і Путіна приховують глибоку напруженість, – WSJ (УНІАН).

Публічні «теплі» відносини обраного президентом США Дональда Трампа і правителя Росії Володимира Путіна приховують глибшу напруженість, пише The Wall Street Journal.

Видання нагадує, що під час першого терміну Трампа зв'язок між Вашингтоном і Москвою тільки погіршився.

«Путін і Трамп не змогли домовитися з основних питань, таких як контроль над озброєннями, співпраця у сфері безпеки і продовження підтримки США України, куди російські війська вторглися 2014 року. Росія прагнула до угод щодо тактичної та міжконтинентальної ядерної зброї і до угоди, яка якимось чином задовольнила б вимоги Москви про те, щоб Україна залишалася нейтральною і не входила в НАТО», – йдеться в статті.

Екс-представник США в НАТО за Трампа Курт Волкер: упевнений, що «теплі» слова обраного президентом на адресу Путіна маскують більш меркантильну тактику переговорів:

Якщо подивитися на його (Трампа – УНІАН) перший термін, у нього були дуже теплі коментарі на адресу Путіна. Водночас він зняв ембарго на постачання зброї Україні.

Трамп не демонізує людину, з якою розмовляє, оскільки «хоче укласти угоду».

Як пише WSJ, зараз Трамп і Путін повернулися до теплої публічної риторики, але «товариство приховує глибшу напруженість».

Експерт Андрій Колесніков:

Путін не готовий до жодної предметної розмови навколо будь-якого можливого мирного плану, тому що він не готовий іти на жодні поступки. Крапка. Він вважає, що в нього достатньо фінансових та емоційних ресурсів, щоб продовжувати.

Хоча Трамп пообіцяв припинити війну в Україні ще до складення присяги, Путін уже окреслив основу, на якій він готовий сісти за стіл переговорів, зазначає WSJ:

Путін хоче величезних територіальних поступок від України і гарантій того, що Київ не вступить до НАТО. Крім цього, він також хоче пом'якшення масштабних санкцій США.

15.11

США надали Україні вже €825 мільйонів на відновлення енергетики у 2024 році ([Цензор.НЕТ](#)).

У 2024 році Україна отримала від США вже 825 мільйонів євро на відновлення енергетики.

Тимчасова повірена у справах США при ОБСЄ Кетрін Брукер:

У 2022 та 2023 роках гуманітарні потреби України значно зросли протягом найхолодніших зимових місяців. Ця зима може стати найтяжчою. Щоб допомогти вирішити найбільш нагальні потреби протягом наступного року, Сполучені Штати у вересні оголосили про виділення 325 млн дол. нової допомоги для енергетичної інфраструктури України.

За її словами, ця допомога буде спрямована на ремонт і відновлення українських енергетичних об'єктів, пошкоджених російськими атаками, забезпечення аварійного резервного живлення для критично важливих послуг, таких як водо- і теплопостачання, а також на посилення фізичної безпеки об'єктів критичної інфраструктури.

«Це – на додаток до 500 млн дол., про які ми оголосили на Саміті миру щодо України в червні», - додала Брукер.

Вона підкреслила, що Сполучені Штати не лише підтримають Україну та її народ протягом наступної зими, «але й разом з нашими партнерами притягнемо Росію до відповідальності за людські та економічні втрати, спричинені її атаками». «Росія заплатить за завдані нею збитки», - запевнила тимчасова очільниця американської місії при ОБСЄ.

У Трампа «більш витончена» позиція щодо України, ніж йому приписують, - Шольц ([УНІАН](#)).

Канцлер Німеччини Олаф Шольц зауважив, що Дональд Трамп «займає більш витончену позицію, ніж це часто припускають».

Посилаючись на свою розмову з Трампом після його перемоги на виборах, німецький канцлер також не вірить, що Трамп може укласти певну угоду з Володимиром Путіним щодо України в обхід інтересів Києва.

«Ніщо в розмові [з Дональдом Трампом] не вказувало на це», - запевнив Шольц.

Вибори президента США - 2024

11.11

Трамп обрав представницю Республіканської партії Стефанік послом США в ООН ([Бабель](#)).

Дональд Трамп зауважив:

Для мене велика честь висунути Еліз Стефанік на посаду посла США в ООН у моєму кабінеті. Еліз — неймовірно сильний, жорсткий і розумний боець «Америки перш за все».

Політична позиція Штатів, яка загалом наголошує на націоналізмі та невтручанні. Термін ввів президент Вудро Вільсон під час його кампанії 1916 року, яка пообіцяла зберегти нейтралітет Америки в Першій світовій війні.

40-річна Стефанік — конгресвумен з Нью-Йорка та голова Республіканської конференції в Палаті представників США. У свої 30 років вона стала наймолодшою жінкою, коли-небудь обраною до Конгресу.

Стефанік вважають палкою прихильницею Трампа. Вона була на його боці під час першої спроби імпічменту у 2019 році та підтримувала після поразки на виборах 2020-го, заперечуючи проти визнання перемоги Джо Байдена в Палаті представників і заявляючи про фальсифікації.

На сторінці коаліції представників Республіканської партії США «Республіканці за Україну» рівень підтримки України від

Стефанік оцінюють як низький. Зокрема, вона голосувала за Закон про дозвіл на національну оборону, який скасував би допомогу Україні на суму \$300 мільйонів, а також у 2024 році голосувала проти Закону про додаткові асигнування для України.

Байден і Гарріс вперше публічно з'явилися разом після виборів (Укрінформ).

Президент США Джо Байден закликав націю об'єднатися та зберігати віру один у одного під час заходу з нагоди Дня ветеранів, де він і віцепрезидентка Камала Гарріс з'явилися вперше разом після того, як президентські перегони виграв Дональд Трамп.

Захід відбувся в понеділок на Арлінгтонському кладовищі, передає власний кореспондент Укрінформу в Вашингтоні.

Чинний президент США Джо Байден сказав:

Це момент, коли треба об'єднатися як нація, зберегти віру один в одного.

Він віддав шану ветеранам, які боролися за те, щоби захистити американські цінності, та наголосив, що тепер збереження всього, що відстоювали ветерани, залежить від кожного американця.

Байден і Гарріс також взяли участь у покладанні вінка на могилу Невідомого солдата.

Маск сильно впливає на призначення в команді Трампа, - CNN (РБК-Україна).

Ілон Маск не планує обіймати жодних посад в адміністрації Дональда Трампа. Але це їм і не потрібно, оскільки він може впливати ззовні.

Як зазначає видання, резиденція Трампа «Мар-а-Лаго» за останні 48 годин була переповнена двома типами людей: тими, хто шукає роботу у майбутній адміністрації обраного президента, та тими, хто намагається вплинути на нього, щоб він найняв своїх кандидатів на головні посади.

Але, згідно з численними джерелами, єдина людина, яка височіла над усім цим і дуже вплинула, - це Маск. Мільярдер був помічений на курорті в Палм-Біч, Флорида, майже щодня з того часу, як Трамп переміг на виборах минулого тижня, обідав з ним на терасі вечорами і спілкувався з його родиною на полі для гольфу.

Маск був присутній при дзвінках Трампу кількох світових лідерів та брав участь у прийнятті кадрових рішень. Генеральний директор SpaceX і Tesla навіть ясно дав зрозуміти, які призначення він віддає перевагу.

12.11

Трамп офіційно обрав Майка Волтца радником з нацбезпеки (Бабель).

Обраний президент США Дональд Трамп офіційно призначив представника від Республіканської партії Майка Волтца

Reuters: Трамп обрав радником з нацбезпеки Майка Волтца своїм радником з національної безпеки.

«Конгресмена Майка Волтца призначаю на посаду радника з питань національної безпеки в моєму Кабінеті міністрів. Майк — перший «зелений берет», обраний до Конгресу, він раніше працював у Білому домі та Пентагоні», — прокоментував призначення Трамп.

Радник з національної безпеки — це роль, яка не потребує затвердження Сенатом. Він відповідає за інформування президента з ключових питань національної безпеки та координацію дій з різними відомствами. Наразі цю посаду обіймає Джейк Салліван.

Трамп хоче призначити держсекретарем США сенатора Марко Рубіо: що про нього відомо ([ПРЯМИЙ](#)).

Новообраний президент Дональд Трамп може призначити на посаду державного секретаря США сенатора від Флориди, республіканця Марко Рубіо.

За словами одного з них, раніше вважалося, що Трамп схиляється до кандидатури колишнього посла США в Німеччині та колишнього в.о. директора національної розвідки Ріка Гренелла, але потім він нібито ухвалив рішення про призначення Рубіо після низки дзвінків і бесід із союзниками сенатора від Флориди.

За словами співрозмовників видання, Трамп зупинився на кандидатурі Рубіо, якого також розглядав при виборі свого партнера по передвиборчій кампанії цього року. Втім, він ще може змінити свій вибір в останню хвилину.

Сенатор від Флориди Марко Рубіо — віцеголова комітету з питань розвідки, який також є старшим членом комітету з питань міжнародних відносин. Наразі його висування публічно підтверджують також його колеги, зокрема, ще один сенатор від Флориди Рік Скотт.

«Він (Рубіо) відновить американське лідерство у світі» – заявив Скотт щодо номінування Рубіо. Майбутній держсекретар наступного року має бути затверджений Конгресом, але з огляду на зроблений вибір та на те, що у Трампа буде контроль в обох палатах – це кадрове рішення не зустрінє проблем.

Він голосував за пакет допомоги Україні 2024 року та наполягав на важливості її підтримки, й навіть публічно критикував однопартійців за сумнів у потребі допомагати Україні. Останнім часом він дещо змінив риторичку щодо шляхів завершення війни, але лишається у більш прихильному до України таборі республіканців.

«Рубіо обрали до Сенату у 2010 році, і він зайняв позицію «яструба» у зовнішній політиці, наполягаючи на жорсткій позиції щодо Китаю та Ірану. Спочатку його позиція розходила з тими республіканцями, які більш скептично ставилися до втручання за кордоном, але останнім часом він також

підтримує Трампа в таких питаннях, як, наприклад, війна Росії проти України», – пише видання.

Трамп і Байден зустрілися у Білому домі (Укрінформ).

Обраний президент США Дональд Трамп прибув до Білого дому для зустрічі з чинним главою держави Джо Байденем з метою обговорення процесу передачі повноважень до дня інавгурації.

Зустріч відбувається в Овальному кабінеті з ініціативи президента Байдена, передає власний кореспондент Укрінформу.

«Отже, пане обраний президент і колишній президент, Дональде, вітаю», - сказав Байден на початку зустрічі.

Після цього обидва лідери потиснули один одному руки.

Трамп відповів: «Політика – це жорстко, і в багатьох випадках, це виглядає не дуже гарно, але сьогодні – це гарний світ, і я це дуже ціную».

Очікується, що Байден і Трамп проведуть певний час за зачиненими дверима, після чого можуть виступити із коментарями.

14.11

Республіканці отримали повний контроль над усіма гілками влади в Америці – ЗМІ (Укріфнорм).

Республіканці отримали більшість у Палаті представників американського Конгресу, що забезпечило їм повний контроль над усіма гілками влади в Сполучених Штатах – у Білому домі та адміністрації, обох палатах Конгресу та Верховному суді.

«Минув більш як тиждень після президентських виборів у США, і результати голосувань до Конгресу залишаються неоголошеними, втім CNN прогнозує, що республіканці контролюватимуть і Сенат, і Палату представників», - зазначає в четвер телеканал CNN.

Водночас зауважується, що поки невідомо, наскільки великим буде розрив у Палаті представників. Адже наразі залишається ще дев'ять місць, які будуть визначені при подальших підрахунках голосів.

«Республіканці зміцнили свій контроль над Палатою представників після того, як отримали кілька критично важливих перемог в Аризоні й Каліфорнії та обійшли діючих законодавців-демократів у ключових округах на полі битви», - пише NYT.

У цьому зв'язку підкреслюється, що навіть незначна більшість республіканців у Палаті представників стає надзвичайним тріумфом і поворотом для партії, яка ще рік тому хвилювалася, що виборці покарають їх за хаос та безпорадність після відставки спікера. Республіканські лідери заявили, що мають намір використати свій контроль над гілками влади у Вашингтоні, щоб «розпочати швидке ухвалення законів, включно із широким пакетом скорочень податків, послабленням правил внутрішнього видобутку нафти й газу, а також суворими заходами безпеки на кордоні».

Reuters: Вибір Рубіо свідчить про те, що Трамп хоче зайняти більш агресивну позицію щодо Китаю ([LIGA.net](https://liga.net)).

Reuters зазначає що вибір кандидатури Рубіо відбувся разом з іншими кадровими рішеннями, які могли б засмутити Китай, наприклад, Майка Волтца на посаду радника з національної безпеки та Джона Реткліффа на посаду голови Центрального розвідувального управління.

Ці варіанти вказують на те, що Трамп хоче змінити підхід адміністрації чинного президента США Джо Байдена до «керування конкуренцією» з Пекіном у різних питаннях, починаючи від підтримки Тайваню і закінчуючи роллю Китаю в кризі з фентанілом у США. Республіканці критикували позицію Байдена як надто примирливу.

«Рубіо в глибині душі вірить, що Китай є ворогом Сполучених Штатів», — сказав колишній американський дипломат Девід Фаєрстайн.

Журналісти нагадали, що у 2020 році КНР наклала санкції на Рубіо через те, що він підтримав протести в Гонконгу. Це був би перший випадок, коли Китай вводив би активні обмеження на поїздки для держсекретаря США, представляючи першу перевірку того, як Пекін може взаємодіяти з новою адміністрацією Трампа. Зі свого боку, Рубіо був прихильником візових санкцій США щодо китайських посадовців.

Посольство Китаю у Вашингтоні не коментувало санкції щодо Рубіо чи його майбутнє призначення, але у представництві заявили, що Пекін сподівається на співпрацю з новою адміністрацією для просування зв'язків «у стабільному, здоровому та стійкому напрямку».

Коментарі зарубіжних політиків

11.11

[\(Укрінформ\)](#)

Речник ЄС Пітер Стано:

На цьому етапі немає такого рішення Європейського Союзу, щоб ЄС міг би надсилати своїх солдатів в Україну в будь-якій якості та за будь-яким мандатом. На цій стадії є наші місії на місці подій. Одна з них – військова тренувальна місія, яка наразі має мандат надання тренування поза межами України. Між країнами-членами тривають дискусії, чи ми могли б просуватися у цій діяльності або поширити мандат цієї місії також на Україну. Але на цей час ми не маємо чогось, що б було у цьому сенсі одногласно погоджено між країнами-членами.

(...). Коли ж йдеться про Україну і Європейський Союз, позиція ЄС є дуже чіткою. Вона була дотримана та прописана у висновках Європейської Ради, підтверджена, заявлена та доведена високим представником ЄС в ході його триваючого візиту до Києва, до України. Ми підтримуємо Україну у її самообороні, і при цьому, безумовно, підтримуємо всі можливі зусилля на основі філософії справедливого миру для України. Це означає повагу до Хартії ООН, до міжнародного права, до суверенітету, територіальної цілісності та незалежності - усього, що працює для України. У цьому вимірі позиція не змінилася, саме такою є позиція ЄС.

[\(Укрінформ\)](#)

Міністр Європи та закордонних справ Франції Жан-Ноель Барро:

Зіткнувшись зі спекуляціями щодо того, якими будуть позиції або ініціативи нової американської адміністрації, я вважаю, що насамперед ми не повинні бути упередженими і дати собі час попрацювати. Ми готові працювати з новою адміністрацією, тому що ми вважаємо, що Україна має отримати засоби для відбиття російської агресії.

(...). Україна має численну та солідну підтримку у різних політичних колах США. Я не маю жодних сумнівів ні в тому, що з новою адміністрацією встановляться сильні стосунки, ні в нашій здатності захистити трансатлантичну єдність перед усіма викликами війни в Україні.

Розмірковуючи про майбутнє України, ми маємо говорити про мир справедливий та тривалий. Франція рішуче проти безкарності. Ми ніколи не забудемо Бучу, а також всі інші злочини, скоєні від початку повномасштабної війни. Ірпінь, Ізюм, Маріуполь та Оленівка. Жоден з цих злочинів не має бути пробачений та забутий. Немає миру без справедливості.

[\(Укрінформ\)](#)

Президент Польщі Анджей Дуда, виступаючи з нагоди 106-ї річниці відновлення незалежності Польщі, сказав, що нині відбувається відродження російського імперіалізму:

Цей імперіалізм сьогодні намагається знищити нашого сусіда (Україну - ред.), якого ми підтримуємо всіма силами і який, глибоко в це віримо, також буде частиною вільного світу разом з нами, тому що завдяки вільному світу і підтримці він захиститься від російської агресії.

За його словами, Україна повинна відновити свої кордони, які існували не лише до лютого 2022 року, але й до 2014 року.

Він зазначив, що Польща робить висновки з політичних й інфраструктурних помилок країни з 1939 року, коли Польща стала жертвою агресії з боку фашистської Німеччини та СРСР, а тому зараз значно збільшила витрати на оборону: в цьому році вони становлять 4%, а в наступному сягнуть 4,7%.

Як підкреслив Дуда, Європа сама не зможе захиститися від російської агресії без участі США, особливо за нинішнього низького рівня витрат на оборону багатьох країн Європи. Він наголосив, що навіть 3% ВВП на оборону зараз вже не є достатнім кроком для захисту від російського імперіалізму. За його словами, з нинішнім рівнем інтенсивності бойових дій, який спостерігається на фронті в Україні, Європі вистачило б снарядів лише на декілька днів війни.

[\(Укрінформ\)](#)

Президент Італії Серджо Маттарелла здійснив візит до Китаю і закликав допомогти покласти край тривалим конфліктам, підкресливши вплив Китаю на міжнародній арені.

«Китай є одним з ключових гравців у міжнародних відносинах», - сказав Маттарелла, додавши, що сподівається, що Китай використає свою глобальну позицію для підтримки принципів міжнародного права і мирного співіснування.

Він закликав Пекін підтримати припинення «жорстокої агресії Росії проти незалежності та територіальної цілісності України, що є першим кроком до досягнення справедливого миру, заснованого на принципах Статуту Організації об'єднаних націй».

[\(Європейська правда\)](#)

Міністерка закордонних справ Фінляндії Еліна Валтонен вважає, що нав'язування Україні нейтралітету, як це було у фінській історії після війни з Радянським Союзом у 1940-х роках, не призведе до мирного вирішення кризи з Росією.

Валтонен нагадала, що Фінляндія спершу захищалась від нападу СРСР під час Другої світової війни та, незважаючи на укладений мир, завжди продовжувала озброюватися, побоюючись нового конфлікту.

«Я проти цього ("фінляндизації України". – Ред.). Гляньмо правді у вічі, Україна була нейтральною до того, як на неї напала Росія. Це точно не те, що я б нав'язувала Україні. Безумовно, не як перша альтернатива», – додала глава фінського МЗС.

Вона також висловила сумнів, чи можна назагал довіряти Росії, навіть якщо вона погодиться на якусь угоду з Україною, підкресливши, що примус України до прийняття умов проти її волі зруйнує міжнародну систему.

«Я дуже хочу уникнути ситуації, коли будь-яка європейська країна або США почнуть переговори через голову України. Велика держава може не просто захопити територію, але й суттєво послабити суверенітет іншої країни», – підкреслила Валтонен.

([Європейська правда](#))

Британський міністр оборони Джон Гілі вважає, що в разі, якщо повідомлення про телефонну розмову Владіміра Путіна та обраного президента США Дональда Трампа є правдою, це «дуже хороший перший крок і рання ознака» того, що нова адміністрація президента США буде підтримувати Україну.

Він висловив сподівання, що обраний американський президент визнає: така підтримка є в інтересах Америки.

«Якщо такі країни, як Росія, можуть перекроювати міжнародні кордони силою, це є сигналом, який підриває безпеку всіх націй», – додав британський міністр.

За даними The Washington Post та Reuters, під час розмови Трамп порадив російському правителю не йти на ескалацію війни в Україні та нагадав йому про значну військову присутність США в Європі.

У Кремлі заперечують, що розмова Путіна й Трампа мала місце.

([Українська правда](#))

Лідерка Консервативної партії Норвегії та колишня прем'єрка Ерна Сольберг вважає, що не існує альтернативи збільшенню допомоги Києву, «якщо ми хочемо зробити те, що є історично правильним у складній ситуації, в якій зараз опинилася Україна».

Альтернативний проект бюджету, запропонований консерваторами, передбачає збільшення фінансової підтримки України на 2025 рік із 15 до 45 мільярдів норвезьких крон (з 1,36 до 4,07 мільярда доларів), або 40% оборонного бюджету Норвегії на 2025 рік.

Аби запобігти тиску на норвезьку економіку, опозиція пропонує вкласти ці кошти за кордоном, причому більшість додаткового фінансування може піти на підтримку оборонної промисловості України.

Серед інших пропозицій – підтримка енергетичного сектору в Україні та будівництво військової інфраструктури, зокрема укриттів для захисту винищувачів F-16 від російських ударів.

12.11

(Укрінформ)

Кандидат до призначення на посаду високого представника ЄС із зовнішньої та безпекової політики, колишня прем'єр-міністр Естонії Кая Каллас:

У ЄС є два невідкладні пріоритети: російська війна проти України та відкритий конфлікт на Близькому Сході. Перемога України є пріоритетом для всіх нас. Ситуація на полі бою дуже важка. Саме тому ми маємо продовжувати працювати кожного дня... із набагато більшою фінансовою й військовою допомогою, яка необхідна. Це має бути підкріплено чітким шляхом України до вступу в Європейський Союз.

Вона наголосила, що, підтримуючи Україну, ЄС виборює власну європейську безпеку і європейські цінності, захищає Хартію ООН та її глобальні принципи.

«Це будуть не прості п'ять років. На Європейському континенті продовжується повномасштабна війна Росії проти України. Навколо нас формуються автократичні коаліції, відбуваються неминучі геополітичні зсуви по усьому світу. Такі актори, як Росія, Китай Північна Корея, Іран мають на меті змінити міжнародний порядок, заснований на правилах. Я бачу, що Китай і Росія перетворюють на зброю взаємозалежність та використовують відкритість нашого суспільства проти нас. Ми маємо усвідомлювати загрозу і реагувати відповідно, разом із нашими партнерами і союзниками, ні на йоту не забуваючи, ким ми є», - підкреслила Каллас.

(Укрінформ)

Президент Франції Еммануель Макрон після зустрічі з генсеком НАТО Марком Рютте заявив:

Задля безпеки наших громадян нам потрібна сильна Україна, сильна Європа і сильний Альянс. І по суті, цей триптих є нашим колективним порядком денним на найближчі місяці й роки.

На його думку, сильна Україна означає, що підтримка країни, яка зазнала нападу Росії, залишається абсолютним пріоритетом.

«Ми продовжуватимемо наполягати на тому, щоб НАТО і його союзники надавали повну підтримку українській армії так довго, як потрібно. Це єдиний спосіб вести переговори. І я хочу чітко заявити: коли настане час, нічого не повинно вирішуватися про Україну без українців», - наголосив він.

Макрон також вважає, що сильну Європу потрібно розбудовувати не лише в рамках ЄС, а за участі всіх союзників.

«Цей порядок денний європейської стратегічної автономії дає можливість розбудовувати сили і засоби, автономію для європейців і здатність співпрацювати в рамках Альянсу з нашими неєвропейськими союзниками і, таким чином, посилювати наші колективні можливості», - вважає глава Франції.

(РБК-Україна)

Високий представник ЄС Жозеп Боррель:

У нас не може бути ситуації, коли американці діють, а європейці лише реагують. Ми повинні самі взяти на себе відповідальність. Ми повинні запевнити Україну, що наша підтримка буде продовжуватися, але для цього потрібні відповідні ресурси та рішучість. Це потребує політичної волі та, насамперед, фінансових ресурсів.

Міністр закордонних справ Польщі Радослав Сікорський заявив, що Європа зобов'язана докласти всіх зусиль для підтримки принципів міжнародного права.

«Те, що ми робимо або не робимо у цій Раді із закордонних справ, може визначити майбутній авторитет ЄС та майбутнє ЄС як стратегічного гравця», - сказав голова польської дипломатії.

Він наголосив, що Європа несе відповідальність за своїх громадян, своїх сусідів та майбутні покоління. «Вона зобов'язана докласти всіх зусиль для досягнення справедливої угоди, підтримати принципи міжнародного права, відновити табу про те, що кордон у Європі не може бути змінено силою», - заявив Сікорський. «Якщо ці правила більше не будуть застосовуватися в результаті наших дій чи бездіяльності, на нас чекає темне майбутнє», - додав він.

(РБК-Україна)

Кандидат на найвищу зовнішньополітичну посаду ЄС Кая Каллас

заявила, що державам-членам слід відмовитися від сумнівів щодо прямого вилучення активів, пославшись на «законні претензії» Києва на ці кошти після нападу з боку Росії.

«Я не використовуватиму слово "конфіскація", тому що це насправді використання активів законним чином», - заявила Каллас депутатам Європейського парламенту.

«Ми визнаємо, що Росія має законні претензії до нас, тому що у нас є їхні активи. Але Україна також має законні претензії до Росії, тому що вони щодня знищують Україну», - заявила Каллас.

Вона дала зрозуміти, що Росія може мати можливість «вимагати назад» активи в рамках врегулювання, але додала: «Враховуючи те, що відбувається, я сумніваюся, що щось залишилося».

Платникам податків, які не хочуть, щоб держави-члени ЄС платили за відновлення України, Каллас заявила: «Ми не повинні цього робити. Ті, хто руйнує Україну, заплатять за це».

Каллас заявила, що ініціативу Естонії щодо забезпечення спрямування 0,25% її валового внутрішнього продукту Україні має бути прийнято іншими державами-членами.

Вона також заявила, що санкції ЄС проти Росії не повинні продовжуватися кожні шість місяців і мають стати безстроковими доти, доки 27 держав-членів не вирішать їх скасувати.

(РБК-Україна)

Генеральний секретар НАТО Марк Рютте:

Ми маємо підтвердити свою відданість курсу війни, і ми маємо зробити більше, ніж просто «утримувати» Україну в бою. Ми маємо підвищити ціну для (російського диктатора Володимира - ред.) Путіна та його авторитарних загроз, надавши Україні підтримку, необхідну для зміни траєкторії конфлікту.

При цьому генсек звернув увагу, що Росія, яка співпрацює з Китаєм, Іраном та Північною Кореєю, загрожує миру та безпеці не лише в Європі, а й в Індо-Тихоокеанському регіоні та Північній Америці.

13.11

(Укрінформ)

Представник Державного департаменту США Ведант Пател

підтвердив, що північнокорейські військові вже залучені до бойових дій проти українських військових у Курській області РФ.

За словами Пателя, більша частина із 10 тисяч північнокорейських військових, які були перекинуті в Росію, вже залучені до бойових дій проти ЗСУ на Курщині разом з російськими солдатами.

Водночас він наголосив, що успіх Росії з північнокорейськими військовими залежатиме від того, наскільки ефективно росіяни зможуть їх інтегрувати у свої лави. «Деякими з викликів, які їм потрібно буде подолати, є питання оперативної сумісності, мовний бар'єр, командування та контроль, а також комунікація», - додав Патель.

За його словами, Росія навчила північнокорейських солдатів працювати з артилерією, керувати безпілотниками та іншим навичкам, необхідним для ведення бойових дій на передовій, але ще належить з'ясувати, наскільки добре їхні сили будуть інтегровані, коли вони будуть воювати пліч-о-пліч.

(РБК-Україна)

Канцлер Німеччини Олаф Шольц, виступаючи у Бундестазі, сказав:

Незмінною залишається необхідність того, щоб ми все зробили, щоб допомогти Україні. Але водночас незмінною залишається необхідність зробити все, щоб ця війна не ескалувала надалі, а ми не стали стороною війни.

Канцлер наголосив, що його позиція щодо передачі Україні далекобійних ракет залишається незмінною. Таким чином Німеччина «не понесе відповідальності за ескалацію» у війні Росії проти України.

«Я проти того, щоб зброя, яку ми поставляємо, біла вглиб російської території. І я не зміню своєї позиції щодо постачання крилатих ракет з Німеччини», - додав Шольц.

Також він уточнив, що підтримує допомогу Україні у війні із російськими окупантами, але «не за рахунок пенсій та медичного обслуговування».

14.11

(РБК-Україна)

Президент Польщі Анджей Дуда наголосив, що головна умова для передачі винищувачів МіГ-29 Україні - це гарантії захисту неба Польщі з боку союзників. НАТО має передислокувати літаки на польські авіабази.

«У нас ще є одна ескадрилья МіГів, є рішення щодо цього. Зараз ми використовуємо літаки МіГ-29, які виконують наші місії. Якщо ми їх передамо Україні, то є одна принципова умова, а саме - наше небо має бути захищене», - заявив він.

Дуда зазначив, що Польща щодня надає допомогу Україні, оскільки країна є транзитним хабом. За його словами, якби не польська інфраструктура, то Україна була б у «надзвичайно складній ситуації».

(Українська правда)

Польський президент Анджей Дуда висловив упевненість, що обраний президент США Дональд Трамп не дозволить Росії знищити Україну, адже поважає гроші американських платників податків.

Дуда назвав Трампа «успішною людиною» та «природженим бійцем», який «любить битися і, перш за все, не любить програвати».

«Президент Дональд Трамп поважає, і ми це теж знаємо, гроші американських платників податків», – акцентував він.

Дуда зауважив, що американський обранець багато разів про це говорив і на цьому наголошував.

«Якщо врахувати, скільки США вже вклали в допомогу Україні, які гігантські кошти передано захисникам України у вигляді різної бойової техніки, фінансової допомоги, щоб Україна могла вижити і захищати себе, тоді мої висновки зрозумілі, я не можу уявити, що президент Дональд Трамп дозволить Росії знищити Україну», – наголосив він.

Дуда акцентував – мова йде про повагу до грошей американських платників податків, а також про те, щоб Америка долучилась і не прогнала.

(Укрінформ)

Президент Литви Гітанас Науседа звернувся до новообраного Сейму: Сьогодні як ніколи важливою є спільність Литви з її партнерами по НАТО та Європейському союзу. У цей важкий період ми повинні спільними зусиллями забезпечити, щоб наша держава активно сприяла безпеці Європи та всього західного світу. Ми маємо безкомпромісно підтримувати Україну та стимулювати до цього інших.

Також, на думку глави держави, було б безвідповідально, якби парламентарі, що представлятимуть Литву протягом наступних чотирьох

років, втратили б довіру та вносили б розкол у суспільство своїми висловлюваннями.

(Укрінформ)

Президент Латвії Едгарс Рінкевичс:

Ми бачимо, що відбувається в Україні. Я поінформував генерального секретаря про те, що Латвія буде продовжувати надавати (Україні) допомогу у 0,25 відсотка ВВП, це вже включено до нашого бюджету на 2025-2026 роки. Очевидно, що нам потрібна також підтримка від НАТО, щоб ми надали Україні все, чого вона потребує, і зробили це просто зараз. Щоб Україна мала право використовувати на полі бою все, що отримала, без жодних обмежень.

Він зауважив, що союзники мають докласти зусиль для посилення Альянсу, включаючи збільшення фінансування сектору оборони й безпеки, мінімальний рівень якого був визначений у 2 відсотки ВВП.

«Латвія нині виділяє 3,4 відсотка від ВВП на оборону. Ми бачимо, що агресивна Росія та її сателіт Білорусь не готові зупинитися в Україні, вони продовжують виробляти та випробовувати зброю, щоб представити себе як світову силу. Очевидно, що в цих умовах країни-члени більше не можуть говорити лише про 2 відсотки від ВВП, на оборону мають виділятися значно більші суми. Тож 2,5 або 3 відсотки, на мою думку, є необхідним мінімальним порогом», - зазначив президент Латвії.

Генеральний секретар НАТО Марк Рютте:

Україна терміново потребує нашої допомоги. Путін буде використовувати зиму як зброю, він намагається зруйнувати енергетичну систему України. Тож ми всі маємо посилити підтримку України, включаючи зміцнення системи протиповітряної оборони, щоб захистити критичну інфраструктуру... Допомагаючи Україні як незалежній й суверенній державі перемогти, ми робимо правильний крок для власної безпеки», - наголосив керівник Альянсу.

Говорячи про цілі майбутнього саміту НАТО в Гаазі, генеральний секретар наголосив, що це буде підтримка України, збільшення оборонних витратів та розширення виробничих спроможностей оборонної промисловості.

«Передусім ми маємо пересвідчитися, що Україна перемагає і що Путін не виграє в Україні - це абсолютний пріоритет номер один. Окрім цього, є ще два найважливіші питання. Перше - оборонні витатки. Якщо виключити (фінансування) США, то 2 відсотки, які ми маємо нині в Європі, є недостатніми. Тож маємо обговорити можливість витратити більше. Інша велика проблема - оборонне виробництво. Ми не виробляємо достатньо наразі. Мусимо виробляти більше, щоб поповнити наші склади та бути готовими зустріти будь-якого противника», - підкреслив Рютте.

(Укрінформ)

Постійний представник Великої Британії при ОБСЄ Ніл Голланд:

Ми наближаємося до 1000-го дня того, що спочатку подавалося як 3-денна війна. З самого початку вона була абсолютно непотрібною. І Росія може ухвалити рішення про закінчення цієї війни. Велика Британія підтверджує нашу відданість незалежності та територіальній цілісності України разом з міжнародними партнерами. Ми продовжуватимемо притягувати Росію до відповідальності і наполягатимемо на справедливому й стійкому мирі, що поважає Статут ООН і Гельсінський заключний акт.

Британський посол нагадав, що після незаконної спроби анексії Росією Криму у 2014 році «упродовж майже десяти років громадяни України в Криму – особливо кримські татари – зазнають систематичних переслідувань, свавільних затримань і насильницьких зникнень». А з повномасштабним вторгненням в Україну РФ «розпочала кампанію зі знищення української культури та ідентичності на всіх нещодавно окупованих територіях».

«Упродовж 995 днів, що минули від початку агресії, Росія обстрілювала школи, лікарні та житлові будинки по всій Україні. Лише минулого тижня російські снаряди вбили 14 цивільних осіб, зокрема однорічну дитину, ще 88 отримали поранення. З лютого 2022 року загинули тисячі інших українських цивільних осіб, а мільйони були змушені тікати. Справжній масштаб руйнувань важко оцінити кількісно, але такі міста, як Маріуполь, Буча та Харків несуть на собі шрами терористичної кампанії, спрямованої на дестабілізацію України», - зазначив Голланд.

Він підкреслив, що атаки Росії на цивільне населення, систематичне застосування тортур, примусові депортації та використання енергетичних ресурсів у військових цілях демонструють повну зневагу до людського життя.

«Росія навіть звернулася до Ірану та КНДР за суттєвою військовою підтримкою. Розгортання тисяч військовослужбовців КНДР на території Росії є небезпечним і необачним кроком, який ще більше дестабілізує європейську безпеку і посилює напруженість в Індо-Тихоокеанському регіоні. Росія покладається на підтримку третіх країн, щоб підживлювати свою військову машину і продовжувати страждання українського народу», - заявив очільник британської місії при ОБСЄ.

[\(РБК-Україна\)](#)

Прем'єр-міністр Словаччини Роберт Фіцо:

Україна заслуговує на чесний і справедливий мир, який відповідає встановленим правилам. Україна може бути частиною ЄС, але зовсім не може бути членом НАТО. Членство України в оборонному союзі НАТО могло б призвести до спалаху третьої світової війни.

Фіцо також запевнив, що доки він обіймає посаду голови уряду, Словаччина буде виступати проти прийняття України до Альянсу, членом якого вона є з 2004 року.

15.11

(РБК-Україна)

Новообраний спікер Сейму Литви Саулюс Скверняліс під час телефонної розмови зі спікером Верховної Ради України Русланом Стефанчуком наголосив, що співпраця між країнами зростатиме.

«Наша співпраця (з Україною, - ред.) буде тільки зростати. А Литва як була, є, так і залишатиметься беззастережним прихильником України», - повідомив Скверняліс.

(LIGA.net)

Міністр оборони – віцепрем'єр-міністр Польщі Владислав Косіняк-Камиш вважає, що українці забули про допомогу, яку надала Варшава на початку повномасштабного вторгнення Росії.

За словами міністра оборони країни, під час зустрічі з генеральним секретарем НАТО Марком Рютте він розповів «як багато Польща вже зробила і як багато допомогла Україні».

«Це важливо в контексті слів президента Володимира Зеленського, який заявив, що Польща робить не все, що може», – додав Косіняк-Камиш.

Міністр сказав, що в українців «пам'ять коротка». Він нагадав, що в перші місяці повномасштабної війни Варшава передала Києву військову техніку та гуманітарну допомогу.

«Не можна сказати, що Польща не робить усе можливе. Польща робила і продовжує робити все можливе. Але є межа, яку я ніколи не переступлю. Межею допомоги для України є питання безпеки Польщі. Якщо передання будь-якої техніки загрожуватиме безпеці польської держави, я просто не буду її дарувати», – наголосив Косіняк-Камиш.

На його думку, Зеленський хоче «залучити інші країни до прямої участі в конфлікті з Росією».

«Учора [13 листопада] я говорив із генеральним секретарем НАТО щодо збивання ракет. Я вважаю, що [це було б можливо], якби було спільне рішення всього Альянсу, а такого рішення сьогодні немає», — сказав глава оборонного відомства Польщі.

(LIGA.net)

Міністр закордонних справ Чехії Ян Ліпавський впевнений, що за президентства Дональда Трампа США не припинять допомогу Україні раптово та без попередження.

Водночас він зазначив, що Трамп, ймовірно, вимагатиме від Європи активнішої участі у забезпеченні власної безпеки.

«Не буде так, що Дональд Трамп може натиснути на кнопку, і наступного дня Україна взагалі не матиме нічого», – зазначив Ліпавський.

Міністр додав, що зберігає оптимізм щодо підтримки України, навіть якщо позиція Трампа і республіканців виглядає невизначеною.

«Коли я дивлюся на те, що Дональд Трамп говорить про Китай, про Іран, про безпеку на Близькому Сході, як він говорить про Північну Корею,

мені було б дивно, якби Росія ще не була включена у цей пазл», – сказав Ліпавський.

([Укрінформ](#))

Речник Міністерства закордонних справ ФРН Крістіан Вагнер:

Війна в Україні, на жаль, не закінчується з нашими внутрішньополітичними подіями», - констатував дипломат.

Вагнер запевнив, що розгляд потреб української сторони триває постійно, ця робота відбувається в координації з міжнародними партнерами.

«Цей уряд стоїть на тому, що необхідно продовжувати підтримувати Україну, вже хоча би з огляду на те, що це в наших власних інтересах, адже Україна захищає також нашу свободу», - підкреслив Вагнер.

У Міноборони також запевнили, що Спецштаб з питань України у німецькому військовому відомстві продовжує свою роботу без змін.

Водночас на запитання журналістів, чи проходять переговори щодо можливості збільшення в бюджеті на наступний рік військової допомоги Україні, речники не відповіли.

«Я не можу наразі нічого підтвердити», - сказав, зокрема, заступник офіційного представника федерального уряду Вольфганг Бюхнер. При цьому він запевнив, що канцлер ФРН Олаф Шольц продовжує стояти на позиціях, що «Україну необхідно підтримувати стільки, скільки вона буде цього потребувати та тим, що вона потребує».

([LIGA.net](#))

Прем'єр-міністр Угорщини Віктор Орбан:

Ціни на енергоносії необхідно зменшити у будь-який спосіб. Це означає, що санкції необхідно переглянути, оскільки за нинішньої політики санкцій ціни на енергоносії не знизяться.

Заява прозвучала після того, як лідери ЄС під час свого неформального саміту минулого тижня підписали декларацію про конкурентоспроможність.

Орбан пояснив, що американські компанії платять чверть від суми, яку їхні європейські колеги витрачають на газ та електроенергію. І цю різницю неможливо подолати в інший спосіб, окрім перегляду санкцій.

Країни Західної Європи доклали серйозних зусиль, щоб відмовитися від російських нафти та газу. Тим часом Угорщина, що не має виходу до моря, досі отримує близько 80% свого газу і сирої нафти з Росії.

([Укрінформ](#))

Високий представник ЄС із зовнішньої політики Жозеп Боррель

поінформував країни ЄС про відповідні дані розвідки перед зустріччю міністрів закордонних справ, що має розпочатися наступного понеділка, та закликав до реагування на це. Докази були «переконливими» і продемонстрували «надання смертоносної підтримки», - заявив дипломат ЄС.

«Тепер ми повинні розглянути весь набір інструментів», — сказав дипломат. Може йтися, зокрема, про нові санкції, зокрема, щодо заборони на ведення бізнесу з китайськими компаніями, заморожування активів і заборони на в'їзд тощо.

Наприкінці вересня повідомлялося, що дочірнє підприємство російської державної збройової компанії «Алмаз-Антей» під назвою «Купол» розробило та випробувало новий бойовий безпілотною великої дальності в Китаї та хоче налагодити там масове виробництво для використання цих дронів у війні проти України.

Якщо повідомлення правдиві, вони свідчать про те, що Китай, всупереч своїй офіційній позиції, надає Росії летальну зброю для використання у війні проти України.

Речниця НАТО Оана Лунгеску назвала цю інформацію «дуже тривожною».

Речник Ради національної безпеки США Джон Кірбі заявив, що хоча немає доказів прямої участі китайського уряду, він відповідальний за те, що компанії в Китаї не постачають зброю.

Реакція представників української громадськості

Чернігів додатково спрямує 54 мільйони гривень на ЗСУ ([Новий Чернігів](#)).

54 мільйони гривень з бюджету міста додатково спрямують на потреби Збройних Сил України. Таке рішення прийнято на засіданні виконавчого комітету 11 листопада. Як пояснив **в.о. Чернігівського міського голови Олександр Ломако**, у бюджеті міської територіальної громади на кінець року є економія коштів (...).

За словами Олександра Ломако, 54 мільйони гривень – це додаткові кошти до тих, що були передбачені на допомогу ЗСУ на цей рік. Всього з міського бюджету на потреби Збройних Сил України спрямовано 400 мільйонів гривень. Допомога надана 22-ом військовим частинам. Також в межах соціальних програм виконком погодив надання одноразової допомоги 12-ти членам родин загиблих Захисників і Захисниць України на суму понад 500 тисяч гривень. Сімом чернігівцям виплатять компенсацію за виготовлення та встановлення надмогильного пам'ятника на загальну суму 140 тисяч гривень. Протягом року матеріальну допомогу від міста (а це 11 мільйонів гривень) отримав 221 родич загиблих воїнів. Минулого року – 251 особа на загальну суму 14 млн.грн.

Українці стали менше донатити на армію. Деякі організації повідомляють про десятикратне падіння пожертв — Bloomberg ([НВ](#)).

На третій рік війни багато українських благодійних організацій, які збирають гроші для військових, зіткнулися з помітним зниженням пожертв. Про це у середу, 13 листопада, повідомляє Bloomberg.

У Благодійному фонді Сергія Притули заявили, що пожертви знизилися приблизно на 20%. Цього року фонд зібрав 1,4 мільярда гривень, і для досягнення таких самих результатів, як у попередні роки, їм доводиться працювати втричі більше.

Громадська організація Армія SOS, яка виготовляє дрони та забезпечує артилеристів планшетами, повідомила про зниження пожертв у десять разів.

У благодійному фонді Повернись живим зафіксували падіння донатів на 15%, а у благодійній організації Реактивна пошта — на 40%.

Згідно з результатами опитування, проведеного фондом Демократичні ініціативи імені Ілька Кучеріва спільно з соціологічною службою Центру Разумкова, 34% українців зменшили обсяги своїх донатів упродовж року (...).

«Курган і Агрегат» зібрали 14 мільйонів гривень на ЗСУ в благодійному турі Європою ([Віледж](#)).

Під час благодійного європейського туру гурт «Курган і Агрегат» зібрав 14 мільйонів гривень на благодійну допомогу ЗСУ. Тур тривав до 2 листопада й останній концерт гурт дав у польському Катовіце.

На першому концерті в Кракові співаки зібрали понад мільйон гривень. Тоді їхній концерт відвідали приблизно 400 людей, розповідали Віледжу Аміль і Раміль Насірови.

«Курган і Агрегат» дали свої концерти в Польщі, Угорщині, Словаччині, Австрії, Німеччині й Нідерландах. За словами учасників гурту, тур вирішили організувати, щоби нагадати українцям у європейських містах, «де б вони не були, вдома ах*єнно й треба багато допомагати українським воїнам».

Криворізький «Кривбас» вирішив зіграти благодійний матч на підтримку Збройних сил України ([Укрінформ](#)).

Як інформує пресслужба футбольного клубу, мета поединку зібрати кошти на потреби військових.

У матчі візьмуть участь гравці основного складу, а також футболісти молодіжки та жіночої команди. Крім того, планують зіграти представники керівництва та ветерани клубу.

Правила благодійної зустрічі будуть трохи відрізнятися від футбольних. За грошовий внесок можна буде створити перевагу для однієї з команд.

В селі на Рівненщині зібрали для ЗСУ понад 20 тис. грн. ([Сім днів](#)).

10 листопада в селі Глажева Малолубашанської громади, відбувся благодійний захід «З Україною в серці» приурочений до Дня села.

Під час заходу подяку та ікону родині загиблого воїна Андрія Федюри, а також подяки тим воїнам-односельцям, хто сьогодні в строю боронить нашу землю від російського окупанта, вручили посадовці громади.

Завдяки старанням мешканців села на потреби воїнів було зібрано 20500 гривень, що вкотре доводить небайдужість до потреб української армії у період війни та готовність допомагати матеріально.

Чернівецька міська рада виділила ще 8,5 мільйона на ЗСУ ([Голос Україна](#)).

Про це розповів міський голова Чернівців Роман Клічук на щомісячній пресконференції (...).

В Рені зібрали на ярмарку 57 тисяч гривень на ЗСУ ([YCI Online](#))

9 листопада мешканці та гості Рені в рамках благодійного фестивалю «Єдність в різноманітті» мали унікальну можливість поринути у світ

багатобарвної Бессарабії та зібрати кошти на підтримку воїнів 28-ї окремої механізованої бригади імені Лицарів зимового походу.

Про це повідомляє Відділ культури, туризму, молоді та спорту Ренійської міської ради (...).

Спільними зусиллями мешканців вдалось зібрати 57 тисяч гривень.

Найближчим часом кошти будуть передані на задоволення потреб хлопців з села Котловина, які наразі боронять Донеччину в районі Торцецька в складі 28-ї окремої механізованої бригади імені Лицарів зимового походу.

Не на донати ЗСУ: стало відомо, куди українці найчастіше витрачають кошти кешбеку ([Судово-юридична газета](#)).

Клієнти ПриватБанку найчастіше витрачають кошти національного кешбеку на оплату комуналки та інтернету, поповнення мобільного, а також на оплату медичних послуг. Про це повідомила пресслужба ПриватБанку.

У банку зазначають, що 45,1% клієнтів ПриватБанку, які отримали від держави кешбек за купівлю товарів українських виробників, витрачають кошти з карток «Національний кешбек» на поповнення рахунків мобільних операторів.

Ще 35,5% користувачів програми витрачають гроші на оплату комунальних послуг, ще 7,8% на оплату послуг інтернету та понад 3% - на оплату медичних послуг (...).

У дитсадку на Житомирщині виготовляють мотанки та дідухи для благодійного ярмарку в Японії — гроші передадуть ЗСУ ([Суспільне.Житомир](#)).

Колектив Новогуївинського дитячого садочка «Дзвіночок» на Житомирщині готується до участі у благодійному ярмарку в Японії, для цього вони виготовляють ляльки-мотанки та дідухи.

За словами виховательки дитсадка Галини Шевцової, створюють ляльки-мотанки для різдвяної виставки. Виручені з продажу гроші передадуть на потреби українських військових. Перші свої мотанки виготовляла для захисників, щоб вони їх оберігали (...).

Вихователька Наталія Якимець для ярмарку виготовляє дідухи. Традицію створювати їх до Різдва Наталія успадкувала від батьків, розповіла вона. З її слів, виготовляє дідухи на ярмарки, щоб допомогти армії та популяризувати українську культуру (...).

Вихователька Тетяна Олексюк за три місяці літа зв'язала для військовослужбовців 62 пари шкарпеток (...).

Працівники Новогуївинського садочку «Дзвіночок» не вперше братимуть участь у ярмарку в Японії. Організувати ярмарки їм допомагає волонтерка Наталія Кулик (...).

Зі слів директорки Новогуївинського дитячого садочку «Дзвіночок» Людмили Сутуліної, окрім поробок для ярмарку у Японії, батьки та колектив

садочка зібрали пакунки з їжею, малюнками та поробками, які відправляють на передову.

В Старунському ліцеї зібрали понад 43 тисячі на ЗСУ ([Місто](#)).

У Старунському ліцеї завершився благодійний ярмарок на підтримку ЗСУ (...).

Завдяки активній участі зібрали кошти у сумі 43 366 грн, які будуть направлені на допомогу нашим захисникам.

У Судилкові ярмаркували та разом з Михайлом Жоніним збирали кошти на ЗСУ ([Шепетівка](#)).

Вчора, 9 листопада, на центральній площі села Судилків відбувся благодійний ярмарок-концерт на підтримку ЗСУ за участю відомого українського актора театру, кіно та дубляжу Михайла Жоніна. Про це розповіли у Судилківській сільській раді.

Цікаве спілкування з відомим актором, звичайно ж, фото на згадку зі знаменитістю, ярмаркування, концертна програма, приємні емоції та враження - така атмосфера зібрання.

Актор театру, кіно та дубляжу, волонтер, усіляко допомагає захисникам України наближати довгоочікувану перемогу над ворогом, бере активну участь у благодійних заходах на підтримку потреб оборонців рідної землі, разом з друзями-волонтерами організовує такі зустрічі (...).

Для потреб військових у ході благодійного заходу зібрано 16 860 грн.

У Микуличинському ліцеї пройшов благодійний ярмарок, де зібрали кошти на автомобіль для ЗСУ ([Інформатор](#)).

З ініціативи учнів Микуличинського ліцею відбувся благодійний ярмарок для збору коштів на потреби військових. Таким чином вдалося зібрати гроші на автівку для воїна-земляка.

Мешканець Микуличина, який зараз у складі тероборони захищає нашу країну, звернувся до громади з проханням придбати автомобіль для виконання службових завдань

До благодійного ярмарку в ліцеї долучилися підприємці із Микуличина, а сам захід доповнити концертною програмою. Таким чином на ярмарку учні вторгували 117 980 гривень, а підприємці, які долучилися до благодійного заходу, додали ще 135 000 гривень.

Автомобіль, придбаний за зібрані під час благодійного ярмарку в Микуличинському ліцеї кошти, передали захиснику на урочистій лінійці в ліцеї.

У Добромилі на виставці біблійної вишивки для ЗСУ зібрали понад 12 тис. грн. ([Leopolis.news](#)).

У греко-католицькому храмі Святого Андрія Первозванного м. Добромиль Самбірського району вчора, 10 листопада, відкрито благодійну виставку біблійної вишивки. На оглядини були представлені унікальні роботи голки і ниток Заслуженого майстра народної творчості України з Дрогобича Степана Бориславського.

Презентували біблійну виставку, сказав її організатор Тарас Метик, волонтери Дрогобицької станиці Братства ОУН-УПА і БФ «Національний волонтер» з метою збору коштів на потреби ЗСУ, зокрема, придбання «пікапа» для 103-ої Обр.

Загалом тільки під час першого дня виставки збірка пожертви на ЗСУ склала 12.167 гривень, 10 злотих (...).

Директор ліцею з Ірпеня добровільно мобілізувався до ЗСУ ([Еспресо](#)).

Директор ліцею №3 міста Ірпеня Бучанського району Київської області Станіслав Федоров офіційно долучився до лав ЗСУ.

«Повісток не отримував. Це власне рішення», - сказав освітянин.

(...) Наразі він займається у військовому навчальному центрі.

Станіслав Федоров був директором Ірпінського ліцею №3 ще до 24.02.2022. Коли почалося російське вторгнення на Київщину, вступив до лав Територіальної оборони, патрулював місто, займався розміщенням містян на території навчального закладу (...).

Активісти Дніпра провели традиційну суботню акцію «Гроші на ЗСУ» ([9 канал](#)).

Цієї суботи у Дніпрі вже вкотре відбулася акція «Гроші на ЗСУ».

На початку активісти вшанували пам'ять загиблих захисників на Алеї Пошани, ставши на коліна у хвилині мовчання.

Далі колона пройшла центральними вулицями Дніпра, вигукуючи лозунги: «Не парковки, а дрони», «Не піар, а дрони», «Ти йдеш повз – фронт іде до тебе», тощо.

Дніпряни вимагають від мерії суттєвого збільшення фінансування з бюджету міста на ЗСУ. Бо фронт вже надто близько від Дніпра.

У Львові передали авто в рамках акції «Пікапи для ЗСУ» ([Новини.LIVE](#)).

Волонтери з Великої Британії в межах акції «Пікапи для миру» привезли до Львова ще 26 автомобілів для українських військових. Загалом, в межах цієї акції за два роки було надіслано 500 автівок.

Реакція представників світової громадськості та бізнесу

Херсонщина отримала ще п'ять автомобілів з Литви ([UAZMI](#)).

На Херсонщині Борозенська, Дар'ївська та Тягинська громади, ХОКАРС(Херсонська обласна комунальна рятувально-аварійна служба)та НПП «Кам'янська Січ» отримали автомобілі з Литви.

Начальник Херсонської ОВА Олександр Прокудін:

Херсонщина отримала чергову допомогу від Литви — п'ять автомобілів, які підтримуватимуть роботу Борозенської, Дар'ївської та Тягинської громад, а також слугуватимуть для потреб ХОКАРС і Національного природного парку «Кам'янська Січ».

Він зауважив, що ця допомога стала можливою завдяки благодійному фонду EU4KHERSON та литовській енергетичній компанії Ambergi.

57% німців підтримують надання військової допомоги Україні ([Європейська правда](#)).

Через два з половиною роки після початку повномасштабного російського вторгнення в Україну більшість німців – 57% – все ще виступають за військову підтримку Києва.

Про це свідчать дані опитування інституту Verian щодо зовнішньої політики Німеччини, опубліковане у вівторок Фондом Кьорбера в Гамбурзі.

Попри те, що більшість німців продовжують підтримувати надання військової допомоги Україні, їхня частка знизилася порівняно з попереднім роком, коли вона становила 66%.

Особливо низька підтримка у східній Німеччині, де лише 40% – за продовження військової допомоги.

47% респондентів вважають, що Україна повинна захищати себе доти, доки не буде відвойована вся територія, окупована Росією. 43%, з іншого боку, вважають, що Україна повинна поступитися частиною своєї території Росії, щоб покласти край війні.

На сході Німеччини 52% вважають, що Україна має поступитися територією, тоді як на заході таких 40%.

Загалом частка німців, які хочуть більш активного залучення Німеччини до міжнародних криз, зросла до 46%, що є найвищим показником з початку проведення серії опитувань щодо зовнішньої політики. При цьому 71% респондентів хочуть посилення дипломатичної активності. 15% виступають за збільшення фінансових витрат і лише 10% – за посилення німецького військового втручання.

В опитуванні взяли участь 1000 німецьких виборців віком від 18 років.

Американський художник, натхненний Бенксі, створив графіті гімнастки на Київщині ([LIGA.net](https://liga.net)).

Американський анонімний художник із Каліфорнії Bandit створив графіті у селі Горенка Київської області.

Артоб'єкт, на якому зображена гімнастка з протезом ноги, розташовано на одній зі стін зруйнованого підприємства.

Bandit уже намалював 11 робіт на підтримку українців, зокрема, у Харкові, Бучі й Ізюмі. Днями завершив мурал у Бородянці.

Користувачі соцмереж зазначають, що стиль виконання й теми робіт нагадують британського художника Бенксі. Зокрема, його роботу гімнастки в Ірпені.

Експертні оцінки

([Радіо Свобода](#))

Українські правоохоронні органи мають інформацію про вбивство щонайменше 93 українських військовополонених російськими солдатами. 80% випадків страт українських військовополонених зафіксовано у 2024 році, але тенденція стала з'являтися в листопаді 2023 року.

Уповноважений Верховної Ради з прав людини Дмитро Лубінець:

Росіяни це роблять свідомо. Декілька аргументів, напевно, чому: це насамперед «пов'язати» кров'ю російських солдатів, щоб вони не здавалися в полон, щоб вони розуміли, що вони воєнні злочинці... Якщо вони страчують українських військовополонених, то, якщо вони здадуться в полон, їм розказують, що з ними будуть робити абсолютно те саме.

Вони чхати хотіли на міжнародне гуманітарне право, на Женевські конвенції... Росіяни зараз взяли тактику руйнування чинної міжнародної системи міжнародного гуманітарного права, показуючи, що вона не існує. Її треба міняти, і під час цих змін напевно, що вони будуть просувати свої власні інтереси. Наприклад, збільшення кількості країн постійних членів Ради безпеки ООН з-поміж тих країн, які підтримують Російську Федерацію. І це є дуже небезпечним для нас усіх.

Про випадки вбивств українських військовополонених інформують Міжнародний комітет Червоного Хреста й ООН, щоб питання страти українських військовополонених були розглянуті на найвищому рівні на Генеральній Асамблеї ООН, знову ж таки з юридичними наслідками для РФ.

Можливо, нам треба вводити окремі санкційні списки проти росіян, які це роблять. Я дуже хочу, щоб колись у майбутньому міжнародні партнери зрозуміли, що тільки кардинальні економічні санкції можуть зупинити російську агресію... Це єдине, що може призвести до зупинки цієї агресії. Все інше, на жаль, ви бачите, не працює і з кожним днем стає все гірше.

([РБК-Україна](#))

За даними The Economist, рання дата президентських виборів, яку вже обговорюють у Києві, це 25 травня 2025 року.

Політолог Ігор Рейтерович:

Можна гіпотетично уявити припинення вогню через кілька місяців після того, як пройде інавгурація Дональда Трампа, а також початок переговорів. Але буквально за два-три місяці після припинення вогню проведення виборів в Україні мені здається малоімовірною ідеєю. Я поясню чому. Є тут як об'єктивні, так і суб'єктивні моменти.

Об'єктивний момент полягає в тому, що є рішення Верховної Ради про те, що вибори в Україні мають відбутися не раніше ніж через 6 місяців після

завершення правового режиму воєнного стану. Це необхідно для перевірки всіх реєстрів, а також для того, щоб партії мали можливість провести передвиборчі кампанії.

Суб'єктивний момент полягає в тому, що режим воєнного стану можуть не скасувати наступного дня після умовного перемир'я між Україною та Росією.

Такий правовий режим може затягтися ще як мінімум на кілька тижнів, оскільки потрібно буде провести перевірку на лінії розмежування, запустити процеси демобілізації та мобілізації і не тільки. Так що питання з виборами, якщо й порушуватиметься у 2025 році, то з великою ймовірністю це буде десь до кінця року. Тобто осінь. Так швидко, як це пишуть у The Economist, на жаль, в Україні це не спрацює.

(УНІАН)

Керівник програми «Північна Америка» в аналітичному центрі «Українська призма» Олександр Краєв:

Політику щодо України не визначатимуть ті люди, яких Дональд Трамп візьме на посади очільника Пентагону і Центрального розвідувального управління (ЦРУ). Цим займатиметься виключно Трамп.

У Трампа стиль роботи ґрунтується на тому, що якщо на зустрічах із радниками та міністрами йому щось не сподобається, він готовий буде зробити все сам. Згодом, як повідомляється, чиновникам залишається виконати ті завдання, які їм «передали» з Білого дому.

Ці призначення можуть свідчити про існування «внутрішньої опозиції» в команді Трампа в тому разі, якщо він захоче «силою» примусити Україну до компромісів. Йому зможуть пояснити про потенційні репутаційні втрати у зв'язку з рішенням «проти» України.

Тому що піддатися на тиск Москви – означає виглядати слабким. А Трамп це ненавидить.

Трамп уміє вчитися на помилках, зокрема, в питанні призначень. Республіканця часто звинувачували в мізогінії, але він планує призначити конгресвумен Еліз Стефанік представницею в ООН. А ще в тому, що він приводить до влади тільки «трапістів», після чого Трамп хоче взяти в команду Марка Рубіо (як держсекретаря), хоча той був його опонентом.

(Укрінформ)

Херсонський краєзнавець, політолог, керівник обласної організації Комітету виборців України (КВУ) Дементій Білий:

Безумовно, нас готували до окупації. І цю політику поглинання, безсумнівно, впроваджував у Херсоні Сальдо, коли був мером. Святкування Дня міста з «Катериною і Потьомкіним», перейменування вулиці на Потьомкінську, відновлення пам'ятника Потьомкіну, щоденники з портретом Катерини і Потьомкіна, уроки про них у школах... Путінський режим

намагався спочатку нас захопити мирним способом, і їм це майже вдалося. Але вони все ж таки провалили це «мирне» захоплення і тому розпочали військову агресію проти нас.

Путінський режим готував українців до ментальної, культурної окупації, використовуючи кілька найголовніших інструментів. Перший – це ностальгія за спільним минулим: мовляв, наші діди воювали і будували велику країну, і тому ми повинні триматися разом з Москвою, бо вона є символом того минулого.

Другий інструмент – це теза «яка різниця, якою мовою ми говоримо, головне, щоб цікаво».

Третій інструмент щодо Херсонщини – місцевий. Сила Херсона – у різноманітті культур: єврейська, польська, шведська, німецька, російська, українська. А путінський режим просував нарратив, що українська влада проти такого різноманіття, що українська влада «за Бандеру». Це російська пропаганда, яка роздмухувала наші суперечності або намагалася навести глянець чи ретуш на незручну правду.

Це працювало, і працювало досить сильно, але все одно вони не змогли перемогти українське спільне минуле. За роки Незалежності вдалося виховати нове українське молоде покоління, і саме тому ментальна окупація не відбулася.

[\(РБК-Україна\)](#)

Наступний президент США Дональд Трамп може запропонувати Україні та РФ перемир'я. Але це не повноцінний мир і не поступки з боку України.

Політолог Ігор Рейтерович:

Імовірність (перемир'я, - ред.) є високою насправді. Трамп хоче швидко війну завершити, але в нього є розуміння, про це писали західні видання, що в нього не вийде просто взяти і примусити Україну піти на якісь не вигідні умови.

Якщо Дональд Трамп хоче швидкого завершення війни, йому треба вже зараз починати перемовини з Україною. Процес вже запускається, щоб вийти на спільне рішення, яке потім презентують російському диктатору Володимиру Путіну.

Росія може не погодитися на варіант перемир'я, оскільки Путін не буде готовий до завершення війни. Так що тут, скоріше за все, мова буде йти про вирішення, як ця війна може завершитися, які будуть гарантії для України, чи буде цей сценарій для нас, хоча б мінімально прийнятний, і чи готові ми будемо на нього піти, ну з врахуванням того, що нам пообіцяють, наприклад, там наші партнери.

Якщо зробити підготовчі процеси ще до інавгурації Трампа, то перемир'я можна підписати швидко. Але вся підготовча робота може

затягнутися на довше, ніж на 70 днів, і 20 січня у Трампа ще не буде ніякого готового рішення.

Ніякого перемир'я з територіальними поступками не буде взагалі. Тут питання формулювання. Можливе перемир'я, за результатами якого, на жаль, частина територій України залишається тимчасово окупованими. Це буде визнано на офіційному рівні. Тому я і кажу, що ніякого миру не буде.

Мир підписується тоді, коли обидві сторони визнають де-факто ситуацію на землі. Не виключається, що українці погодяться на зміну військового механізму повернення території на політико-дипломатичний. У такому випадку доведеться вийти на аналог переговорного процесу «Мінська».

Але це, дивіться, це не територіальні поступки. Україна ніколи на це не піде. Я скажу навіть більше. Жодна цивілізована країна, європейська, Сполучені Штати та інші багато цивілізованих країн ніколи цього не визнають. Тут ми можемо бути спокійні. Для нас тоді в такому випадку ключове питання буде в тому, що ми повинні отримати справжні гарантії.

У питанні надання гарантій виникає проблеми. Трамп готовий запропонувати гарантії, але за рахунок європейців, а Україна хоче, щоб ці гарантії стосувалися й США.

(НВ)

Радянський дисидент, ізраїльський політик та правозахисник Натан Щаранський:

У Хезболли багато російської зброї, у Хамасу багато російської зброї, а Україну атакують іранські безпілотники. Між Росією та Іраном існує реальна стратегічна співпраця. Я дуже наполегливо працював над тим, щоб переконати наших лідерів (в Ізраїлі – ред.), що ми повинні мати стратегічну співпрацю в цій війні. Думаю, що зараз наші лідери це розуміють, і я сподіваюся, що це вже відбувається і буде відбуватися все глибше та глибше. Звичайно, ми маємо дуже серйозні проблеми на Близькому Сході. Це не те саме, що українські проблеми, але ми боремося з тією ж віссю зла.

У випадках України та Ізраїлю йдеться про те, яким буде вільний світ у майбутньому. Обидві війни - це війни за майбутнє вільного світу. І тому дуже важливо досягти успіху.

Для світу дуже важливо, щоб президент США був сильним, адже слабкість американських президентів «заохочує ворогів свободи». Президенти Барак Обама та Джо Байден показали свою слабкість у Сирії та Афганістані і саме це розв'язало руки Владіміру Путіну у війни проти України. Тим часом президенство Дональда Трампа принесло «дуже потужні історичні рішення» на користь Ізраїлю.

Поширена думка, що вибори Трампа можуть бути хорошими для Ізраїлю і поганими для України. Але, перш за все, я завжди думав, що це не

зовсім та ситуація. І я побачив, що в останні тижні мої українські друзі і лідери України також змінюють свою думку.

Зараз є більше шансів на те, що Путін буде готовий до серйозних переговорів з Україною, якщо Україна буде підштовхувати до цих переговорів. Тому я думаю, що є більше шансів на стабільність у зонах конфлікту.

(РБК-Україна)

На президентських виборах у США переміг Дональд Трамп.

Дипломат Володимир Огриско:

Я не думаю, що нам треба йти за принципом «все пропало». Це найпростіший варіант, але мені здається найнеправильніший.

В кінцевому рахунку ніхто ж не говорив, і сам Трамп ніколи не говорив, що він буде на побігеньках у Кремля. Трамп що хоче? Він хоче зробити Америку знову великою, правда? А як же можна зробити Америку великою, ставши другим номером у світовій політиці? І підпорядковуватись кому? Путіну, який є воєнним злочинцем, який порушив всі норми міжнародного права, який економічно нічого себе вже не являє і є васалом Китаю?

Трамп – підприємець. Трамп завжди займався бізнесом. Що таке людина з бізнесу в політиці? Це людина, яка хоче отримувати результати. Давайте подивимося на українсько-американські відносини з точки зору того, що може заробити Трамп.

От він колись ще перед виборами казав відносно Зеленського, що, мовляв, Зеленський це та людина, яка приїжджає в Америку, бере 60 мільярдів і собі спокійно йде додому. Насправді ж з цих 60 мільярдів 50 залишилося в Америці. Це ж озброєння американське, яке виробляється в Америці. Один комплекс Patriot коштує 1 мільярд 200 мільйонів доларів. А нам таких Patriot потрібно штук 20 мінімум, для того, щоб працювати все нормально. Це тільки для України. А що в Європі? А в Європі потрібно не 20 штук, а 220 штук - я так умовно кажу. Це сотні мільярдів доларів.

Хіба підприємець Трамп, коли йому запропонують варіант «давай подумаємо над тим, що ми завантажимо твою економіку замовленнями на 5 чи 7 років вперед», від такої пропозиції відмовиться?

Майбутньому президенту США треба дуже детально пояснити, що саме втратить його держава, якщо Україна програє. Трамп знову-таки просто сяде собі і спокійно подумає, ну добре, якщо я допоможу Путіну, він загарбає зараз 20% України, потім піде далі. Що я від цього матиму? Тільки проблеми. Якщо я допоможу Україні вистояти і перемогти Путіна, я на цьому тільки зароблю. І політично, і економічно. Ну то який буде робити висновок той самий Трамп?

На сценарії розвитку подій, при якому Трампа не вдасться переконати допомагати Україні, поки що не слід зациклюватися. Адже на

Вашингтонському саміті було прийнято рішення, що наступного року Україна має отримати 40 млрд доларів військової допомоги. Європейський Союз і країни Великої Сімки вирішили, що вони виділять нашій державі 2025-го ще 50 мільярдів допомоги на фінансово-економічні потреби. І цей час треба витратити на те, щоб переконати Трампа продовжити допомогу Україні.

Позицію адміністрації Байдена і самого нинішнього президента США щодо війни в Україні можна назвати «політичною імпотенцією». І така кволість і нерішучість демократів тягнеться ще з часів президентства Барака Обами. Будь-які приводи, як наприклад, ураган Мілтон, через який не відбувся «Рамштайн» за участю Байдена, нинішній президент США використовує, щоб не приймати рішення.

Світ повинен бути мирним, тихим, спокійним, де не треба ескалації, де можна, якщо потрібно, навіть і відступити. Тому що противник, може, все ж помилився, треба дати йому шанс, щоб він одумався і щоб він повернувся до правильних демократичних цінностей. Розумієте, це до певної міри хвороба - ментальна. Тому що коли немає реакції на зло, зло стає ще більшим злом.

А от в такому розумінні, в ось цьому псевдоліберальному, зло треба закликати до порядку, до розуму, до того, щоб воно все-таки повернулося в нормальні умови існування. Не хочуть зрозуміти, що зло треба примушувати відступати, бо інакше воно буде йти далі. Це все продовження ідеології умиротворення. Не покарання за злочин, а умиротворення. От ми маємо результати.

З іншого боку, до інавгурації нового президента Джо Байден ще має шанс зробити рішучі кроки, які справді змінять розстановку сил у російсько-українській війні. Якщо Байден от спробує хоч на цьому останньому відрізку своєї політичної кар'єри претендувати на лідерство, то він би міг зробити дуже багато корисних для України кроків. Йому нема що втрачати, він через два місяці йде в історію, і на тому його політична кар'єра закінчується. Так зроби хоч щось, щоб тебе запам'ятали як людину, яка здатна на рішучі кроки.

Зараз вони знайшли варіант: ми витратимо всі 6 мільярдів доларів, які ще повинні віддати Україні. Ну рішучість фантастична, це супер. Але можна було б зробити інше, можна було б дозволити бити по російських глибинних об'єктах, можна було б дати значно більше озброєнь для цього. Тому що можна дозволити, але якщо нема чим, то дозвіл зависає в повітрі.

Запрошення до НАТО нині виглядає вкрай малоімовірним. З'явиться умовний Орбан, скаже, а я, баба Яга, проти. Часу для умовляння Орбана вже немає. Тим більше він знає, що через два місяці буде Трамп, який, можливо, його підтримає. От питання знову-таки перейшло в розряд теоретичних. Якщо б перемогла Камала Гарріс, такий варіант міг би бути можливим. Зараз, по-моєму, його шанси мінімальні. Хоча так само Орбан може вийти попити каву в той момент, коли будуть приймати якісь рішення. Такий варіант теж

не виключений. Тут питання в політичній волі і в рішучості. А якщо волі нема, тоді ми повертаємося до того, що це політична імпотенція.

Поки що не бачу жодних шансів всадити Кремль за стіл переговорів. Для початку треба, щоб Росія втратила Крим. І, до речі, багато військових західних справді високого стратегічного рівня мислення давно вже підказують нашим військовим, що треба починати з Криму. Треба обламати Крим у Росії. А для Росії, для Путіна особисто це щось сакральне. Він же звідти веде всю історію, він же звідти веде своє спадкоємство. Я не знаю, може він там навіть, по-моєму, спадкоємець римських імператорів. Наступного разу щось почуємо від нього, він же мусить рухатися вперед.

І якщо Крим для нього падає, значить падає імідж як переможця, а це ж мачо, це ж людина, яка повинна всюди перемагати.

А щоб зрозуміти, як росіяни поведуться на переговорах, достатньо подивитися на стиль поведінки і висловлювання прес-аташе МЗС РФ Марії Захарової. Вона собі дозволяє в своєму телеграм-каналі звертатися на «ти» до Макрона, повчати Шольца, називати його якимось нікчемними словами. Для них це норма. Ми люди все-таки західного цивілізаційного простору, і для нас це шок. А для них це нормально. Якщо ти не облаяв когось, ти ж день прожив абсолютно дарма. В безпосередніх переговорах вони не матюкаються, це велике щастя, тому що ви знаєте, що в Росії не матюкаються, а матом розмовляють. А тут вони все-таки тримають якийсь певний рівень культурності.

(Українське Радіо)

Дипломат, посол України у США (2010–2015 роки) Олександр

Моцик:

Що стосується Трампа, то він уже пройшов 4 роки президентства, тому безперечно, що його досвід вплине на його другу каденцію. І треба розуміти, що друга каденція – це вже та каденція, якою він входить в історію. Звичайно, він хоче увійти в історію, як найбільш великі президенти Америки, такі як Рузвельт, як Рейган. Тобто, ті президенти, які помітні у нинішній історії Америки. А ми знаємо, що багато президентів просто зараз забуті. Тому його ця спадщина буде накладати певний відбиток на те, як він працюватиме. Він захоче залишити після себе добрі справи, захоче залишити на практиці те, що він говорить теоретично і публічно «America First» (Америка передусім – ред.), посилення Америки і подальше покращення життя в Америці. Там питання такі, як нелегальна міграція, як злочинність, інші проблеми. І звичайно, що він буде старатися. Але треба враховувати ще раз його характер. Його характер непередбачуваний, рішення він часто ухвалює в останній момент, причому ніхто не знає до кінця, які рішення це будуть. Він вислуховує всіх, але у нього на всі речі є своє бачення, своя думка. Тому мені здається, що це теж буде відбиток на його нинішній каденції.

(...). Для нас важливі три ключові фігури, які найбільше будуть задіяні в американській політиці щодо України. Це державний секретар Марко Рубіо – дуже відомий політик, він давно вже працює, був обраний сенатором, кілька разів переобирався, він дуже досвідчений. І він теж об'єктивно розуміє добре ситуацію, що ця війна є війною несправедливою, абсолютно неспровокованою, і не мала жодної причини. Тобто Путін скоїв міжнародний злочин, напавши на нашу державу.

Далі два ветерани Америки – Піт Гегсет і Майк Волтц. Піт Гегсет – це новий міністр оборони. Вони обоє раніше також уже висловлювалися стосовно війни Росії проти України і займали позицію однозначно на нашому боці. Критикували адміністрацію Байдена, що вона недостатньо допомагає, говорили, що Україні потрібно надати всю необхідну зброю, говорили, що Путіна треба зупинити. Тобто, виходитимемо з того, що всі троє будуть об'єктивно радити президенту Трампу те, що в цій війні – одна країна на боці зла, а інша країна на боці добра, яка захищається, захищає свою землю і свій народ. І що їй має бути надана всіляка допомога, і що вона має перемогти у цій війні.

Що стосується президента Трампа. Так, він є бізнесменом. І перша каденція показала, що він завжди, коли якийсь питання вирішує, виходить із того, а що від цього буде мати Америка? «Ми вам маємо допомагати, а на якій підставі, що будемо мати від вас?» Тому перше, що ми можемо сказати, що, наприклад, запропонувати відновити ленд-ліз. Причому стільки, скільки нам його потрібно, на ті суми, на які потрібні. При розумінні того, що ленд-ліз працює таким чином, що якщо частина техніки буде знищена, то на цьому питанні закривається, нічого ми відшкодувати не будемо. Ми будемо відшкодувати тільки за ту техніку, яка залишиться після війни і яку треба буде або повертати Сполученим Штатам, або залишати в себе і платити за це певні кошти. І друге дуже важливе питання – це природні ресурси. У нас же є і титан, і вольфрам, і хром, і літій, інші метали. І ці всі ресурси або дістануться диктаторам, я маю на увазі блок, який склався зараз – Росія, Іран, Північна Корея, а також, на жаль, Китай, або вони залишаться на боці західної демократії.

І давайте згадаємо, що при першій його каденції ми купували і вугілля в Америці, і локомотиви. І він сам публічно це дуже позитивно коментував, що от він домовився з українцями, українці зараз купують товари в Америці і створюють робочі місця в Америці. Тому якраз, що стосується зброї, це і є те питання створення нових робочих місць для американців. А щодо цих усіх ресурсів, землі, то це або посилення Америки, союзників Америки і України, або посилення ворогів Америки.

Додатки

Додаток 1

[УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №759/2024](#)

Про відзначення державними нагородами України
За особисту мужність, виявлену у захисті державного суверенітету та
територіальної цілісності України, самовіддане виконання військового
обов'язку **постановляю:**

Нагородити орденом Богдана Хмельницького I ступеня

САВЧЕНКА Тараса Олександровича – майора

Нагородити орденом Богдана Хмельницького II ступеня

ГОРБАТЮКА Сергія Олександровича – молодшого лейтенанта

КЛЮБУ Василя Дмитровича – лейтенанта

КУШНІРА Олександра Володимировича – майора

Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня

БЕСПЯТОГО Олексія Олександровича – капітана

БОЙКА Олександра Сергійовича (посмертно) – молодшого лейтенанта

БУРИЛОВА Мирослава Володимировича (посмертно) – молодшого
лейтенанта

ГАЛАНА Андрія Миколайовича – капітана

ГРИЦЕНКА Василя Дмитровича – молодшого сержанта

ДАЦЮКА Максима Володимировича – капітана

ДОЛОТОВА Артема Володимировича – молодшого сержанта

ЖИЛКА Назарія Миколайовича – старшого лейтенанта

ЗАГОРОДНЮКА Назара Анатолійовича – лейтенанта

КАРАБАДЖАКА Анатолія Івановича – капітана

КОРНІЙЧУКА Андрія Леонтійовича – лейтенанта

КРАЄВСЬКОГО Антона Юрійовича – лейтенанта

КУЛИКА Назарія Васильовича – лейтенанта

КУЦЕНКА Сергія Юрійовича – лейтенанта

КУЦИНА Олега Івановича (посмертно) – лейтенанта

МАКАРА Євгена Миколайовича – капітана

МАЛЬЦЕВА Валерія Вікторовича – майора

МАТВІЄВА Олесья Васильовича (посмертно) – майора

МАТІЙЧУКА Максима Леонідовича – молодшого лейтенанта

МЕЛЬНИКА Ігоря Леонідовича (посмертно) – старшого лейтенанта медичної
служби

НЕХОРОШКОВА Вадима Сергійовича – капітана

НІКІФОРОВА Євгенія Ігоровича – молодшого лейтенанта

ОЛЬШЕВСЬКОГО Івана Дмитровича – молодшого лейтенанта

ОРЧИКОВА Андрія Андрійовича (помертньо) – молодшого лейтенанта
ОСТАПЕНКА Олега Юрійовича (помертньо) – молодшого лейтенанта
ПЕТРЕНКА Олександра Борисовича – лейтенанта медичної служби
САВАСТРУ Дмитра Георгійовича (помертньо) – старшого лейтенанта
САРДАКОВСЬКОГО Яна Анатолійовича – капітана
СКИЦЬКА Вадима Дмитровича – старшого лейтенанта
СОТНИКА Романа Миколайовича (помертньо) – лейтенанта
СУБИНА Юрія Анатолійовича – старшого лейтенанта
СУПРУНА Іллю Костянтинівича (помертньо) – лейтенанта
ТКАЧУКА Івана Олександровича (помертньо) – молодшого лейтенанта
ТЛУЧКЕВИЧА Сергія Олександровича (помертньо) – молодшого лейтенанта
ТРАЧА Михайла Миколайовича – капітана
ХИРУНЕНКА Володимира Івановича – молодшого лейтенанта
ЧЕРВІНСЬКОГО Володимира Петровича (помертньо) – лейтенанта
ШВЄЦОВА Богдана Володимировича – підполковника
Нагородити орденом “За мужність” I ступеня
КРАВЦЯ Руслана Сергійовича – сержанта
ОСАДЧУКА Дмитра Петровича – капітана
Нагородити орденом “За мужність” II ступеня
БАГМЕТА Артема Григоровича (помертньо) – солдата
БАТОГА Яра Костянтинівича (помертньо) – молодшого сержанта
БАЧИНСЬКОГО Назара Володимировича – капітана
БРАІЛЯНА Романа Сергійовича – сержанта
ГОНЧАРА Богдана Вікторовича (помертньо) – молодшого сержанта
ГРОНСЬКОГО Станіслава Станіславовича – підполковника
ДЕХТЯРЕНКА Миколу Вікторовича – старшого сержанта
ДОЛГОГО Сергія Олексійовича – сержанта
ДУБИЦЬКОГО Олександра Володимировича (помертньо) – молодшого сержанта
КОВАЛЬЧУКА Анатолія Анатолійовича – молодшого сержанта
КОЩИНА Олексія Вікторовича – старшого лейтенанта
КРИШТОФА Івана Ігоровича (помертньо) – старшого солдата
ОМЕЛЬЧЕНКА Віталія Івановича (помертньо) – старшого солдата
ПАСІЧНИКА Павла Олеговича – старшого лейтенанта
САМБОРСЬКОГО Юрія Дмитровича (помертньо) – молодшого сержанта
СІМЧУКА Анатолія Олександровича (помертньо) – старшого солдата
СОРОКОПУДА Павла Сергійовича – сержанта
ТКАЧУКА Дмитра Олександровича – капітана
ЮРЧУКА Олега Вікторовича – капітана
Нагородити орденом “За мужність” III ступеня
АВДЄЄНКА Євгена Володимировича – старшого солдата
АВРАМЧУКА Олексія Олексійовича (помертньо) – солдата
АЗГУЖИНОВА Олексія Олексійовича – солдата

АКИМЕНКА Артема Леонідовича (помертньо) – сержанта
АКИМОВА Володимира Миколайовича (помертньо) – солдата
АНДРІЙЧУКА Сергія Ігоровича (помертньо) – старшого сержанта
АНОХІНА Валерія Павловича (помертньо) – солдата
АНУРОВА Миколу Юрійовича – лейтенанта
БАБЕНКА Назара Сергійовича – сержанта
БАРАТЕЯ Олександра Борисовича (помертньо) – солдата
БЕВЗА Віталія Ігоровича – старшого сержанта
БЕЗПАЛОГО Богдана Романовича – штаб-сержанта
БЕРЕЖНОГО Івана Олександровича (помертньо) – солдата
БЕРЕЗУ Володимира Васильовича (помертньо) – солдата
БЄЛЯЄВА Олексія Анатолійовича (помертньо) – солдата
БИБЛИКА Юрія Ігоровича – капітана
БИКОВА Юрія Валерійовича – солдата
БИНЮКА Богдана Петровича – капітана
БОГДАНА Володимира Геннадійовича (помертньо) – старшого солдата
БОРЦОЯ Дмитра Сергійовича (помертньо) – солдата
БРОННІКОВА Антона Ігоровича (помертньо) – солдата
БУГАЄНКА Максима Олеговича – солдата
БУГРОВА Сергія Віталійовича (помертньо) – солдата
БУЛАТОВА Марка Тимуровича (помертньо) – солдата
БУТКЕВИЧА Євгенія Геннадійовича (помертньо) – солдата
БУЧАЦЬКОГО Дмитра Олександровича (помертньо) – солдата
БУЧКА Юрія Володимировича (помертньо) – солдата
БУЯНОВА Василя Артуровича (помертньо) – солдата
ВАВРИСЮКА Дениса Сергійовича – молодшого лейтенанта
ВАКАРУКА Степана Віталійовича (помертньо) – солдата
ВАКУЛЕНКА Олега Альбертовича (помертньо) – солдата
ВАСИЛЮКА Михайла Васильовича (помертньо) – сержанта
ВДОВИЧЕНКА Дениса Анатолійовича – солдата
ВЕЛИЧКА Володимира Івановича – солдата
ВИСОЦЬКОГО Олега Володимировича (помертньо) – солдата
ВИТЯЗЯ Андрія Михайловича (помертньо) – солдата
ВЛАСЕНКА Олексія Михайловича (помертньо) – старшого сержанта
ВЛАСЮКА Миколу Васильовича (помертньо) – старшого сержанта
ВОЙТЕНКА Святослава Сергійовича (помертньо) – сержанта
ВОЙТИНСЬКОГО Ігоря Анатолійовича (помертньо) – солдата
ВОЛКОВА Андрія Володимировича (помертньо) – солдата
ВОЛОКІТА Сергія Вікторовича – солдата
ГАВРИЛЮКА Олександра Олександровича – солдата
ГАНЖЕЛУ Сергія Володимировича (помертньо) – солдата
ГАРАМИТУ Олександра Олександровича (помертньо) – солдата
ГАШИЦЬКОГО Павла Олександровича – солдата

ГЕГУ Миколу Сергійовича – солдата
ГЕРАСИМЧУКА Олександра Миколайовича (помертно) – солдата
ГЕТЬМАНЦЯ Артема Володимировича – солдата
ГІДЗІЛЯ Олександра Францовича (помертно) – сержанта
ГНАТЕНКА Григорія Вікторовича – солдата
ГНИЛИЦЬКОГО Тараса Володимировича – підполковника
ГОЛБАНА Олександра Олександровича (помертно) – солдата
ГОРЕЙКА Романа Івановича (помертно) – молодшого сержанта
ГОРЕЛЕНКА Сергія Петровича (помертно) – солдата
ГОРОБЦЯ Дмитра Валерійовича (помертно) – солдата
ГОРОВОГО Сергія Павловича (помертно) – молодшого сержанта
ГРАБОВСЬКОГО Євгена Сергійовича – старшого солдата
ГРЕЗЕНТА Станіслава В'ячеславовича (помертно) – молодшого сержанта
ГУТЮМА Анатолія Васильовича (помертно) – солдата
ДАНЮКА Івана Володимировича – молодшого сержанта
ДЕЙНЕКУ Кирила Віталійовича (помертно) – солдата
ДЕМИДОВА Олександра Геннадійовича (помертно) – солдата
ДЕМЧУКА Дмитра Васильовича (помертно) – солдата
ДЕРНОВОГО Василя Володимировича (помертно) – солдата
ДЗІСЯ Миколу Юрійовича – сержанта
ДЗЬОБКА Ярослава Анатолійовича (помертно) – старшого солдата
ДМИТРЕНКА Максима Олеговича – старшого лейтенанта
ДМИТРЕНКА Олександра Григоровича – молодшого сержанта
ДОБРОГОРСЬКОГО Сергія Борисовича (помертно) – солдата
ДОЛГОПЯТА Тараса Анатолійовича – солдата
ДРАГОЯ Дмитра Анатолійовича (помертно) – солдата
ДРЕМЕЛЕЦЬКОГО Сергія Олексійовича (помертно) – солдата
ДРОЗДА Дмитра Володимировича – старшого лейтенанта
ДРОКА Володимира Миколайовича (помертно) – солдата
ДУДКУ Михайла Володимировича (помертно) – солдата
ЕРГЕШОВА Руслана Султанбековича (помертно) – старшого солдата
ЄРМОЛАЄВА Віталія Михайловича (помертно) – молодшого сержанта
ЖИДКИХ Олександра Олександровича (помертно) – солдата
ЗАГЛАДУ Андрія Валерійовича (помертно) – солдата
ЗАДЕРЯКУ Олександра Олександровича – солдата
ЗАЖЕРИЛА Миколу Миколайовича – солдата
ЗАЙЦЯ Олександра Сергійовича (помертно) – солдата
ЗАКРЕВУ Володимира Володимировича (помертно) – солдата
ЗАХАРОВА Олега Олександровича – солдата
ЗАХАРЧЕНКА Владислава Петровича – молодшого сержанта
ЗАХОЖОГО Іллю Вікторовича – капітана
ЗЛОТКОВСЬКОГО Олександра Віленовича (помертно) – старшого солдата
ЗУБАНЯ Мар'яна Івановича – солдата

ЗУБАТЕНКА Сергія Олександровича (померло) – солдата
ЗУБОВИЧА Володимира Андрійовича – молодшого сержанта
ЗЮБРОВСЬКОГО Антона Ігоровича (померло) – солдата
ІВАНКА Генадія Володимировича (померло) – солдата
ІВАНОВА Леоніда Валерійовича (померло) – молодшого сержанта
ІВАНЦЯ Євгенія Вікторовича (померло) – солдата
ІВАНЧА Олександра Михайловича – солдата
ІСАКА Ярослава Васильовича – солдата
ІСАКОВА Сергія Вікторовича – полковника
ІЩУКА Олега Леонтійовича (померло) – солдата
КАБАЧЕНКА Ігоря Миколайовича (померло) – сержанта
КАМІНСЬКОГО Михайла Романовича – старшого солдата
КАСЬЯНОВА Андрія Станіславовича (померло) – солдата
КАТАСОНОВА Артема Віталійовича – старшого лейтенанта
КАШУБУ Олександра Сергійовича (померло) – старшого солдата
КИВАТИЦЬКОГО Віталія Івановича (померло) – солдата
КІРІЧЕНКА Юрія Івановича (померло) – солдата
КЛІМОВА Сергія Сергійовича (померло) – солдата
КОВАЛЬОВА Миколу Миколайовича – старшого лейтенанта
КОВАЛЯ Івана Валерійовича – солдата
КОВАЛЯ Дмитра Сергійовича (померло) – молодшого сержанта
КОВШИКОВА Святослава Олеговича (померло) – солдата
КОЗІЯ Ігоря Петровича (померло) – молодшого сержанта
КОМЛИКА Миколу Миколайовича (померло) – старшого сержанта
КОНОВАЛЕНКА Дмитра Михайловича (померло) – сержанта
КОНОХА Дениса Вікторовича – молодшого сержанта
КОРОБЧЕНКА Віктора Олександровича – молодшого сержанта
КОСМИНУ Валентина Віталійовича (померло) – сержанта
КОСТЮКА Миколу Миколайовича – молодшого сержанта
КОТЕНКА Олександра Сергійовича (померло) – солдата
КОЦЮБЕНКА Олександра Вікторовича (померло) – молодшого сержанта
КОЧМАРЯ Ігоря Володимировича (померло) – солдата
КОШОВОГО Сергія Миколайовича (померло) – солдата
КРАВЧЕНКА Павла Володимировича – старшого лейтенанта
КРАВЧЕНКА Богдана Ярославовича – солдата
КРЕКОТЕНЯ Миколу Андрійовича (померло) – солдата
КРИЖАНОВСЬКОГО Олександра Володимировича – солдата
КРІШТОФОРА Сергія Анатолійовича (померло) – старшого солдата
КУБАЯ Андрія Богдановича (померло) – солдата
КУЗНЄЦОВА Едуарда Львовича (померло) – молодшого сержанта
КУЗЬМЕНКА Сергія Павловича – старшого сержанта
КУЗЬМЕНКА Сергія Васильовича (померло) – солдата
КУЗЬМІНА Вадима Володимировича (померло) – солдата

КУЛАЄВА Олексія Геннадійовича (померло) – молодшого сержанта
КУЛАКА Валерія Володимировича (померло) – солдата
КУЛЬБИЧА Максима Валерійовича (померло) – старшого солдата
КУТАФІНА Володимира Анатолійовича – солдата
КУЧЕРАКА Івана Михайловича (померло) – солдата
КУЧЕРУ Едуарда Миколайовича (померло) – солдата
ЛЕВЧИКА Євгена Васильовича – солдата
ЛИСЯ Михайла Михайловича – сержанта
ЛИТВИНА Вадима Васильовича (померло) – старшого солдата
ЛИТВИНЕНКА Сергія Павловича (померло) – солдата
ЛУЗАНОВА Тараса Юрійовича – молодшого лейтенанта
ЛЯШЕВСЬКОГО Миколу Владиславовича (померло) – солдата
МАКАРЧЕВА Дмитра Вікторовича – сержанта
МАКАРОВА Олега Миколайовича – сержанта
МАКРУШИНА Сергія Миколайовича (померло) – солдата
МАРІЯША Віталія Сергійовича (померло) – солдата
МАРТИНЮКА Дмитра Володимировича – солдата
МАРЦИНЕНКА Євгенія Анатолійовича (померло) – солдата
МАТОЛУ Івана Івановича – солдата
МАУРІНА Олександра Євгеновича (померло) – солдата
МАХРІНСЬКОГО Олексія Тарасовича – молодшого сержанта
МЕДВЕДЄВА Євгенія Олександровича (померло) – солдата
МЕЛЬНИКА Миколу Володимировича – сержанта
МИНЗУ Дмитра Валерійовича – солдата
МИХАЛИКА Валерія Миколайовича (померло) – солдата
МОДЕБАДЗЕ Германа Зурабовича (померло) – солдата
МОЛЧАНОВА Дениса Олексійовича – молодшого лейтенанта
МОЦНОГО Андрія Андрійовича (померло) – солдата
МУЛЯВУ Михайла Юрійовича – сержанта
МУЛЯРА Василя Йосиповича – старшого сержанта
МУРАДОВА Григорія Миколайовича (померло) – солдата
МЯУКІНА Костянтина Сергійовича (померло) – солдата
НАЗАРЕНКА Олександра Миколайовича (померло) – солдата
НЕГРУ-КУПЧИКА Олексія Георгійовича (померло) – молодшого сержанта
НЕДОВІЗА Андрія Івановича – солдата
НЕКРАСОВА Олександра Олександровича – лейтенанта
НЕКРАША Андрія Володимировича (померло) – солдата
НЕСТЕРЕНКА Юрія Миколайовича (померло) – солдата
НОВОДОЛЬСЬКОГО Володимира Володимировича (померло) – сержанта
ОВЧИННІКОВА Миколу Вадимовича (померло) – солдата
ОДАРЧУКА Івана Олександровича (померло) – старшого солдата
ОКУНЄВА Максима Олеговича – солдата
ОЛАЄРЯ Олексія Георгійовича – солдата

ОЛЕКСІЄНКА Олександра Миколайовича (помертно) – солдата
ОЛЕФІРЕНКА Тараса Миколайовича – старшого лейтенанта
ОЛИШЕВЦЯ Артура Гамлетовича – капітана
ОНИЩУКА Юрія Сергійовича (помертно) – солдата
ОПАЛІНСЬКОГО Сергія Леонідовича (помертно) – солдата
ОРЛОВСЬКОГО Сергія Миколайовича (помертно) – солдата
ОСАДЧОГО Володимира Миколайовича (помертно) – старшого сержанта
ОСТАПЧУКА Андрія Ярославовича (помертно) – старшого солдата
ПАСЮКА В'ячеслава Олександровича – лейтенанта
ПИЛИПАКУ Максима Васильовича (помертно) – старшого солдата
ПІСНОГО Валентина Миколайовича (помертно) – солдата
ПОВОЛОЦЬКОГО Олексія Миколайовича (помертно) – солдата
ПОДОБУ Вадима Івановича – старшого солдата
ПОДОКОЦУ Олександра Анатолійовича (помертно) – солдата
ПОДОЛЯНА Сергія Васильовича (помертно) – солдата
ПОДУСТА Віталія Григоровича – молодшого сержанта
ПОНОМАРЕНКА Максима Анатолійовича (помертно) – солдата
ПОТАБРИКА Андрія Павловича – старшого солдата
РАБОШУКА Вадима Івановича (помертно) – молодшого сержанта
РИБАКОВА Олександра Миколайовича (помертно) – солдата
РОЖКА Ігоря Андрійовича (помертно) – солдата
РОЗДОПЧЕНЮКА Олександра Михайловича – капітана
РОМАНЕНКА Павла Олексійовича (помертно) – солдата
РОЯ Дениса Леонідовича (помертно) – сержанта
САВЕНКА Володимира Олександровича (помертно) – солдата
СВАЛЯВИНА Андрія Васильовича – солдата
СВИРИДЮКА Анатолія Анатолійовича (помертно) – старшого солдата
СЕМЕНЮКА Дмитра Миколайовича (помертно) – старшого солдата
СЕРГІЄНКА Вадима Андрійовича (помертно) – солдата
СИДОРКЕВИЧА Юрія Володимировича – лейтенанта
СИМОНЕНКА Олександра Віталійовича (помертно) – солдата
СКОЙБІДУ Олега Івановича – солдата
СЛЕПЧЕНКА Вадима Олексійовича (помертно) – солдата
СМОЛІЯ Андрія Миколайовича – солдата
СОБОЛЯ Олександра Сергійовича – молодшого сержанта
СОВУ Олександра Михайловича (помертно) – солдата
СОЛОМОНЕНКА Олексія Павловича – майора
СОМКА Дмитра Анатолійовича – старшого лейтенанта
СОРОКОПУДА Дениса Вікторовича (помертно) – солдата
СОСНИЦЬКОГО Леоніда Віталійовича (помертно) – солдата
СТАРЖИНСЬКОГО Сергія Володимировича (помертно) – солдата
СТАСЮКА Валентина Віталійовича (помертно) – солдата
СТІБАКА Олександра Володимировича (помертно) – солдата

СТРАМКА Максима Сергійовича – молодшого сержанта
СУБОТУ Олексія Григоровича (померло) – солдата
СУВОРОВА Олексія Пилиповича (померло) – солдата
СУПРУНА Олександра Олексійовича (померло) – сержанта
ТАРАСЕВИЧА Івана Івановича – солдата
ТИТИКА Андрія Романовича – старшого солдата
ТИЩЕНКА Сергія Леонідовича (померло) – солдата
ТКАЧЕНКА Євгенія Миколайовича – старшого солдата
ТКАЧЕНКА Вячеслава Сергійовича (померло) – солдата
ТКАЧУКА Сергія Сергійовича (померло) – солдата
ТОДОРОВА Анатолія Миколайовича (померло) – солдата
ТРЕПАЧОВА Романа Володимировича (померло) – солдата
ТУЛУМАНА Ігоря Андрійовича (померло) – старшого сержанта
ТУРОВА Андрія Володимировича (померло) – солдата
УШАКОВА Євгена Володимировича – старшого лейтенанта
ФЕДІРКА Дмитра Станіславовича – старшого лейтенанта
ФЕДОРОВА Віктора Валерійовича (померло) – солдата
ФЕДОРОВА Дмитра Миколайовича (померло) – сержанта
ФЕДЯЄВА Миколу Андрійовича (померло) – солдата
ФЕСЕНКА Ігоря Володимировича – старшого лейтенанта
ФІЛІМОНОВА Віктора Федоровича – молодшого лейтенанта
ФОМІНА Володимира Андрійовича – молодшого сержанта
ХАРЧЕНКА Олександра Володимировича (померло) – солдата
ХВОРОСТА Сергія Васильовича (померло) – солдата
ХИБІНЯ Андрія Ярославовича (померло) – солдата
ХМІЛЯ Павла Віталійовича (померло) – молодшого сержанта
ХОВАНСЬКОГО Костянтина Анатолійовича (померло) – солдата
ХОДАКОВСЬКОГО Владислава Миколайовича (померло) – старшого солдата
ХРОМОВА Сергія Вікторовича (померло) – солдата
ЦАРЕВИЧА Романа Миколайовича (померло) – молодшого сержанта
ЦИБУЛЬСЬКОГО Василя Миколайовича (померло) – солдата
ЦУРКАНА Михайла Валерійовича – старшого сержанта
ЧАБАНЮКА Валентина Леонідовича (померло) – старшого солдата
ЧАЇНСЬКОГО Геннадія Васильовича (померло) – солдата
ЧАПЛІНСЬКОГО Ігоря Володимировича (померло) – солдата
ЧЕРКАВСЬКОГО Володимира Вікторовича – молодшого сержанта
ЧЕРПАКОВА Сергія Сергійовича (померло) – солдата
ЧИРВУ Юрія Олександровича (померло) – солдата
ЧУЙКОВА Ігоря Васильовича (померло) – сержанта
ШАВУРСЬКОГО Владислава В'ячеславовича – капітана
ШАМАРІНА Олександра Валерійовича – солдата
ШАРАЦЬКОГО Олексія Васильовича – солдата

ШВАЛЮКА Олександра Васильовича (помертно) – солдата
ШВЕЦЯ Миколу Володимировича (помертно) – солдата
ШЕВЕЛЮКА Руслана Миколайовича (помертно) – солдата
ШЕВЦОВА Вадима Михайловича (помертно) – солдата
ШЕВЧЕНКА Олександра Миколайовича – підполковника
ШЕВЧЕНКА Тараса Геннадійовича – молодшого лейтенанта
ШЕВЧЕНКА Ярослава Юрійовича – лейтенанта
ШЕВЧЕНКА Миколу Олексійовича (помертно) – солдата
ШИРЯЄВА Владислава Олександровича – старшого лейтенанта
ШИШОВА Миколу Михайловича (помертно) – солдата
ШИШОВА Олександра Юрійовича (помертно) – солдата
ШКУРЕНКА Сергія Миколайовича (помертно) – штаб-сержанта
ЩЕСНЯКА Олега Юрійовича – солдата
ЮДІНА Богдана Івановича (помертно) – солдата
ЮШКА Ростислава Васильовича (помертно) – солдата
ЮШКЕВИЧА Ігоря Олександровича – солдата
ЯНІШЕВСЬКОГО Руслана Анатолійовича (помертно) – солдата
ЯРЕМЕНКА Олександра Олександровича (помертно) – старшого сержанта
ЯРОВОГО Олександра Володимировича – молодшого лейтенанта
ЯРОМЕНКА Андрія Андрійовича (помертно) – солдата
ЯРОЦУКА Богдана Миколайовича – сержанта
ЯСІНСЬКОГО Богдана Володимировича – капітана
ЯЩЕНКА Олександра Михайловича (помертно) – солдата
Нагородити орденом Данила Галицького
АХМИЛОВА Романа Олександровича – капітана
ПИСАРЧИКА Михайла Миколайовича – підполковника
Нагородити медаллю “За військову службу Україні”
БАЙВУ Андрія Івановича – старшого солдата
БЕЗЧАСНЮКА Олександра Сергійовича – старшого солдата
БІЛОГО Олега Валерійовича – старшого солдата
БЛАЖКА Євгенія Михайловича – молодшого лейтенанта
ВАКУЛЯКА Дмитра Вячеславовича – головного сержанта
ВАСИЛЕНКА Віктора Івановича – капітана
ВИШНЮ Максима Івановича – молодшого сержанта
ВІТКОВСЬКОГО Леоніда Леонідовича (помертно) – головного сержанта
ГОНЧАРЕНКА Романа Володимировича – молодшого сержанта
ГОРДІЄНКА Артема Олеговича – молодшого лейтенанта медичної служби
ДЕМИДОВА Олександра Євгенійовича – лейтенанта
ДИШЛЕВОГО Євгенія Юрійовича – молодшого сержанта
ДМИТРЕНКА Дениса Юрійовича (помертно) – солдата
ЖИДОВА Олександра Альбертовича – солдата
ЖУПКА Олександра Миколайовича (помертно) – солдата
ЖУРАВЛЯ Андрія Олексійовича (помертно) – старшого матроса

ЗАНОЗДРУ Максима Олександровича – сержанта
ІВЧЕНКА Олександра Віталійовича – майора
КВИТКА Андрія Миколайовича – старшого солдата
КОБРИНЧУКА Андрія Сергійовича – капітана
КОВАЛЬЧУКА Богдана Миколайовича – головного сержанта
КОЛЕШНЮ Миколу Миколайовича – старшого сержанта
КОРОТЧЕНКА Павла Павловича – старшого сержанта
КРУТЯ Андрія Олеговича – молодшого сержанта
КУЛАЧКА Андрія Вікторовича – молодшого сержанта
ЛАДИГІНА Володимира Володимировича – молодшого сержанта
ЛІСОВЕЦЬКОГО Сергія Васильовича – капітана
ЛУ Євгена Вікторовича (по смертно) – солдата
МАРТИНЮКА Руслана Тарасовича (по смертно) – головного сержанта
МЕЛЬНИЧЕНКА Андрія Сергійовича – капітана
МІНАЄВА Руслана Вікторовича – старшого солдата
НАГАЦЬКОГО Сергія Миколайовича – сержанта
НЕРОЗНАКА Сергія Олександровича – сержанта
ОЛЕНІЧА Юрія Федоровича (по смертно) – солдата
ОМЕЛЬЧЕНКА Вадима Петровича (по смертно) – старшого сержанта
ОНИЩЕНКА Миколу Миколайовича – солдата
ПАРАЦУКА Богдана Ігоровича (по смертно) – солдата
ПОПОВИЧА Антона Володимировича – старшого лейтенанта
РАЦУНУ Олександра Олександровича – молодшого сержанта
РИБАЛКА Олександра Миколайовича – молодшого лейтенанта
РИЖКОВА Володимира Олександровича – солдата
САДОВСЬКОГО Володимира Миколайовича – полковника
СВІТЛИЧНОГО Володимира Олександровича – молодшого сержанта
СИТКОВЕЦЬКОГО Дмитра Анатолійовича (по смертно) – сержанта
СІБІЛОВА Віктора Віталійовича – старшого солдата
СУКА Дмитра Миколайовича – молодшого сержанта
ТИЧИНУ Леоніда Миколайовича (по смертно) – старшину
ТКАЧЕНКА Роберта Вікторовича – солдата
ТОЛКАЧОВА Олександра Олександровича – майора
ТОМЧУКА Василя Миколайовича – старшого лейтенанта
ТРОХИМЦЯ Олексія Олексійовича (по смертно) – солдата
ФЕДОТЮКА Олександра Володимировича – підполковника
ХМЕЛЯРСЬКОГО Сергія Степановича – молодшого лейтенанта
ЦВІТКОВА Романа Сергійовича – лейтенанта
ШУХА Павла Миколайовича – молодшого сержанта
ЩЕРБАКОВА Володимира Олександровича – солдата
ЯКИМЧУКА Михайла Петровича (по смертно) – солдата
Нагородити медаллю “За бездоганну службу” III ступеня
НЕСТЕРОВА Юрія Олександровича – майстер-сержанта

Нагородити медаллю “Захиснику Вітчизни”

БІЛАКА Івана Федоровича (помертньо) – молодшого сержанта
БРАЖНИКА Андрія Миколайовича (помертньо) – солдата
ГОНЧАРЕНКА Олександра Миколайовича (помертньо) – солдата
ГРИШАЄВА Сергія Івановича (помертньо) – солдата
ДМИТРИШЕНА Івана Валерійовича – солдата
ЖУРАВЛЬОВА Олександра Миколайовича (помертньо) – солдата
ЗУБАРЄВА Сергія Аркадійовича – капітана
КАРАТАЄВА Сергія Миколайовича (помертньо) – солдата
ЛИТВИНЕНКА Олексія Олександровича – молодшого лейтенанта
МАРТИНЕНКА Сергія Андрійовича (помертньо) – сержанта
МИКОЛЕНКА Юрія Олександровича (помертньо) – молодшого сержанта
НАЗАРЧУКА Назара Вадимовича – старшого сержанта
НЕДАШКІВСЬКОГО Віктора Івановича (помертньо) – головного сержанта
ПАВЛОВА Дмитра Олександровича – молодшого лейтенанта
ПОПОВА Ігоря Петровича (помертньо) – солдата
ПРИСТУПУ Романа Геннадійовича (помертньо) – солдата
ПРИШВУ Тараса Віталійовича (помертньо) – солдата
РОТШТЕЙНА Давида Васильовича – лейтенанта
СЛЮНІНА Віталія Петровича – молодшого лейтенанта

Нагородити медаллю “За врятоване життя”

ГРИЦАКА Богдана Михайловича – капітана медичної служби
ЛАПІНСЬКОГО Віталія Володимировича – капітана медичної служби
ЛЕСЮКА Сергія Васильовича – молодшого сержанта
МИХАЙЛЕНКА Владислава Михайловича – старшого лейтенанта медичної служби
САЛА Сергія Васильовича – молодшого сержанта.

Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ

11 листопада 2024 року

Додаток 2**[УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №760/2024](#)**

Про відзначення державними нагородами України

За особисту мужність, виявлену у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане виконання військового обов’язку **постановляю:**

Нагородити орденом Богдана Хмельницького I ступеня

БАРКОВА Дмитрія Вікторовича – капітана
КАРПЕНКА Євгена Віталійовича – майора
ПІРІЄНКА Ігоря Васильовича – майора
ПОНОМАРЕНКА Олександра Олександровича – полковника
СТРИЖАКА Володимира Леонідовича – капітана

Нагородити орденом Богдана Хмельницького II ступеня

АЛЬОШИНА Андрія Григоровича – підполковника
БАГРІЯ Геннадія Вікторовича – капітана
БОБРОВСЬКОГО Дмитра Борисовича – підполковника
ВАПНЯРУКА Олега Анатолійовича – капітана
ГАСЮКА Володимира Олександровича – капітана
ІЛЬКІВА Петра Михайловича – майора
МАКАРОВА Дмитра Олександровича – підполковника
МОРОЗА Дмитра Андрійовича – капітана
ПОЛЯКОВА Віктора Костянтиновича – підполковника
ПРИЛУЦЬКОГО Богдана Вячеславовича – підполковника
ПТАЦЕНКА Віталія Васильовича – полковника
РИМАРОВИЧА Ярослава Вікторовича – підполковника
ТКАЧА Владислава Віталійовича – капітана
ХАРИТОНОВА Миколу Анатолійовича – майора
ШМАГАЙЛА Антона Сергійовича – лейтенанта
ЯЩЕНКА Олександра Володимировича – підполковника

Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня

ГАВРИЛЮКА Михайла Миколайовича (посмертно) – капітана
ДАНИЛЮКА Артура Анатолійовича (посмертно) – лейтенанта
МАНЖЕЛІЯ Юрія Володимировича (посмертно) – капітана
ПОТАПОВА Михайла Юрійовича (посмертно) – старшого лейтенанта
СИДОРА Андрія Андрійовича (посмертно) – капітана
СТЕЦЕНКА Сергія Миколайовича (посмертно) – молодшого лейтенанта

Нагородити орденом “За мужність” II ступеня

АЛЕКСАНДРОВА Олексія Євгенійовича (посмертно) – старшого солдата
КАРАНДУ Вадима Васильовича – молодшого сержанта
КОРНІЄНКА Володимира Анатолійовича – молодшого сержанта
МІТЛУ Олександра Олександровича (посмертно) – старшого сержанта
НАСАДЮКА Михайла Михайловича (посмертно) – старшого солдата
НЮНЬКА Ігоря Григоровича (посмертно) – старшого сержанта
ХАНДІЯ Василя Петровича (посмертно) – солдата
ЧЕТВЕРІКОВА Олександра Дмитровича (посмертно) – молодшого лейтенанта

Нагородити орденом “За мужність” III ступеня

АГРОФЄНІНА Олега Геннадійовича – солдата
АНДРЕЄВА Олександра Валерійовича – солдата
АНДРІЄНКА Івана Анатолійовича (посмертно) – старшого сержанта
АНДРУСІКА Олександра Анатолійовича (посмертно) – сержанта
АНИЩЕНКА Сергія Олексійовича (посмертно) – старшого солдата
АНТОНОВА Валерія Вікторовича (посмертно) – солдата
АНТОНЯ Олександра Івановича (посмертно) – солдата
АНТОШКІВА Тараса Григоровича – сержанта

АХМЕДОВА Сабіра Саміра огли (помертно) – солдата
БАГРЯКА Романа Володимировича (помертно) – солдата
БАЗИЛЮКА Олександра Васильовича – солдата
БАКРИВА Миколу Миколайовича – солдата
БАЛАШОВА Сергія Сергійовича – молодшого сержанта
БАЛЯСНОГО Руслана Анатолійовича – солдата
БАСОВА Сергія Вікторовича – солдата
БАТУРИНА Сергія Олексійовича (помертно) – старшого матроса
БАШУКА Юрія Юрійовича (помертно) – солдата
БЕБКА Юрія Вікторовича (помертно) – старшого солдата
БЕЗПАЛОГО Андрія Олександровича – молодшого сержанта
БЕРЕГОВИЧА Андрія Андрійовича (помертно) – солдата
БІЛЩУКА Петра В'ячеславовича – старшого солдата
БЛИЗНЮКА Олександра Сергійовича – сержанта
БЛИЩИКА Андрія Андрійовича – старшого солдата
БОБРИКА Петра Васильовича (помертно) – сержанта
БОГУНА Андрія Олександровича – старшого солдата
БОЙКА Олександра Сергійовича – солдата
БОЙКА Олександра Анатолійовича (помертно) – солдата
БОЛДИШОРА Валерія Валерійовича (помертно) – молодшого сержанта
БОНДАРЧУКА Бориса Володимировича (помертно) – солдата
БОНДАРЯ Олега Андрійовича – старшого сержанта
БОРКА Тараса Мироновича (помертно) – сержанта
БОЧАРОВА Віталія Васильовича (помертно) – старшого сержанта
БРАТАСЮКА Михайла Миколайовича (помертно) – молодшого сержанта
БРУДАРЯ Данила Андрійовича – солдата
БУДЬКОВА Сергія Васильовича – старшого солдата
БУХАЛА Олександра Едуардовича (помертно) – молодшого сержанта
ВАСЬКА Володимира Михайловича (помертно) – старшого сержанта
ВАХНЯКА Любомира Володимировича (помертно) – солдата
ВЕЙБЕРГА Дмитра Костянтинівича – старшого сержанта
ВЕРЕМЧУКА Дмитра Михайловича (помертно) – старшого солдата
ВИСОЦЬКОГО Павла Павловича – солдата
ВЛАСІЯ Богдана Олеговича (помертно) – сержанта
ВОДОП'ЯНА Миколу Степановича (помертно) – солдата
ВОДОП'ЯНОВА Андрія Петровича – молодшого сержанта
ВОЛОШЕНЮКА Миколу Юрійовича (помертно) – старшого солдата
ВОРОНЦОВА Віталія Геннадійовича – солдата
ГАВРИЛЮКА Євгена Володимировича (помертно) – молодшого сержанта
ГАРАМАЯ Івана Івановича – солдата
ГБУРА Олега Михайловича (помертно) – солдата
ГЕРАСИМЕНКА Олександра Івановича (помертно) – старшого сержанта
ГЕРАСИМЧУКА Сергія Петровича (помертно) – молодшого сержанта

ГЛАДЧУКА Любомира Петровича (помертньо) – солдата
ГНАТІВА Юрія Олексійовича (помертньо) – старшого лейтенанта
ГОМАНА Анатолія Федоровича (помертньо) – молодшого сержанта
ГОНЧАРА Сергія Едуардовича – солдата
ГОПТУ В'ячеслава Миколайовича – сержанта
ГОРДІЯ Сергія Віталійовича (помертньо) – солдата
ГУБАРЯ Олександра Володимировича – солдата
ГУЗЮКА Сергія Олексійовича – молодшого сержанта
ГУЛІЄВА Олега Ігоровича – солдата
ГУЛЬКА Сергія Васильовича (помертньо) – старшого солдата
ГУРСЬКОГО Романа Юрійовича (помертньо) – солдата
ДЕМБІЦЬКУ Олену Анатоліївну – сержанта
ДЕМЧЕНКА Юрія Вікторовича – солдата
ДЕМЧЕНКА Олександра Володимировича (помертньо) – старшого солдата
ДЕХАНА Андрія Анатолійовича (помертньо) – молодшого сержанта
ДРЕБОТА Романа Васильовича (помертньо) – солдата
ДУДКУ Сергія Олександровича – солдата
ДУРДУ Романа Орестовича (помертньо) – солдата
ЄМЦЯ Андрія Юрійовича – солдата
ЄРКА Руслана Володимировича (помертньо) – старшого солдата
ЄФІМЕНКА Артура Олеговича – солдата
ЖУРАВЛЯ Олега Юрійовича – молодшого сержанта
ЗАДЕРАКУ Євгена Юрійовича (помертньо) – солдата
ЗАРОЗУ Олександра Васильовича (помертньо) – солдата
ЗАХАРЧЕНКА Олександра Миколайовича (помертньо) – молодшого сержанта
ЗИКОВА Владислава Максимовича (помертньо) – молодшого сержанта
ЗИМУ Сергія Володимировича – солдата
ІВАНІВА Владислава Михайловича (помертньо) – солдата
ІВАНОВА Артура Олександровича (помертньо) – солдата
ІВАНОВСЬКОГО Вадима Петровича (помертньо) – старшого солдата
ІВЧУКА Леоніда Володимировича (помертньо) – молодшого сержанта
ІНЖЕСТОЙКОВА Сергія Івановича – солдата
ІЩЕНКА Сергія Анатолійовича (помертньо) – старшого солдата
КАЛИНЯКА Еріка Вікентійовича (помертньо) – старшого сержанта
КАЛІМБЕТА Євгена Руслановича (помертньо) – молодшого сержанта
КАНЮКУ Василя Михайловича (помертньо) – солдата
КАРАВАНА Михайла Миколайовича (помертньо) – солдата
КАРДАВУ Васілі (помертньо) – солдата
КАРПІНСЬКОГО Андрія Миколайовича (помертньо) – старшого сержанта
КАРПЦЯ Сергія Васильовича – сержанта
КАШУБУ Ярослава Васильовича (помертньо) – молодшого сержанта
КАЩІЯ Андрія Петровича (помертньо) – сержанта

КИРИЩУКА Сергія Володимировича – старшого солдата
КОВАЛЯ Віталія Степановича – солдата
КОВБАСЮКА Дмитра Сергійовича – солдата
КОВТУНА Олександра Сергійовича – солдата
КОЛЕСНИКА Віктора Олександровича (по смертно) – солдата
КОРЕНЮКА Ярослава Васильовича (по смертно) – сержанта
КОРЖА Івана Олександровича – молодшого сержанта
КОРЖУКА Юрія Петровича (по смертно) – солдата
КОРМАНА Ростислава Романовича (по смертно) – сержанта
КОРНІЄНКА Миколу Івановича (по смертно) – старшого матроса
КОРОЛЯ Олександра Олександровича – старшого сержанта
КОСАНЯ Івана Миколайовича (по смертно) – солдата
КОСТИКА Андрія Володимировича (по смертно) – солдата
КОСТЮКА Анатолія Володимировича (по смертно) – головного сержанта
КОШКОДАНА Віталія Серафимовича (по смертно) – головного сержанта
КРАСОВСЬКОГО Івана Петровича – молодшого сержанта
КРИВОВ'ЯЗОГО Олександра Петровича (по смертно) – старшого солдата
КРУЖАЄВА Євгенія Олеговича (по смертно) – молодшого лейтенанта
КСЬОНЖЕКА Ярослава Михайловича (по смертно) – сержанта
КУЗЮКА Юрія Михайловича (по смертно) – солдата
КУРЯВСЬКОГО Олексія Анатолійовича (по смертно) – солдата
ЛАЗЬКА Олега Борисовича (по смертно) – солдата
ЛАНОВЕЦЬКОГО Сергія Вікторовича – старшого солдата
ЛАРА Віктора Михайловича (по смертно) – солдата
ЛАТІФА Олексія Миколайовича (по смертно) – сержанта
ЛЕВИЦЬКОГО Ігоря Романовича (по смертно) – старшого солдата
ЛЕВІНА Олексія Олеговича – старшого солдата
ЛЕВЧЕНКА Костянтина Сергійовича (по смертно) – старшого сержанта
ЛЕГЕНЬКИХ Миколу Ілліча (по смертно) – солдата
ЛЄБЄДЄВА Володимира Олександровича (по смертно) – матроса
ЛИСКУ Дмитра Івановича (по смертно) – молодшого сержанта
ЛОБОДУ Валерія Анатолійовича – молодшого сержанта
ЛОБОЦЬКОГО Володимира Олександровича (по смертно) – сержанта
ЛОВЕЙКА Романа Володимировича (по смертно) – солдата
ЛОТОЦЬКОГО Андрія Васильовича (по смертно) – старшого солдата
ЛУЦЕНКА Станіслава Валерійовича (по смертно) – солдата
ЛУЧИНЧИНА Ігоря Богдановича (по смертно) – солдата
ЛЬОДІНА Кирила Вікторовича – молодшого сержанта
ЛЯШКА Василя Івановича (по смертно) – прапорщика
МАКСИМЧУКА Юрія Юрійовича (по смертно) – молодшого сержанта
МАКУХУ Олександра Миколайовича – солдата
МАКУШКУ Сергія Вікторовича (по смертно) – солдата
МАЛАЯ Владислава Олександровича – солдата

МАЛЕНОВСЬКОГО Леоніда Миколайовича (помертньо) – солдата
МАРЕНЮКА Івана В'ячеславовича (помертньо) – старшого солдата
МАРТИНЕНКА Олега Олександровича (помертньо) – молодшого сержанта
МАРТИНЮКА Миколу Володимировича (помертньо) – майстер-сержанта
МАРЧЕНКА Олега Миколайовича – молодшого сержанта
МЕГЕДЯ Андрія Миколайовича (помертньо) – сержанта
МЕЛЬНИКА Олександра Михайловича (помертньо) – старшого солдата
МЕРЕНЯНУ Сергія Юрійовича (помертньо) – матроса
МИКОЛІНКА Володимира Володимировича (помертньо) – солдата
МИНЕНКА Богдана Сергійовича (помертньо) – солдата
МИХАЙЛЮКА Віталія Миколайовича (помертньо) – солдата
МІЩЕНКА Романа Миколайовича – солдата
МОЛДАВЧУКА Івана Івановича (помертньо) – солдата
МОНАРХУ Бориса Ярославовича (помертньо) – старшого солдата
МОСІЙЧУКА Івана Георгійовича (помертньо) – молодшого сержанта
МУСІЄНКА Олександра Валентиновича (помертньо) – старшого солдата
НАГОРНОГО Сергія Вячеславовича (помертньо) – солдата
НАЖУ Сергія Борисовича (помертньо) – солдата
НАЗАРЕНКА Миколу Олександровича – солдата
НАЗАРОВА Сергія Олександровича (помертньо) – солдата
НЕСТЕРЕНКА Олександра Васильовича (помертньо) – солдата
НЕСТЕРЕНКА Романа Станіславовича (помертньо) – солдата
НИКОРАКА Ігоря Михайловича – солдата
ОЛИВУ Андрія Євгеновича – старшого солдата
ОЛІЙНИКА Володимира Вікторовича (помертньо) – солдата
ОПАНАСЕНКА Андрія Валерійовича (помертньо) – старшого солдата
ОСТАПЕНКА Олега Петровича (помертньо) – старшину
ОСТАПЧУКА Миколу Миколайовича (помертньо) – старшого сержанта
ОСТРОВСЬКОГО Костянтина Миколайовича (помертньо) – молодшого сержанта
ОШИТКА Петра Володимировича – сержанта
ПАНАСЕНКА Олександра Вікторовича (помертньо) – солдата
ПАНИЛИКА Маркіяна Володимировича (помертньо) – солдата
ПАРАМОНОВА Івана Олександровича (помертньо) – солдата
ПЕРЕПЕЛИЦЮ Петра Дмитровича – солдата
ПЕРЕПЕЛИЦЮ Руслана Олександровича (помертньо) – старшого солдата
ПЕТЛЮЧЕНКА Олександра Івановича (помертньо) – солдата
ПЕТРИКА Дмитра Васильовича (помертньо) – солдата
ПЕЦЮХА Павла Васильовича (помертньо) – старшого солдата
ПИВОВАРЧУКА Сергія Вікторовича (помертньо) – солдата
ПИСАРЕНКА Станіслава Васильовича (помертньо) – старшого солдата
ПЛІСКА Олексія Олександровича (помертньо) – солдата
ПОЛЮШКІНА Дмитра Олеговича – старшого солдата

ПОПОВА Олега Івановича (помертно) – старшого солдата
ПОЧТАРЯ Василя Степановича (помертно) – старшину
ПРИДАТКА Сергія Миколайовича (помертно) – солдата
ПРИСЕКАРЯ Сергія Борисовича (помертно) – солдата
РАДЬКА Сергія Вікторовича (помертно) – солдата
РЕВУ Олександра Михайловича (помертно) – солдата
РЕНКАСА Іллю Володимировича (помертно) – старшого солдата
РИБАЧЕНКА Юрія Вікторовича (помертно) – солдата
РОЖКА Сергія Григоровича (помертно) – солдата
РОМАНІВА Федора Мироновича (помертно) – старшого сержанта
РОМАНЮКА Костянтина Івановича (помертно) – солдата
РУДЕНКА Андрія Петровича (помертно) – солдата
САВЧЕНКА Ігоря Анатолійовича (помертно) – молодшого сержанта
САКАЛЯ Романа Романовича (помертно) – солдата
САНЖАРЕВСЬКОГО Павла Вікторовича – сержанта
СВИРИДЕНКА Олександра Миколайовича (помертно) – солдата
СІГЛАЄВА Руслана Олександровича (помертно) – солдата
СІДАНИЧА Романа Васильовича (помертно) – старшого сержанта
СКІБУ Єгора Олександровича – солдата
СКОВРОНА Тараса Стефановича (помертно) – солдата
СКРИЛЄВА Євгена Васильовича (помертно) – солдата
СЛЕДЮКА Сергія Володимировича (помертно) – молодшого сержанта
СЛИВУ Володимира Миколайовича (помертно) – старшого солдата
СМАГУ Олександра Юрійовича – солдата
СОЛОГУБА Олексія Миколайовича (помертно) – молодшого сержанта
СОФРОНІЯ Валентина Михайловича (помертно) – молодшого сержанта
СТАРОВОЙТОВА Сергія Володимировича – старшого сержанта
СТЕЛЬМАЩУКА Андрія Дмитровича (помертно) – старшого солдата
СТЕПАНЧЕНКА Павла Івановича – молодшого сержанта
СТОПЧАНСЬКОГО Андрія Ростиславовича (помертно) – солдата
СТРЕЛКОВА Євгена Сергійовича – молодшого сержанта
СУШКА Дмитра Романовича (помертно) – сержанта
ТАРАКА Дмитра Сергійовича (помертно) – солдата
ТАРАНЕНКА Олександра Володимировича (помертно) – матроса
ТАРАТУТЕНКА Сергія Володимировича (помертно) – старшого лейтенанта
ТАСКІНА Михайла Юрійовича (помертно) – солдата
ТИШКА Святослава Михайловича (помертно) – солдата
ТІЩЕНКА Сергія Олександровича (помертно) – солдата
ТКАЧЕНКА Віктора Андрійовича (помертно) – старшого матроса
ТКАЧИШИНА Григорія Ярославовича – солдата
ТКАЧОВА Івана Михайловича (помертно) – молодшого сержанта
ТОДОСІЄНКА Ігоря Олександровича (помертно) – матроса
ТОМУ Анатолія Олексійовича (помертно) – молодшого сержанта

ТРОФИМЧУКА Ігоря Вадимовича – солдата
ТРОЦЕНКА Максима Вікторовича (помертньо) – солдата
ТУЧАПСЬКОГО Юрія Орестовича (помертньо) – старшого солдата
УНГУРЯНА Георгія Крізантовича (помертньо) – солдата
УСТИМЕНКА Бориса Павловича (помертньо) – матроса
ФЕДЧИШИНА Руслана Васильовича (помертньо) – солдата
ФІКСА Анатолія Олександровича (помертньо) – матроса
ФІЛЯ Сергія Яковича (помертньо) – солдата
ФЛЯКОВИЧА Миколу Богдановича (помертньо) – солдата
ФОКІНА Віталія Володимировича – солдата
ФОМІНА Олександра Юрійовича (помертньо) – матроса
ФРЕЛІХА Артема Сергійовича – сержанта
ХАРЕЧКА Сергія Володимировича (помертньо) – солдата
ХАРУКА Валерія Григоровича (помертньо) – солдата
ХАТЯНА Миколу Миколайовича (помертньо) – солдата
ХРИПУНОВА Олега Петровича (помертньо) – солдата
ЦИБАНЄВА Сергія Васильовича (помертньо) – солдата
ЦИСЯ Олександра Миколайовича (помертньо) – старшого солдата
ЧЕЛЬЦОВА Сергія Юрійовича – молодшого сержанта
ЧЕРНЕЯ Віктора Івановича (помертньо) – солдата
ЧЕРНЯКА Дмитра Олександровича (помертньо) – молодшого сержанта
ШАКАЄВА Олександра Миколайовича (помертньо) – матроса
ШВЕЦЯ Олександра Вікторовича – солдата
ШПІЛА Дем'яна Дем'яновича (помертньо) – матроса
ШЛАПАЦЬКОГО Олександра Миколайовича (помертньо) – солдата
ШМАЛЬКА Ігоря Васильовича – сержанта
ШУМАНА Станіслава Володимировича (помертньо) – сержанта
ЮРЧИКА Руслана Анатолійовича (помертньо) – старшого солдата
ЯКОБЧУКА Павла Миколайовича – сержанта
ЯРИМБАША Кирила Олександровича (помертньо) – молодшого сержанта
ЯСЬКІВА Олександра Володимировича – старшого солдата
ЯЦЕНКА Олега Вікторовича (помертньо) – сержанта
Нагородити медаллю “За військову службу Україні”
АНІСІМОВА Олександра Олександровича – солдата
БАБЕНКА Артема Миколайовича (помертньо) – капітана
БАБЧУКА Володимира Васильовича (помертньо) – солдата
БЕРДНІКА Володимира Івановича – молодшого сержанта
БІДЮКА Романа Миколайовича – солдата
БІРЮКОВА Миколу Олександровича – солдата
БОКОВОГО Петра Геннадійовича (помертньо) – солдата
БОНДАРЕНКА Ігоря Володимировича – молодшого сержанта
БОРОВИКА Олега Васильовича – солдата
БУДЯКА Василя Анатолійовича (помертньо) – солдата

ВОРОНА Юрія Віталійовича (помертно) – солдата
ГАВРИЛЕНКА Сергія Віталійовича (помертно) – солдата
ГАШПАНА Михайла Олексійовича – старшого сержанта
ГОЛІНКА Ігоря Івановича (помертно) – солдата
ГОРБАЧОВА Олега Миколайовича – солдата
ГРИЦАКА Віталія Михайловича (помертно) – солдата
ДОРОХІНА Сергія Олександровича (помертно) – солдата
ДУБІВА Юрія Володимировича – сержанта
ЄФРЕМОВА Віталія Івановича (помертно) – старшого солдата
ЖУКОВСЬКОГО Ігоря Павловича (помертно) – солдата
ЗОЛОЧЕВСЬКОГО Юрія Віталійовича – солдата
ЩЕНКА Андрія Володимировича (помертно) – солдата
КАЙСА Івана Івановича – старшого сержанта
КАТРИЧКА Олександра Федоровича (помертно) – молодшого сержанта
КОВАЛЬОВА Володимира Олександровича (помертно) – солдата
КОЛТУНОВИЧА Юрія Вікторовича (помертно) – солдата
КУБАЯ Олександра Сергійовича (помертно) – молодшого сержанта
ЛАСУКОВА Сергія Олександровича (помертно) – капітана
ЛИСАКА Анатолія Васильовича (помертно) – солдата
ЛОГАЖЕВСЬКОГО Василя Васильовича – головного сержанта
ЛУЦИКА Станіслава Миколайовича (помертно) – солдата
ЛЯХА Михайла Івановича (помертно) – солдата
МАРУНЕНКА Сергія Костянтинівича (помертно) – солдата
МАТУЦАКА Володимира Михайловича – старшого солдата
МАХНОВЦЯ Сергія Миколайовича (помертно) – солдата
МЕЛЬНИЧУКА Максима Петровича – сержанта
МІРОШНИЧЕНКА Сергія Володимировича (помертно) – молодшого лейтенанта
МОГИЛУ Романа Андрійовича (помертно) – солдата
МОРКОТА Юрія Михайловича (помертно) – старшого солдата
НІКІТЧЕНКА Олександра Юрійовича (помертно) – прапорщика
НІКОЛАЮКА Василя Андрійовича (помертно) – солдата
НОВОСІЛЕЦЬКОГО Ярослав Петровича (помертно) – солдата
ОКСЬОМА Сергія Михайловича (помертно) – старшого лейтенанта
ОНИЩЕНКА Олександра Сергійовича (помертно) – старшого сержанта
ОСТАПЕНКА Вадима Владиславовича (помертно) – солдата
ПЕДЧЕНКА Михайла Сергійовича (помертно) – солдата
ПОВАЖНЮКА Віталія Миколайовича (помертно) – молодшого сержанта
ПОРХОНЮКА Віктора Володимировича (помертно) – солдата
ПРОКОПЕНКА Василя Володимировича (помертно) – капітана
ПРОКОПЧУКА Олександра Олександровича – молодшого сержанта
ПУШНЮ Миколу Миколайовича (помертно) – старшого солдата
РАГУШИНА Дмитра Павловича – молодшого сержанта

РАДЧУКА Євгена Степановича (помертньо) – солдата
РІЗНИЧУКА Ростислава Степановича – старшого солдата
РОМАНИКА Володимира Васильовича (помертньо) – солдата
РОМАНЧУКА Сергія Васильовича (помертньо) – сержанта
РУБАНА Антона Андрійовича – солдата
РЯБОКОНЯ Юрія Анатолійовича (помертньо) – солдата
СКОРОХОДА Сергія Вікторовича (помертньо) – молодшого сержанта
СМЕРЕЧИНСЬКОГО Юрія Ярославовича – солдата
СОРОКУ Костянтина Антоновича (помертньо) – молодшого сержанта
СТЕЦЕНКА Олександра Володимировича (помертньо) – молодшого сержанта
ТАРАНЕНКА Юрія Олексійовича (помертньо) – солдата
ТАРНАВСЬКОГО Володимира Володимировича (помертньо) – старшину
ТИТАРЕНКА Артема Анатолійовича (помертньо) – сержанта
ТИХОЛАЗА Сергія Ігоровича – головного сержанта
ТІТОВА Руслана Валеріановича (помертньо) – майора
УМНІЧЕНКА Володимира Михайловича (помертньо) – старшого солдата
ФАРЕНІЯ Сергія Миколайовича (помертньо) – солдата
ФЕДОРЕНКА Руслана Михайловича (помертньо) – старшого солдата
ХАЛЯВКУ Володимира Володимировича (помертньо) – солдата
ЦУБЕРУ Михайла Юрійовича (помертньо) – солдата
ЧАБАКА Григорія Григоровича – солдата
ШАБАЛЯ Миколу Миколайовича – молодшого сержанта
ЮЗУХОВИЧА Олександра Валерійовича (помертньо) – молодшого сержанта
Нагородити медаллю “Захиснику Вітчизни”
АНДРЕЄВА Сергія Івановича – сержанта
АНІСІМОВА Олексія Юрійовича – солдата
АНТОНЕНКА Сергія Вікторовича – солдата
БАРАНОВА Андрія Анатолійовича – солдата
БЕРДНИКА Вячеслава Леонідовича – солдата
БЕРЕЖНОГО Олександра Олександровича – солдата
БЕСЄДІНА Сергія Олександровича – старшого солдата
БЛОХІНА Романа Юрійовича – солдата
БОЙКА Дмитра Вікторовича – солдата
БОРИСЕНКА Геннадія Анатолійовича – старшого солдата
ВОДОЛАЗСЬКОГО Олександра Юрійовича – солдата
ГОЛОБОРОДЬКА Віталія Юрійовича – солдата
ГОРОВОГО Ігоря Анатолійовича – солдата
ГОСПОДАРЮКА Олександра Юрійовича – солдата
ГРИЦАЯ Геннадія Васильовича – старшого солдата
ГРИЦАЯ Дмитра Михайловича – солдата
ГУЛЯЄВА Анатолія Миколайовича – солдата
ДАНИЛОВА Валентина Вячеславовича – солдата

ДОМОРАЦЬКОГО Костянтина Володимировича – старшого солдата
ДРОБОТА Володимира Вікторовича – солдата
ДУДКУ Віталія Івановича – солдата
ДЬОМІНА Олександра Сергійовича – молодшого сержанта
ЄЛІЗАРОВА Михайла Олександровича – молодшого сержанта
ЄФІМЕНКА Андрія Анатолійовича – солдата
ЖИХАРЕВА Віталія Валерійовича – солдата
ЗАРЕВИЧА Віталія Анатолійовича – солдата
ЗУБАНЮКА Єгора Денисовича – солдата
КАЛІНІЧЕНКА Сергія Анатолійовича – солдата
КРАСНЯКА Михайла Ярославовича – молодшого сержанта
КРАСОВА Олега Анатолійовича – солдата
КУЗНЄЦОВА Юрія Євгеновича – солдата
КУЗЬМІНОВА Віктора Васильовича – старшого солдата
КУКОТУ Євгена Олександровича – солдата
КУРАСОВА Олександра Івановича – солдата
МАЗИКІНА Олександра Вікторовича – солдата
МАРАХОВСЬКОГО Володимира Івановича – сержанта
МИХАЙЛОВА Сергія Григоровича – солдата
МІНЕНКА Андрія Івановича – молодшого сержанта
МІРОШНИЧЕНКА Дмитра Вікторовича – солдата
МОЛЧАНОВА Станіслава Олександровича – солдата
НЕДОПЬОКІНА Дениса Володимировича – солдата
НЕЧАЄВА Віктора Константиновича – солдата
НОЖЕНКА Івана Миколайовича – старшого солдата
ОГУРЦОВА Владислава Олександровича – солдата
ОЗІРСЬКОГО Олександра Леонтійовича – старшого солдата
ОЛЕКСЄЄВИЧА Сергія Романовича – солдата
ОЛІЙНИКА Павла Олеговича – старшого солдата
ОСІПОВА Анатолія Федоровича – старшого солдата
ПАЛІЙЧУКА Ігоря Валерійовича – солдата
ПРОГА Віталія Вікторовича – солдата
ПОЛКАРПОВА Сергія Володимировича – сержанта
ПОНОМАРЕНКА Євгенія Олексійовича – солдата
РОГУЛЕНКА Віктора Валерійовича – старшого солдата
САВІНКІНА Сергія Миколайовича – старшого солдата
САГАНА Владислава Вадимовича – старшого солдата
САДОВСЬКОГО Сергія Сергійовича – солдата
САП'ЯНОВА Олега Олеговича – старшого солдата
СЕРГІЄНКА Дениса Петровича – солдата
ТРЕПЛЬЦЯ Сергія Юрійовича – молодшого сержанта
ТРЕТЬЯКОВА Руслана Миколайовича – солдата
ХОМЕНКА Станіслава Ігоровича – солдата

ЧАЛОГО Віктора Олексійовича – солдата
Нагородити медаллю “За врятоване життя”
ЛУТЮКА Максима Ігоровича – старшого солдата
ПРИМАЧЕНКА Олександра Аркадійовича – солдата.
Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ
11 листопада 2024 року

Додаток 3

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №767/2024

Про відзначення державними нагородами України працівників дирекції «Українське радіо» Акціонерного товариства «Національна суспільна телерадіокомпанія України»

За вагомий особистий внесок у розвиток радіомовлення в Україні, популяризацію національної культури і музичного мистецтва, вагомі творчі здобутки, високу професійну майстерність та з нагоди 100-річчя Українського радіо **постановляю:**

Нагородити орденом «За заслуги» II ступеня

ШЕЙКА Володимира Олександровича – керівника художнього творчого об'єднання – головного диригента оркестру симфонічного об'єднання художніх колективів «Музика» творчо-виробничого об'єднання «Музика»

Нагородити орденом «За заслуги» III ступеня

МАРЧЕНКА Олександра Анатолійовича – завідувача редакції головної редакції тематичних програм творчого об'єднання «Українське радіо»
СОЛОМКУ Олександра Івановича – менеджера департаменту
ЦВІЛІХОВСЬКОГО Віктора Івановича – завідувача редакції головної редакції програмування творчого об'єднання «Українське радіо»

Нагородити орденом княгині Ольги III ступеня

БАБІЙ Галину Василівну – заступника головного редактора головної редакції суспільно-політичних програм творчого об'єднання «Українське радіо»
ДАНИЛЕНКО Неллю Іванівну – продюсера редакції головної редакції лінійних передач творчого об'єднання «Радіо Культура»
ЛАЗНИК Маргариту Володимирівну – редактора редакції головної редакції тематичних програм творчого об'єднання «Українське радіо»
МАЛОВІЧКО Оксану Іванівну – продюсера виконавчого
ПАРАКУ Наталію Андріївну – завідувача відділу головної редакції тематичних програм творчого об'єднання «Українське радіо»

Присвоїти почесні звання:

«ЗАСЛУЖЕНИЙ АРТИСТ УКРАЇНИ»

КОНРАДУ Юрію Георгійовичу – артистові оркестру симфонічного – концертмейстеру групи заслуженого академічного симфонічного

оркестру об'єднання художніх колективів «Музика» творчо-виробничого об'єднання «Музика»
ШАВЛОВСЬКІЙ Лесі Іванівні – диригентові академічного хору об'єднання художніх колективів «Музика» творчо-виробничого об'єднання «Музика»
«ЗАСЛУЖЕНИЙ ДІЯЧ МИСТЕЦТВ УКРАЇНИ»
ДІДКОВСЬКОМУ Михайлу Леонідовичу – продюсерові звукозапису відділу творчо-виробничого об'єднання «Музика»
МОКРИЦЬКОМУ Андрію Павловичу – продюсерові звукозапису відділу творчо-виробничого об'єднання «Музика».
Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ
15 листопада 2024 року